ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE

1000 Լ.Ո. ՀԻՄԻ ՏԱՐԻ, ԹԻՎ 14 (19314) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 20 ՄԱՐՏ 1996 10 ԷՋ

ՄՈՒՊԱՐԱՔ ՄԻՋՆՈՐԴԻ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԴՐԱՑԻՆԵՐՈՒՆ ՄԻՋԵՒ

ԱՍՈՒԱՆ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Թուրքիոյ նախագահ Սիւլէյման Տեմիրել Երեքշաբթի օր այցելեց Եգիպտոսի Ասուան քաղաքը, ուր տեսակցութիւն ունեցաւ նախագահ Հիւսնի Մուպարաքի հետ:

Երկու ղեկավարները, որ իրարու հանդիպած էին Շարմ Էլ-Շէյխի գերագոյն գագաթնաժողովին, արծարծեցին Միջին Արեւելքի խաղաղութեան հարցը, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ եւ անոր արաբ դրացիներուն միջեւ կապերը: Կը նախատեսուի, որ Մուպարաք փորձէ լուծել Թուրքիա-Իրաք-Սուրիա լարուածութիւնը Եփրատի ջուրերու օգտագործման շուրջ:

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋ ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ռուսիոյ եւ Վրաստանի նախագահները՝ Ելցին եւ Շեւարտնաձէ Երեքշաբթի օր համաձայն գտնուեցան, որ Կովկասեան տագնապներուն շուրջ պէտք է գերաստիճան մը գումարել շրջանի երկիրներուն միջեւ, քննարկելու համար «Չեչենիոյ տագնապին պէս հարցեր»:

Կովկասեան երկիրներու ղեկավարները ժողովի պիտի հրաւիրուին Ռուսիոյ Վլատիկաւկաս քաղաքին մէջ: Անոնց շարքին պիտի բլլան Հայաստանի եւ Ադրբէյճանի նախագահները:

ԼԻԲԱՆԱՆ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՍՈՒՐԵՐՈՒ ՄԻՋԵՒ

Մէկ կողմէ՝ Հարաւի վիճակն ու շրջանին հանդէպ Իսրայէլի քայլերը, իսկ միւս կողմէ՝ Պէյրութ - Ուաշինկթըն գիծին վրայ վերջին օրերուն ծայր տուած բանավէճը հետգհետէ յստակ կը դարձնեն Լիբանանի «տեղը», յետ-շարմ էլ-շէյխեան այս փուլին, որուն գլխաւոր խորագիրներուն շարքին են Իսրայէլի եւ ամերիկեան ընտրութիւնները (թէեւ ոչ միակ խորագիրները):

Իսրայէլի կառավարութեան վերջին ժողովէն ասին, լիբանանեան իշխանութիւնները եւ օրինական ուժերը անձկագին վիճակի մատնուած են, նկատի ունենալով, որ Իսրայէլ կը սպառնայ «պաղեստինցի ծայրայեղականներ» արտաքսել: Նախընթաց արտաքսումներուն «հասցէն» միշտ ալ Լիբանան եղած է, թէեւ Իսրայէլ ցարդ կը գգուշանայ յստակօրէն յայտարարել, թէ նման քայլի պիտի դիմէ:

Միւս կողմէ, Իսրայէլի պետական պատասխանատուները կը փորձեն նաեւ միջազգային գետնի վրայ կէտեր շահիլ... Լիբանանի վրայ չյարձակելու խաղաքարտը խաղալով: Իսրայէլի վարչապետ Շիմոն Փերէս պահը յարմար չի նկատեր Լիբանանի վրայ յարձակումի մը համար, որովհետեւ բազմաթիւ լրագրողներ կան հոն եւ կը սպասեն գգայացունց դէպքերու (տեսնել 2րդ էջ): Անցեալին, Իսրայէլի ղեկավարները կէտեր կը շահէին Հարաւի վրայ յայնծիր յարձակումներով եւ ռմբակոծումներով:

Լիբանանեան դիւանագիտութիւնը ձեռնածայ չէ կանգնած, այլ տուեալ պայմաններու մէջ կը փորձէ իր ձայնը լսելի դարձնել եւ աշխարհը համոզել, որ Լիբանան երկար ատենէ ի վեր եղած է ու կը մնայ գոհ մը, իսկ միջազգային ընտանիքը ձեռնածայ կը մնայ Լիբանանի հանդէպ իր յանձնառութեանց կիրարկման մէջ:

Հարաւի գարգացումներուն գուգահեռ, Պուսթրոս Պայատը երէկ հակադարձեց ամերիկեան դեսպանատան Երկուշաբթիի յայտարարութեան, այդ յայտարարութիւնը անյարիր նկատելով միջազգային յարաբերութեանց ընթացքին (մանրամասնութիւնները՝ 2րդ էջ):

ԻՍՐԱՅԷԼ ԵՏԴԱՐՁ Կ'ԸՆԷ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԵՆԷՆ

Կ'ԸՍԷ ՍՈՒՐԻԱ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Սուրիա ամրաստանեց Իսրայէլը, դիտել տալով, որ անիկա չի յարգեր Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացին հանդէպ յայտարարած յանձնառութիւնը, աւելցնելով որ հրէական պետութիւնը կ'ուզէ առկախել Դամասկոսի հետ իր բանակցութիւնները:

Յառաջդիմական Ազգային Ճակատի ժողովը շեշտեց, որ Սուրիոյ պահանջը արդար խաղաղութիւնն է, իսկ Իսրայէլ օգտագործելով վերջին դէպքերը՝ կ'ուզէ սառեցնել Սուրիոյ հետ բանակցութիւնները:

Սուրիա-Իսրայէլ բանակցութիւնները առկախուեցան Իսրայէլի մէջ տեղի ունեցած անձնասպանական գործողութիւններուն պատճառով:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԷՋ.

ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՐՑԻՆ ԱՐԴԱՐ ԼՈՒԾՈՒՄ

ՅԱՏՈՒԿ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Արամ Ա. Կաթողիկոս երկուշաբթի օր Լառնաքայի ճամբով մեկնեցաւ Մոսկուա:

Վեհափառ Հայրապետը, իբրեւ Գահակալ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, Մոսկուա հրաւիրուած էր Ռուս Եկեղեցւոյ հոգեւոր պետին՝ Այեքսի Բ. Պատրիարքին կողմէ: Վեհափառ Հայրապետի շքախումբին մաս կը կազմեն Գերշ. Տ. Սահակ արք. Այվազեան (Առաջնորդ Յունաստանի Հայոց Թեմին), Գերշ. Տ. Սուրէն արք. Գաթարոյեան (Առաջնորդ Հայոց Բերիոյ Թեմին), Գերշ. Տ. Զարեհ արք. Ագնաւորեան (Ատենապետ Կրօնական Ժողովի), Գերշ. Տ. Օշական եպսկ. Զորյեան (Առաջնորդ Քուէյթի եւ Արաբական Մոցի Երկիրներու Թեմին), Գերպ. Տ. Եղիշէ Մ. վրդ. Մանճիկեան (Կաթողիկոսական Փոխանորդ Կիպրոսի Հայոց Թեմին), եւ Հոգշ. Տ. Մեղրիկ վրդ. Բարիկեան (Լուսարարապետ եւ Դպրապետ Մայր Տաճարի):

ԺԱՄԱՆՈՒՄ ՄՈՍԿՈՒԱ

Վեհափառ Հայրապետը Մոսկուայի օդակայանը հասաւ երէկ՝ Երեքշաբթի, կէսօրէ ետք ժամը 3ին եւ դիմաւորուեցաւ Ռուս Եկեղեցւոյ Արտաքին Յարաբերութեանց Բաժանմունքի նախագահ Մետրոպոլիտ Քիրիլի, իր օգնական եպիսկոպոսներուն, Ռուս Եկեղեցւոյ գանագան բաժանմունքներու պատասխանատուներուն, Ռուսաստանի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Տիրան արք. Կիւրեղեանի, իր փոխանորդ վարդապետին, Թեմական Խորհուրդի ատենապետին, Անտիոքի Յոյն Պատրիարքութեան Ներկայացուցիչ Մետրոպոլիտ Նիֆոնի, Լիբանանի դեսպանատան գործավարին եւ Ռուս Եկեղեցւոյ այլ պատասխանատուներու կողմէ:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ ԱԼԵՔՍԻ Բ.Ի ՀԵՏ

Վեհափառ Հայրապետը օդակայանէն պատշաճ շուքով առաջնորդուեցաւ Ռուս Եկեղեցւոյ Պատրիարքարան, որուն մուտքին դիմաւորուեցաւ Այեքսի Բ. Պատրիարքին կողմէ:

Պատրիարքարանի մատրան մէջ տեղի ունեցաւ կանոնական աղօթք: Ապա Այեքսի Բ. Պատրիարքը բարի գալուստի ջերմ խօսք ուղղեց Վեհափառ Հայրապետին: Ան շեշտեց Հայ եւ Ռուս ժողովուրդներու ու եկեղեցիներու դարաւոր բարեկամութիւնը, յիշեց Հայ ժողովուրդին անցեալի նահատակութիւնը եւ անոր կոյսպայքարը, բարձր գնահատեց Վեհափառ Հայրապետին ունեցած մեծ դերը՝ միջ-եկեղեցական շարժուն

2

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՊԱՐՏԱԴՐԵԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆՑ ԱՆՑՔԸ

Կ'ԸՍԷ ՓԷԹՐԻՔ ՔԷՆԷՏԻ

Հայ Դատի Յանձնախումբի Ուաշինկթընի Գրասենեակէն տրուած հեռագրայուր մը կը յայտնէ, որ ամերիկացի խորհրդարանական Փէթրիք Քենետի նամակ մը յղած է արտաքին գործոց նախարար Ուորրն Քրիսթաֆրի, պահանջելով, որ Ուաշինկթըն անմիջական քայլերու դիմէ Թուրքիոյ պարտադրելու, որպէսզի արտօնէ ամերիկեան օժանդակութեանց Հայաստան փոխադրումին:

Փէթրիք Քենետի կ'ընդգծէ, որ «արտաքին օժանդակութեանց (ամերիկեան) օրէնքը» կը հարկադրէ, որ Թուրքիոյ պարտադրուի առիթ տալ ամերիկեան օժանդակութեանց Հայաստան փոխադրումին: ան կարեւորութեամբ կ'ընդգծէ, որ Հայաստանի ժողովուրդը կը տառապի այժմու կացութեան հետեւանքով «ու տակաւին, Թուրքիա մեր դաշնակիցն է», կ'ըսէ Քենետի:

ԻՍՐԱՅԷԼ ԵՕԹԸ ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐՈՒ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐ ՊԻՏԻ ՔԱՆԴԷ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իսրայէլի Գերագոյն Ատեանը Երեքշաբթի օր բանակին արտօնութիւն տուաւ Այսրյորդանանի մէջ քանդելու եօթը բնակարաններ, որոնք կը պատկանին անձնասպանական գործողութիւն կատարող եւ անոնց մեղսակիցներ նկատուող պաղեստինցիներու ընտանիքներուն:

Եօթը ընտանիքները ներկայացնող պաշտպան փաստաբանը դիտել տուաւ, որ այսպիսի վճիռ մը կը նախատեսէր, որովհետեւ մթնոլորտը լարուած է: Քանդումի վճիռը գործադրութեան պիտի դրուի Զորեքշաբթի (այսօր) առտու:

Միւս կողմէ, պաղեստինցի խաղաղարար գործիչներ Երեքշաբթի օր կոչ կ'ուղղէին թէ՛ Աւիւ անցան, տեսակցութիւն ունենալու համար իսրայէլցի իրենց պաշտօնակիցներուն հետ: Փետրուար 25ի պաղեստինեան շրջաններուն փակումէն ի վեր, առաջին անգամ բլլալով այսպիսի «ճամբորդութիւն» մը տեղի կ'ունենայ:

Անոնք պիտի պահանջեն, որ Իսրայէլ վերցնէ պաշարման շրջանը:

•ԹԱՅԼԷՆՏՅԻ 238 գործաւորներ Իսրայէլ հասան, ստանձնելու համար պաղեստինցի գործաւորներուն աշխատանքները, նկատի ունենալով, որ արարներուն արգիլուած է Իսրայէլ մտնել:

Երկրագործութեան նախարարութիւնը յայտարարեց, որ մօտաւորապէս 4 հազար օտար գործաւորներ պիտի բերէ:

•«Համաս» շարժումը Երեքշաբթի օր կոչ ուղղեց Արաբական Լիկային եւ անոր անդամներուն, որպէսզի գօրավիգ կանգնին իրեն՝ կազմալուծելու Այսրյորդանանը իր անդամները արտաքսելու Իսրայէլի որոշումին դէմ:

«Համաս» կ'ընդգծէր, որ արտաքսումի նոր ալիք մը պիտի սրէ լարուածութիւնը շրջանին մէջ եւ պաղեստինցիները աւելի բարկացնէ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ռուսիոյ Պետական Տումայի Մարտի 15ի Բելովեժեան համաձայնագիրը դատապարտող որոշումին կապակցութեամբ, Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Պատասխանատու Մարմինը հրապարակած է հետեւեալ յայտարարութիւնը, զոր ստացանք երէկ.

Արցախի ազգային ազատագրական պայքարով եւ ապա Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան հաստատումով Հայ ժողովուրդը համայն մարդկութեանը ներկայացրեց ազատ եւ ինքնիշխան ապրելու իր համազգային կամքը: Տասնամեակներ անց Ազատ, Անկախ եւ Միացեալ Հայաստանի համար մղուող գոյամարտը տուեց իր արդիւնքը: Բոլոր կարգի դժուարութիւններին ու փորձութիւններին դիմակայելու Հայ ժողովրդի վճռականութեան ապացոյցը Հայոց երկու անկախ պետականութիւնների անհերքելի գոյութիւնն է:

Անկախ պետականութիւնը դիտելով որպէս գերագոյն արժէք եւ ելնելով հանրապետութեան ներքաղաքական կայունութեան եւ ազգային համերաշխութեան պահպանման անհրաժեշտութենից՝ Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Պատասխանատու Մարմինը մէկ անգամ եւս շեշտում է, որ Դաշնակցութեան քաղաքականութեան առանցքը Հայաստանի անկախութեան ամրապնդումն է եւ Լ. Ղ. Հ. պաշտպանունակութեան ուժեղացումը:

Գիտակցելով Ա. Պ. Հ. շրջանակներում ինտեգրացման բնականոն գործընթացների անհրաժեշտութիւնը եւ հայ - ռուսական քաղաքական համագործակցութեան հիմնարար նշանակութիւնը՝ Հ. Յ. Դ. Հայաստանի Պատասխանատու Մարմինը միաժամանակ մտահոգուած է Ռուսիոյ Դաշնակցութեան նախագահական ընտրութիւնների տրամաբանութեամբ պայմանաւորուած այն փորձերով, որոնք թէկուզ կողմնակիօրէն վիճարկում են Հայաստանի անկախութիւնն ու ինքնիշխանութիւնը: Մեզ յատկապէս մտահոգում է նաեւ այն, որ վերջին շրջանում, անտեսելով Արցախի ժողովրդի հանրաքուէով արտայայտուած կամքը եւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան փաստացի գոյութիւնը, տարբեր երկրների մեծապետական ճնշումների միջոցով փորձ է արւում արհեստականօրէն արագացնել Արցախեան Հիմնահարցի քաղաքական լուծումը:

Հ. Յ. Դ. Պատասխանատու Մարմինը վստահ է, որ այս ոչ միանշանակ իրավիճակում հանրապետութեան քաղաքական ուժերը, առանց շահարկումների, կը պաշտպանեն Հայ ժողովրդի հաւաքական կամքը եւ ազգային շահը:

Հ. Յ. Դ. ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՄԱՐՄԻՆ

16 Մարտի 1996թ.

«ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԿԵՆԴԱՆԱՑՄԱՆ» ՀԱՐՑՈՎ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ՅԵՏԱՁԳՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿ

Ռուսիոյ Դաշնակցային Խորհուրդին կարգ մը անդամներ երէկ յայտնեցին, թէ Յունիսին նախատեսուած նախագահական ընտրութիւնները պէտք է յետաձգուին, Ռուսիոյ Խորհրդարանին կողմէ Խորհրդային Միութիւնը վերակենդանացնելու փորձին պատճառով:

Տումայի անցեալ Ուրբաթ օրուան որոշումը քննարկելու յատկացուած Դաշնակցային Խորհուրդին արտակարգ մէկ նիստին ընթացքին, Քոնսթանթին Թիթով յայտնած է, թէ կա՛մ Տուման պէտք է իր որոշումը ետ առնէ եւ կամ պէտք է նախագահական ընտրութեանց համար նոր թուական ճշդել:

Տուման որոշած էր անարժէք հռչակել 1991ին Խորհրդարանին վաւերացումը՝ համաձայնութեան մը, որ Խորհրդային Միութիւնը մեռած կը յայտարարէր:

Որոշումը Ռուսիոյ դրացիները ահագանգի մատնած էր: Նախագահ Ելցին խիստ կերպով դատապարտած էր գայն:

ՔՐԻՍԹԱՖԸՐԻ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Ուորրն Քրիսթաֆրը, Ուքրանիա այցելութեան մը ընթացքին, երէկ քննադատեց Տումայի որոշումը եւ յայտնեց, թէ Միջազգային Համայնքը վճռականօրէն պիտի ընդդիմանայ նախկին խորհրդային հանրապետութեանց անկա-

2

ՉԵՉԷՆ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐՈՒ ՄԱՔՐԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Չեչենիոյ մէջ Մոսկուայի համակիր պաշտօնատար մը Երեքշաբթի օր յայտնեց, թէ ռուսական ուժերը յաջողած են արեւմտեան Սամաշքի կիւղէն ըմբոստ վերջին գինեալները հեռացնել, 4 օր տեւած յարձակողական մը ետք:

Սամաշքիի անկումին յուսը կարելի չէ եղած հաստատել անկախ աղբիւրէ:

Ըստ «Իթար-Թասս»ի Պամութի շրջանին մէջ չեչէններու դիմադրութեան վերջ տալու փորձերը կը շարունակուին:

ՎԱՆ ՏԷՆ ՊՐՈՒՔԻ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Եւրոպական Միութեան արտաքին գործոց հարցերու պատասխանատու Հանս Վան Տէն Պրուք Երկուշաբթի օր յայտնեց, թէ Եւրոպական Միութիւնը մտահոգ է մարդկային իրաւանց հաւանական բռնարարութիւններու եւ Ռուսիոյ կողմէ ուժի գործածութեան հարցով:

Սակայն ան ըսաւ, թէ իր կարծիքով, Մոսկուա կ'ընդունի, թէ չի կրնար պատերազմը միայն կէնքի ուժով շահիլ եւ թէ՝ անիկա պատրաստ է «գրեթէ ամէն ինչի շուրջ» բանակցելու, բացի՝ Չեչենիոյ ուղղակի անջատման հարցէն:

Վան Տէն Պրուք նաեւ քննադատեց անջատողական ղեկավար Ճոհար Տուտաեւը, որ բանակցելու համար «անկարելի պայմաններ» դրած է, ինչ որ «շանթաժ»ի համագօր է, ըստ Վան Տէր Պրուքի, որ կրնայ քաղաքացիներուն տանջանքները աւելի եւս երկարել: Ան առաջարկեց, որ Տուտաեւ հրաժարի ամբողջական անկախութեան իր պահանջէն:

tapirama
THE LARGEST CARPET CENTER

TAPIRAMA որոշած է այս ամսուան ընթացքին մտնել ամէն տուն բացառիկ պայմաններով

•ԱՌԱՆՑ ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԻ
•ԱՌԱՆՑ ՏՈԿՈՍԻ
•10 ԱՄՍՈՒԱՆ ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ

Բոլոր տեսակի պարսկական, չինական եւ եւրոպական գորգերու վրայ, ինչպէս նաեւ մոքէթներու եւ փափիէ փէներու վրայ:

ՊԱՏԱՐՕ - ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՏ - ԱՆԹԻԼԻԱՍ - ՍԱՐՊԱ - ԹՐԻՓՈԼԻ

ՄԻՆՉ ՕՁԱԼԱՆ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՑՆԷ ԵՐԼՄԱՋԸ

ԹՐՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ՇԱՐԺՈՒՄ ԻՐԱՔԵԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

ՊՈԼԻՍ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ընդդիմադիր քիւրտ ղեկավար Ապտալլա Օչալան կոչ ուղղեց Թուրքիոյ նոր կառավարութիւնը՝ պահանջելով, որ քրտական հարցին ժողովրդավար լուծում մը ապահովէ, այլապէս՝ վայրագութեան ալիքը պիտի բարձրանայ քրտական Ամանորի տօնախմբութիւններէն ետք:

Օչալան դիտել տուաւ, որ քիւրտերը պատրաստ են ընդունելու պատուաւոր եւ ժողովրդավարական խաղաղութիւն մը, որ եթէ պիտի չիրականանայ քիւրտերը աւելի մեծ պատերազմ մը պիտի յայտարարեն Թուրք իշխանութիւններուն դէմ:

Օչալան աւելցուց, որ Մեսութ Եըլմազի կառավարութիւնը պէտք է շուտով յստակացնէ իր կեցուածքը քրտական հարցին նկատմամբ:

2

ՀՊԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐԺԱՆԱՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Լիբանանեան նպատակութեան արժանացող եւ հետեւեալ թիւերը ունեցող ազգայիններէն կը խնդրուի Երեքշաբթի, 19 եւ Չորեքշաբթի, 20 Մարտ 1996ի ժամը 9.00էն 13.00 ներկայանալ Ազգային Առաջնորդարանին կից մեր գրասենեակը եւ ստանալ համապատասխան փաստաթուղթերը.

1227, 1742, 2099, 2545 եւ 2822:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԾԱՆՕԹ.- Գրասենեակս այսու կը յայտնէ, որ 48 ընտանիքներ, որոնց փաստաթուղթերու ստացման թիւերը հրատարակած ենք այս սիւնակներով, ցարդ չեն ներկայացած պետական գրասենեակը, ստանալու համար իրենց փաստաթուղթերը: Այդ ազգայիններուն կը յանձնարարուի անյապաղ ներկայանալ պետական գրասենեակ:

ՀԱՐԱՒԸ ԳԵՐ-ԼԱՐՈՒԱԾ

ՓԵՐԷՍ ԱԿԱՆԱՏԵՍ Չ'ՈՒԶԵՐ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԻՆ

Լիրանանեան քաղաքական շրջանակներու մէջ հետզհետէ սուր բնոյթ կը ստանան մտավախութիւնները Իսրայէլի կողմէ դէպի Լիրանան պաղեստինցիներու արտաքսման հաւանականութեան գծով։

Իսրայէլեան բազմաթիւ աղբիւրներ երէկ վերահաստատեցին արտաքսման վերաբերեալ Իսրայէլի կառավարութեան որոշումը, աւելցնելով, որ տակաւին վերջնական թուական չէ ճշդուած պատժական այլ քայլերու գործադրման համար։

Իսրայէլի պաշտպանութեան փոխ նախարար Ուրի Օր յայտարարեց, որ պաղեստինցիներու արտաքսման որոշումը վերջնական է։ Ան յայտնեց, որ պատեհ չարք մը հարցերու վճռումէն ետք, Իսրայէլ անմիջապէս գործադրութեան պիտի դնէ իր որոշումը, նկատի չառնելով որեւէ սահմանափակում։ Օր աւելցուց, որ Իսրայէլ տակաւին չէ որոշած, թէ ե՞րբ եւ դէպի ո՞ւր պիտի արտաքսէ պաղեստինցիները։

Միւս կողմէ, Երուսաղէմի աղբիւրները հաղորդեցին, որ արտաքսման ենթակայ պաղեստինցիներու եւ անոնց հարազատներու անուանացանկը արդէն իսկ պատրաստ է եւ կը կարօտի միայն կառավարութեան կողմէ վաւերացման։

Բացի պաղեստինցիներու հարցէն, մտավախութիւնները կը խորանան նաեւ ազգային դիտանկիւնէն։

Իսրայէլի բնակեցման հարցերու նախարար Պենիամին Պեն Էլիազար երէկ յայտարարեց, որ հիւսիսային Իսրայէլը կը դառնայ պատերազմական վիճակի մէջ՝ Հարաւային Լիբանանի մէջ գործող իսլամական դիմադրութեան սպառնալիքին պատճառով։ Էլիազար ըսաւ, որ Իսրայէլ, չնորհիւ իր հզօր բանակին, յաղթական դուրս պիտի գայ այդ պատերազմէն եւ շրջանին մէջ արմատախիլ պիտի բնէ ահաբեկչութիւնը։

Էլիազար շեշտեց, որ խաղաղութեան հասնելու համար, Իսրայէլ պիտի չվարանի դիմելու պատերազմի՝ բնաջնջելու համար իսրայէլցի զինուորներու մահուան պատճառ դարձած «Հըզպպալլա»ն։

Իսրայէլցի նախարարը ըսաւ, որ եթէ Սուրիա փափաքի, ապա ի վիճակի է գսպելու «Հըզպպալլա»ի գործունէութիւնները եւ աւելցուցաւ, որ ուշ կամ կանուխ, Դամասկոս պիտի անդրադառնայ թէ իր բռնած ճամբան կորուստի կը տանի։

ՓԵՐԷՍ. «ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ Չէ...»

Իսրայէլի վարչապետ Շիմոն Փերէս անհաւանական համարեց մօտայուտ յայնծաւալ զինուորական գործողութիւն մը Հարաւի մէջ, դիտելով, որ ժամանակը չէ հասունցած նման միջոցառումներու համար։ Փերէս գարմանք յայտնեց, որ աշխարհի գանագան կողմերէ ժամանած թղթակիցներ հաւաքուած են Հարաւի մէջ, սպասելով զգայացունց իրադարձութիւններու։

Փերէս ըսաւ, որ Իսրայէլ պիտի շարունակէ մնալ Հարաւի «սահմանային գօտի»ին մէջ, այնքան ատեն, որ երկրի հիւսիսային շրջաններու ապահովութիւնը ենթակայ է զինեալ սպառնալիքներու։

«ՖԻՆԻՒԼԻ» ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Ֆինիւլ»ի բանները երէկ յայտարարեց, որ ՄԱԿի զինուորները առայժմ չեն նկատած որեւէ պաղեստինցի, որ Իսրայէլի կողմէ արտաքսուած ըլլար դէպի Լիբանան եւ աւելցուց, որ արտաքսումներու պարագային, «կապոյտ սաղաւարտակիրները» պիտի կատարեն իրենց պարտականութիւնը։

Բանները յայտնեց նաեւ, որ «սահմանային գօտի»ին մէջ իսրայէլեան գօրքերու արտակարգ շարժումներ չեն նկատուիր։

Նոյն հարցին գծով, լիբանանեան ապահովութեան աղբիւրներու տեղեկութիւնները այնքան ալ հանգստացրնող չէին։ Թրֆֆահէն հաղորդուած լուրերու համաձայն, իսրայէլեան ուժերը այս շրջանին դիմաց կը կատարեն զինուորական արտակարգ կուտակումներ։ Իսրայէլեան զինուորական օդանաւերը երէկ կատարեցին հետախուզական թռիչքներ եւ Սուրի մօտերը ենթակայ դարձան լիբանանեան հակօդային ուժերու կրակոցին, առանց սակայն վնասներ կրելու։

Միւս կողմէ, իսրայէլեան հրետանին Շրֆիֆ լեռդին դիրքերէն ռմբակոծեց հարաւային քանի մը բնակավայրեր, պատճառելով նիւթական վնասներ։

ՁԱԽՈՂԱԾ ՄԱՀԱՓՈՐՁ

Դիմադրութեան աղբիւրներ հաղորդեցին, որ երէկ առաւօտուն քողագերծուած է «Հըզպպալլա»ի Հարաւի պատասխանատուներէն մէկուն դէմ ծրագրուած մահափորձ մը, որ պիտի կատարուէր ականուած ինքնաշարժի մը միջոցով։ Աղբիւրները աւելցուցին, որ կարելի եղած է յայտնաբերել ականը եւ չէզոքացնել զայն։

ԽԱՏԱՄ. «ՆՊԱՏԱԿԸ՝ ԽԶՈՒՄ»

Սուրիոյ փոխ նախագահ Ապտէլ Հալիմ Խատամ երէկ յայտարարեց, որ շարմ էլ-շէյխեան ոգիով կատարուած յայտարարութիւններն ու իսրայէլեան սպառնալիքները կը միտին խզում յառաջացնել Սուրիոյ եւ Լիբանանի միջեւ՝ խաղաղութեան գործընթացը իր հունէն շեղելու նպատակով։

Խատամ վստահեցուց, որ ոչ մէկ ճնշում կրնայ երկու երկիրները շեղել իրենց նպատակէն եւ աւելցուց, որ Սուրիա եւ Լիբանան պիտի շարունակեն համագործակցութիւնը՝ խաղաղութեան գործընթացը արդար ելքի մը հասցնելու նպատակով։

ՄՈՒՊԱՐԱՔԻ ԿՈՉԸ

Եգիպտոսի նախագահ Հիսնի Մուպարաք երէկ կոչ ուղղեց Իսրայէլի վարչապետ Շիմոն Փերէսի, որպէսզի Իսրայէլ ինքնագսպուածութիւն ցուցաբերէ Հարաւի մէջ իր զինուորական շարժումներուն մէջ։

ԲԱՆԱԿԸ՝ ՊԱՏՐԱՍՏ

Լիբանանեան բանակը երէկ պատրաստ վիճակի մէջ կը գտնուէր Մարժ Զուհուրի, Մէյմէսի եւ Զրմրայայի անցքերուն վրայ, արգելք հանդիսանալու համար պաղեստինցիներու արտաքսման որեւէ փորձի։ Բանակը համապատասխան միջոցառումներու դիմեց նաեւ «սահմանային գօտի»ի գանագան շրջաններուն մէջ նկատուած իսրայէլեան զինուորական կուտակումներու յոյսին տակ։

Բանակի հրամանատար գօր. Էմիլ Լահուտ երէկ քննական այցելութիւններ տուաւ բանակի հարաւային գօրանոցներու եւ ճակատային գիծերու սպայական կազմին կատարեց անհրաժեշտ թելադրանքներ՝ դիմագրաւելու համար իսրայէլեան զինուորական որեւէ գործողութիւն։

ՄԵԼՈՅԻ ՀԱՐՑՈՎ՝

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՉԻ ՅԱՐԳԵՐ ԻՐ ՀԱՆԳԱՄԱՆՔԸ

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը երէկ յայտարարեց, որ Միացեալ Նահանգներու նախկին դեսպան Ֆրանսիս Մեյոյի դատական հարցին գծով, ամերիկեան դեսպանատան յայտարարութիւնը կը հակասէ միջազգային համաձայնագիրներուն, դիւանագիտական աւանդութիւններուն եւ յատկապէս 1961ին ընդունուած Ժընեւի Ուխտին, ըստ որուն՝ օտար պետութիւններու դեսպանները պէտք է յարգեն գիրենք հիւրընկալող երկիրներու օրէնքները։

Պուսթրոս Պայատր հաղորդագրութեամբ մը գարմանք յայտնեց ամերիկեան դեսպանատան յայտարարութեան բովանդակութեան եւ ոճին համար, դիտել տալով, որ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ռիչըրտ Ճոնգ այդ գծով նախապէս որեւէ հաղորդակցութիւն չէր հաստատած արտաքին գործոց նախարարութեան հետ։

Յիշեցնենք, որ ամերիկեան դեսպանատունը «յուսախարութիւն» արտայայտած էր նախկին դեսպան Մեյոյի սպանութեան յանցանքով ամբաստանուածներու ազատ արձակման համար եւ աւելցուցած, որ այդ վճիռով, Լիբանան նահանջ արձանագրած է արդարութեան հաստատման ճամբուն վրայ։

Նախարարութիւնը շեշտեց, որ դատավարութիւնը տեղի ունեցած է բացառապէս օրինական հիմքի վրայ, իսկ վճիռը որեւէ ձեւով չէ առնչուած քաղաքական որեւէ հարցի։ Հաղորդագրութիւնը աւելցուց, որ անհիմն են այն մեկնաբանութիւնները, ըստ որոնց, վճիռը արձագանգ մը կը հանդիսանայ Շարմ էլ-Շէյխի կերաստիճանին կամ Միջին Արեւելքի վերջին զարգացումներուն։ Հաղորդագրութիւնը նաեւ շեշտեց, որ Լիբանանի մէջ դատական իշխանութիւնը ամբողջովին անկախ է օրէնսդիր մարմիններէն եւ իր գործունէութեան համար հաշուետու է միայն օրէնքին։

Արտաքին գործոց նախարարութիւնը վերահաստատեց ահաբեկչութիւնը մերժելու Լիբանանի սկզբունքային կեցուածքը, աւելցնելով, որ մինչ Լիբանան կ'ենթարկուի իսրայէլեան ամէնօրեայ վայրագութիւններու, միջազգային ընտանիքը եւ իրենք գիրենք մարդուիրաւունքներու երդուեալ պաշտպան յայտարարած երկիրներ լռութիւն կը պահեն եւ կ'անտեսեն Իսրայէլի կողմէ միջազգային օրէնքը ոտնակոխելու բացայայտ փաստերը։

Նախարարութիւնը յոյս յայտնեց, որ ամերիկեան դեսպանատան եւ վերջին օրերուն Իսրայէլցի պատասխանատուներու յայտարարութիւններուն մէջ նկատուած հասարակաց միտքերը արտայայտութիւն չեն այն հաւանականութեան, որ Իսրայէլ այս լոլորը օգտագործէ իբրեւ Լիբանանի վրայ յարձակելու առիթ։

ՊՈՒԷՅԶ - ՃՈՆՁ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Արտաքին գործոց նախարար Ֆարէս Պուէյզ երէկ ընդունեց այցելութիւնը Միացեալ Նահանգներու դեսպան Ռիչըրտ Ճոնգի, որու հետ խորհրդակցութիւններ կեդրոնացան Լիբանանի դէմ արձակուած իսրայէլեան սպառնալիքներուն եւ Մեյոյի հարցով ամերիկեան դեսպանատան ծանօթ յայտարարութեան վրայ։

Պուէյզ յայտարարեց, որ Լիբանանի դատական իշխանութիւնը ամբողջութեամբ անկախ է գործադիր մարմիններէն, իսկ անոր վճիռները կը հիմնուին բացառապէս օրինական տրամադրութիւններու վրայ։ Պուէյզ ըսաւ, որ Մեյոյի դատին գծով տրուած վճիռը որեւէ ձեւով չէ առնչուած շրջանային վերջին զարգացումներուն, իսկ զայն Շարմ էլ-Շէյխի կերաստիճանին կապելը անիմաստ է, որովհետեւ դատական նիստի թուականը ճշդուած էր նախքան կերաստիճանի մասին խօսակցութիւններն անգամ։

Պուէյզ յայտարարեց, որ Լիբանան կը մերժէ գոհ դառնալ ինչպէս Իսրայէլի ներքին ընտրապայքարին, նոյնպէս այլ շրջանային քաղաքական հարցերու դիմագրաւած դժուարութիւններուն։

Ճոնգ, իր հերթին, յայտարարեց, որ Մեյոյի հարցին գծով նոր խօսք ըսելու կարիք չկայ, որովհետեւ ամերիկեան դեսպանատան յայտարարութիւնը բաւարար յստակութեամբ կ'արտացոլացնէ ամերիկեան կառավարութեան դիրքորոշումը։ Ան աւելցուց, որ ամերիկեան դեսպանատան յայտարարութիւնը չէր միտեր դատապարտել լիբանանեան կառավարութիւնը, այլ պարզապէս թարգմանը կը հանդիսանար դատարանի վճիռին հանդէպ Ուաշինկթընի տարած յուսախարութեան։

Հարցապնդուելով Լիբանանի դէմ իսրայէլեան սպառնալիքներու մասին, ամերիկացի դեսպանը դիտեցուաւ, որ ինքնայատուկ սպառնալիքներ չէ նկատած իսրայէլցի պատասխանատուներու յայտարարութիւններուն մէջ։

ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՐՑԻՆ...

մին մէջ եւ իր վայելած յարգանքը՝ միջազգային միջեկեղեցական շրջանակներէն ներս։ Իր խօսքի աւարտին, Ալեքսի Բ. յայտնեց, որ այս այցելութիւնը սկիզբ մը պիտի ըլլայ աւելի սերտ յարաբերութեան՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հետ։

Վեհափառ Հայրապետը՝ իր կարգին, շնորհակալութիւն յայտնեց Պատրիարքին, իր ներկայացուցիչին ճամբով Ռուս Եկեղեցւոյ մասնակցութեան՝ իր Կաթողիկոսական օծման արարողութեան, ինչպէս նաեւ Մոսկուա այցելելու համար իրեն ուղղուած յատուկ հրաւէրին համար։ Ան ընդգծեց Հայ եւ Ռուս ժողովուրդներուն, Հայաստանի եւ Ռուսիոյ, ինչպէս նաեւ հայ եւ ռուս եկեղեցիներու իւրայատուկ կապն ու բարեկամութիւնը, որ պէտք է վերանորոգ կենսունակութեամբ նոր արտայայտութիւն գտնէ այս օրերուն մանաւանդ։

Վեհափառ կարեւորութեամբ շեշտեց Արցախի հարցին քաղաքական լուծումը մը տալու անհրաժեշտութիւնը, հիմնուած՝ արդարութեան եւ Հայ ժողովուրդի ինքնորոշման իրաւունքի վերահաստատման սկզբունքին վրայ։ Վեհափառը շեշտեց նաեւ այս ուղղութեամբ ռուս պետութեան ու եկեղեցւոյ կարեւոր դերակատարութիւնը։ Իր խօսքի աւարտին, Վեհափառը վստահեցուց, որ սկսուած այս յարաբերութիւնը Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան եւ Ռուս Եկեղեցւոյ միջեւ, վերանորոգ թափով պիտի շարունակուի՝ ի խնդիր ուղղափառ եկեղեցիներու միջեւ առաւել սերտ գործակցութեան վերահաստատման։

Երեկոյեան, Մետրոպոլիտ Քիրիլ, ի պատիւ Վեհափառ Հայրապետին եւ իր շքախումբին, պաշտօնական ճաշկերոյթ մը տուաւ։ Ներկայ էին Ռուս Եկեղեցւոյ Արտաքին Յարաբերութեանց Բաժանմունքի պատասխանատու եպիսկոպոսներ։

Մետրոպոլիտ Քիրիլ ողջունեց Վեհափառ Հայրապետին այցելութիւնը, գնահատանքով անդրադարձաւ Վեհափառ Հայրապետին կարեւոր դերակատարութեան՝ միջ-եկեղեցական շարժումին մէջ եւ իր ու Վեհափառ Հայրապետին միջեւ գոյութիւն ունեցող քանհինգ տարիներու բարեկամութեան։ Մետրոպոլիտ Քիրիլ շեշտեց Ռուս Եկեղեցւոյ եւ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միջեւ փոխ-յարաբերութեան ու գործակցութեան կարեւորութիւնը։

Վեհափառ Հայրապետը իր խօսքին մէջ ողջունեց վերածնողական շարժումը Ռուս Եկեղեցւոյ կեանքին ներս, որ իր արտայայտութիւնն է գտած եկեղեցւոյ գանագան ընդգաւառներէն ներս։ Կարեւորութեամբ անդրադարձաւ Ռուս Եկեղեցւոյ կատարած կարեւոր դերին՝ միջեկեղեցական շարժումին մէջ, ինչպէս նաեւ ուղղափառ եկեղեցիներու ընտանիքէն ներս։ Վեհափառ Հայրապետը ըսաւ, թէ էքիւմէնիք շարժումը պէտք է իր գործնական արտայայտութիւնը գտնէ եկեղեցւոյ կեանքին մէջ փոխադարձ հանդիպումներու ու սերտ գործակցութեան ճամբով։

Մտերմիկ խօսակցութեան մը ընթացքին, Մետրոպոլիտ Քիրիլ յայն բացատրութիւններ տուաւ Ռուս Եկեղեցւոյ դիմագրաւած կարգ մը դժուարութիւններուն ու յատկապէս Տիեզերական Պատրիարքութեան հետ Էթոնիոյ եկեղեցւոյ գծով իրենց ունեցած ներկայ դժուարութեանց մասին։

Յառաջիկայ օրերուն, Վեհափառ Հայրապետը հանդիպումներ պիտի ունենայ Տումայի նախագահ Սեւկնեւի եւ Արտաքին Գործոց Նախարարին հետ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԻ...

խութեան դպչող որեւէ փորձի։

Քրիսթոֆըր ըսաւ, թէ Տումայի որոշումը «չափազանց անպատասխանատու է»։

Ռուսիոյ համաձայնագիրները կ'ըսեն, թէ Տումայի որոշումը գործնական հետեւանքներ պիտի չունենայ։

Իր կարգին, Ուքրանիոյ նախագահ Լէոնիտ Քուչմա երէկ յայտնեց, թէ Ռուսիոյ խորհրդարանին՝ Խորհրդային Միութեան քայքայումին դատապարտումը կրնայ մղել արեւելեան եւրոպական երկիրներ, որպէսզի ուզեն աւելի արագօրէն եւ անպայման ՕԹԱՆին անդամակցիլ։

Քուչմա աւելցուց, որ առայժմ Ուքրանիա նպատակ չունի զինակցութեան անդամակցելու համար քայլերու դիմել։

ԳԵՐԱՍՏԻՃԱՆԻ ԱՌԱՋԱՐԿ

Վրաստանի նախագահ Էտուարտ Շեւարտնաձէ երէկ, Մոսկուայի մէջ նախագահ Ելցինի հետ տեսակցութենէ մը ետք, առաջարկեց Ա. Պ. Հասարակապետութեան արտակարգ կերաստիճան մը կայացրնել, Տումային քայլը քննարկելու համար։

Այս կացութեան մէջ արտակարգ միջոցառումներ պէտք է առնուին, բաւ ան։

(ՌԷՈԹԸՐ)

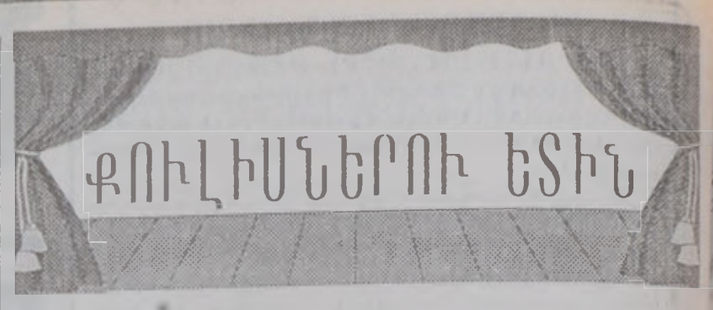

•*Ի ՅԱՅՏ* եկաւ, թէ փոխադրութեան հարցերու նախարարութեան հետեւորդ գրասենեակներէն մէկուն տնօրէն խորհուրդի նախագահն ու անդամները կրնան 800 հազար լիրայ ոսկի ամստրոնգ, որքան այլ շատ բաներ գումարուած նիստերուն թիւերը, հակառակ այլ գրասենեակներու մէջ կիրարկուող գրութեան։

•*ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ* կողմեր կը փորձեն համոզել կրօնական կարգ մը կողմեր, որ Լեռնայիրանեան բաժնեն երկու ընտրաշրջաններու, այն հիմնաւորումով, որ նման բաժանում մը կ'իրականացնէ տիրոյթներու եւ քրիստոնեաներու միջեւ հաւասարակշռութիւնը։

•*ՆԵՐՔԻՆ* գործոց նախարար Միշէլ Մուր յայտնեց, թէ ճշդած է երեսփոխանական յառաջիկայ ընտրութեանց թուականներն ու հանդուրեաններու թիւերը՝ առանց սակայն բացայայտելու կանոնը։

(ՆԱՀԱՐ)

•*ԵԳԻՊՏՈՍԻ* մօտ Լիբանանի դեսպան Հիշամ Տիմաշքիէ ներկայացնէր նախագահ Հիսնի Մուպարաքի կազմակերպած ընդունելութեան ի պատիւ վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի, Ասուանի մէջ։ Նկատուեցաւ, թէ Տիմաշքիէ Եգիպտոսի նախագահին եւ լիբանանցի ուսանձնաւորութեան միջեւ կայացող հանդիպումներուն գրեթէ մեծ մասէն կը բացակայի, ցարդ անծանօթ պատճառներով։

•*ԻՐԱՔԵԿ* աղբիւրներու համաձայն, վարչապետ Հարիրի նախապէս համաձայնած է ամերիկեան դեսպանատան գործավարին՝ Ռոն Շայքերի հետ տեղեկատուութեան օրէնքի կազմակերպման շուրջ։ Ան նաեւ Մուսական Արարիոյ խոստացած է կազմակերպել տեղեկատուութիւներ (այս մարզի օրէնքը), նախքան 1996ի սաւառը։ Հետեւաբար, ան չի կրնար յետս կոչել կամ հրաժարիլ տեղեկատուութեան օրէնքէն՝ այս գծով իրեն հետեկնքուած ամերիկեւսլուտական համաձայնութեան բերումով։

•*ԱՄԻՍԷ* մը ի վեր իր պաշտօնը ստանձնած ամերիկեան դեսպան Ռիչըրտ Ճոնգի կենսագրականէն ի յայտ կու գայ, թէ ան յատուկ շքանշանով պատուուած է Սի Այ էյ-ի տնօրէնին կողմէ, իր կատարած սքանչելի գործերուն համար Մոգի պատերազմին ընթացքին, Մուսական Արարիոյ մօտ ամերիկեան դեսպանի հանգամանքով վարած իր պաշտօնին ընդմէջէն (առանց բացայայտելու այդ գործերն ու անոնց բնոյթը)։

•*ԿԸ ՆԱԽԱՏԵՍՈՒԻ*, որ յառաջիկայ օրերուն «Լիբանանի Աւեւտրականներու Ընկերակցութիւն» անունը կրող տնտեսական նոր խորհուրդ մը կազմուի։

(ՏԻԱՐ 9

•*ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ* իրագեկ աղբիւրներ անհաւանական կը նկատեն, որ մօտերս լոյս տեսնէ հպատակութեան օրէնքի յաւելուածը։ աւելին, պահանջ կայ, որ վերատեսութեան ենթարկուի հպատակութեան նոր օրէնք, որուն հիմամբ մեծ թիւով օտարներ (յատկապէս պաղեստինցիներ) լիբանանեան հպատակութիւն ստացան։ Այս գծով աշխատանք կը տարուի մեծ թիւով քրիստոնեաներ Լիբանան ներգրաւելու՝ հաւասարակշռելու համար յիշեալ օրէնքով ստեղծուած բացը։ Փաստօրէն, նոր օրէնքի հիմամբ լիբանանեան հպատակութիւն ստացողներու 65 առ հարիւր համեմատութիւնը իսլամ է, մինչ 35 առ հարիւրը՝ քրիստոնեայ։ Նաեւ, քուլիսային սերտ ճիգեր կը տարուին հպատակութեան օրէնքով կրաղող յանձնախումբի նախագահին հետ, սրբագրելու համար յիշեալ խախտումը։

•*ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ* պատերազմի կայանները (պետական ու սեփական) Լիբանանի մասին յատուկ յայտագիր մը պատերազմած են անցնող շաբաթվերջին, երկու օրուան շարունակականութեամբ։ Յայտագիրը անդրադարձած է Լիբանանի հնագիտական վայրերուն (Պաալպէք...) եւ շեշտած՝ լիբանանեան-ռումանական յարաբերութեանց սերտացման կարեւորութիւնը։ Մանաւանդ է որ վարչապետ Հարիրի պաշտօնական այցելութիւն պիտի տայ Ռումանիոյ, յառաջիկայ օրերուն։

(ՈՒՍՊՈՒՀ ԱԲԱՊԻ)

ԹՐՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒ ՇԱՐԺՈՒՄ...

ԻՐԱՔԵԱՆ ԱԱՀՄԱՆԻՆ ՎՐԱՅ

Քանի մը շաբաթվան ի վեր, թրքական ուժերու արտակարգ շարժումներ կը նկատուին իրաքեան սահմանին վրայ։ Յիշեցնելով անցեալ տարուան նմանօրինակ շարժումները, որոնց արդիւնքը եղաւ թրքական ուժերու մեծ ներխուժում մը Իրաք՝ ճնշելու համար Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան գինեալները ու կեդրոնները։ Թրքական գործողութիւնը պատասխանուած էր միջազգային գետնի վրայ։

Անցեալ տարուան (Մարտին) ներխուժումէն առաջ, քիւրտ ընդդիմադիրները պատրաստուած էին յարձակումին եւ այդ պատճառով ալ ապաստանած էին լեռները։ Այսօր, այդ գինեալները վերադարձած են սահման, ուրկէ յաճախ թուրքիա կը թափանցեն եւ գործողութիւններ կը կատարեն։

•*ԻՐԱՔ* կոչ ուղղեց իրաքցի քիւրտ ընդդիմադիրները, որպէսզի նոր էջ մը բանան եւ համաձայնին խաղաղութեան բանակցութիւններ ունենալու Պաղտատի հետ։

ԱՐՑԱԽԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՆ ՖՈՆՏԻՆ

•Թադէոս Պագալեանի մանուաւ առիթով, Գարապաղանաբեան եղբարք 15.000 լ.

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ «Ե. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ» ԿԵԴՐՈՆԻ ՖՈՆՏԻՆ

•Անժէլ Թերզեանի մանուաւ առիթով,
Տէր եւ տիկին Անդրանիկ Քէօրքիւնեան 50.000 լ.
Տէր եւ տիկին Մանուէլ Քէօրքիւնեան 50.000 լ.
Տէր եւ տիկին Աւետիս Քէօրքիւնեան 50.000 լ.
Տէր եւ տիկին Ռուժէ Քէօրքիւնեան 50.000 լ.

ՅՈՒՅԱՆՄՈՒՇ, ՈՐ ՈՂՋ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՄԸ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ Կ'ԱՐՏԱՅԱՅՏԷ

Ահա մարդկութեան ընթարմացող լիշողութիւնը մտրակող շոշափելի իրականութիւն մը եւս:

Ահաւոր եւ փոթորկեցնող փորագրութիւն մը կրող համրիչ մը, որ ունի 99 հատիկ եւ որոնց վրայ փորագրուած է Զանգրրի սպանդանոցը քշուած 103 նահատակներու անունները:

Համրիչը, որ կը գտնուի Հայաստանի պատմութեան պետական թանգարանին մէջ, ունի փորագրուած հատիկ մը եւս. «Զանգրրի Ապրիլ 11 Յիշատակ»: Նահատակ Վարդերես Աթանասեան փորագրած ու պատրաստած է կայն:

99ը յաջորդող գլանաձեւ հատերն ամփոփում են 103 աքսորականի անուն կամ ազգանուն, որոնց կենսագրութիւնը, յատկապէս Զանգրրի աքսորականի ընթացիկ պատմութիւնը վերհանելու նպատակն ենք հետապնդում, ակնկալելով Սփիւռքի մեր հայրենակիցների աջակցութիւնը: Ընթերցենք ուրեմն նրանց անուն ազգանուններն ազգովի, ինքներս ճանաչենք խորհրդակիր Մասունքը, ձեռնամուխ լինենք ապա աշխարհին ճանաչել տալու եւ այս նահատակաց, որ գլխի յետոյսու մարդ կոչուածն այլեւս մարդ չյաշտի քաջալերուած անտարբերութիւն կոչուող անբարոյի մեղսակցից: Նրանք կին.

Կոմիտաս վ. Վարդան
Հնց. Միրզա
Յովհան վ. Դ. Ձէյալ Ալբուրնեան
Բաղունի Հնց. Գազազեան (ատամնաբոյժ)
Ձեվանիրենի Թորգոմեան Կիլիսեան
Ռ. Սեւակ (բժիշկ) Զարեհ
Միսրենեան Պողոսեան Եգնիկ
Մանիկեան Տօրեան Աստուր Վ.
Զարիֆեան Նազլեան (կեղեցագործ)
Միակենան (ատաղարար) Ալբուրնեան
Հանեան Դոչո Աբրիկ Ճամտաղ
Զազարոս Երջանիկ Հրաչ
(Խմբագիր) Թաշնեան Թաքարեան
Բ. Գէչեան Հանէսեան Գէլոլեան
Թոփնեան Արամ Օհանիկեան
Անուշեան Մելիք Գէրլեմեզ
Թօլանեան Տէօլլիբեան (սեղանաւոր)
Շահնուր Գէնեպեան Տէր Գէորգեան
Ս. Արենց (արհեստաւոր) Պասմանեան
(ուսուցիչ) Մաղազանեան Գաւրգենան
Թօնասարեան Պասմանեան Լենինեան
Վարուժան Մելոնեան Գարակէօզեան
Շամամանեան Զազիր Մանեսեան
Զաուշեան (նարտարապետ) Ղանչէկիր
Թաղագեան Արսլանեան Փարիսեան
Տիրունի Վարդերես Մուխար Յ. Գորեան վնոկն.
Աղազազեան Ցէլրուխան Գերորեան պատուելի
Բարսեղեան Սարգիսեան Թումանեան
Թօփնեան Տիմանեան Պալազեան ծ.վ.

Համրիչը պատրաստել եւ փորագրել է տրուած հայրենակիցների կերպասաններում ծուարած յիշողութիւնն ակնկալում ենք համադրելու համար առկայ եւ դեռ պրպտուող փաստագրութիւնը: Յուշագրութեան իւրաքանչիւր պատառիկ ինքնին մասունք է՝ ի շահ եւ ի հաւաստումն իսկութեան, ասել է՝ ի նպաստ Հայ Արդար Դատի, յանուն Մեծն արդարութեան որի համար հայածուածներն իրենց երանին ունեն Աստուածաշնչում...

ԿԱՐԻՆԷ ԱՒԱԳԵԱՆ
Հայաստանի Պատմութեան Պետական Թանգարանի Գիտաշխատող

կան մուխթար Վարդերես Աթանասեանը: Յոյժ կիտակցարար նա պատմութեանն է յանձնել իր իւրօրինակ վկայագիրը, նոյնքան ինքնատիպ ճակատագրին թողնելով այն: Մարդ, որի անուն ազգանուններ եւս ճշդել ենք չարիքից քաղելով բարիքը, երբ անբարենպաստ հանգամանքների թելադրութեամբ անհրաժեշտ եղաւ գտնել պատերը (այժմ ցաւօք հանդուցեալ) տիկին Էսժէնի Աթանասեան Գիւլբուլեանին, որպէս նուիրատու...

Խորհել է տալիս շնչաւոր, ոչ բագմաշունչ եւ աւելի քան խօսուն այս ցուցանմուշը ու չի ամփոփում ցուցանմոյշ հասկացութեան իր համար սահմանափակ սահմաններում: Խորհենք ուրեմն այլեւս չուշանալու մասին՝ ըստ հնութեան... Հայ Սփիւռքն է այսօր անմիջական վկան Հայ Դատի եւ Զանգրրի Վերարերեալ մերկան մուխթար Վարդերես Աթանասեանը: Յոյժ կիտակցարար նա պատմութեանն է յանձնել իր իւրօրինակ վկայագիրը, նոյնքան ինքնատիպ ճակատագրին թողնելով այն: Մարդ, որի անուն ազգանուններ եւս ճշդել ենք չարիքից քաղելով բարիքը, երբ անբարենպաստ հանգամանքների թելադրութեամբ անհրաժեշտ եղաւ գտնել պատերը (այժմ ցաւօք հանդուցեալ) տիկին Էսժէնի Աթանասեան Գիւլբուլեանին, որպէս նուիրատու...

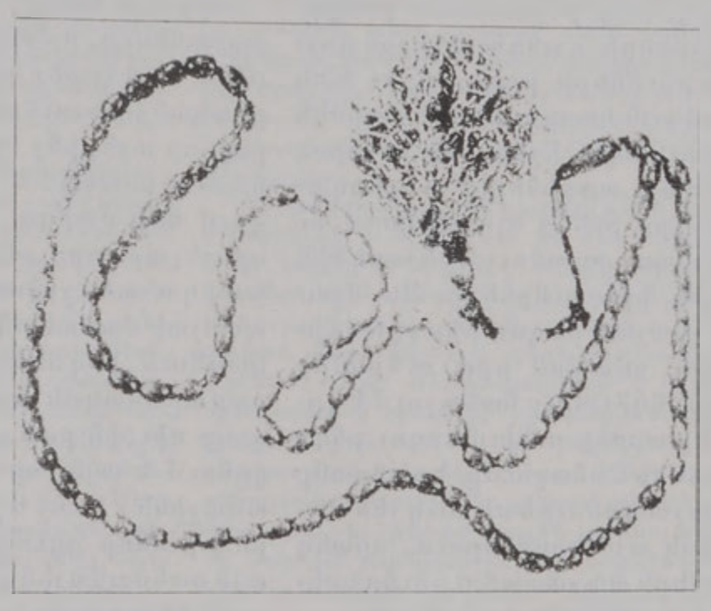

ԻՐԱՆԷՆ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳՆԵԼ

ԿԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԷ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Հայաստանի ուժանիւթի նախարար Գագիկ Մարտիրոսեան կոչ ուղղեց իշխանութիւններուն, որպէսզի ելեկտրական թելեր տեղադրեն. Իրանէն Հայաստան ելեկտրականութիւն փոխադրելու համար:

Մարտիրոսեան ըսաւ, որ այս ծրագիրը միակ ձեւն է Հայաստանի համար բաւարար ելեկտրականութիւն հայթայթելու: Ան շեշտեց, որ այս ծրագիրը կարեւոր է, որովհետեւ Հայաստան ուրիշ միջոցներ չունի ելեկտրականութիւն ներածելու համար:

Միւս կողմէ ուժանիւթի նախարարութեան համաձայն, Կիրակի, 10 Մարտի դրութեամբ, Երեւանի մէջ 399 ենթակայաններ պատրաստ են ելեկտրամատակարարման:

Պատրաստ ենթակայանները կը պատկանին հետեւեալ ցանցային ձեռնարկութիւններուն. «Քանաքեռ» 203 ենթակայան, «Արաբկիր» 18, «Մաշտոց» 16, «Էրեբունի» 14, «Շենգաւիթ» 5, «Կենտրոն» 143:

ԱՐՑԱԽԵԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻ ՄԱՍԻՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՄԸ

Վերջերս լոյս տեսաւ լրագրող Նուարդ Սողոմոնեանի «1991. Կոլցօ» արցախեան ագատագրական շարժման նուիրուած գիրքին երկրորդ մասը՝ «Թէժ Կէտեր» վերտառութեամբ:

Գիրքը կը ներկայացնէ կերուութեան տառապանքը ապրած, նաեւ ազերիական տանջարաններուն մէջ իրենց մահկանացուն կնքած հայորդիներու վերջին օրերու պատումը:

Գիրքին առաջին մասը լոյս տեսած է 1994ին:

Նուարդ Սողոմոնեանի «1991. Կոլցօ» գիրքը մարդկային տառապանքի ողբերգութեան արտայայտութիւնն է, եւ ոչ թէ՝ սոսկական վկայագրութիւն մը: Անիկա իրաւաբանական ուժ ունեցող փաստաթուղթ մըն է՝ արժանի ներկայացնելու աշխարհի բոլոր իրաւասու ատեաններուն:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՍԼԱՒԻԿ ԱՌՈՒՇԱՆԵԱՆ՝ ՊԻՏՏՃԷԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՅԱՆՁՆ. ՆԱԽԱԳԱՀ

Աքսոսիի Խորհրդարանի Մարտ 14ի նիստին տեղի ունեցաւ տնտեսութեան, ելեմուտքի եւ պիւտճէի մնայուն յանձնախումբի նախագահին ընտրութիւնը:

Գաղտնի քուէարկութեան իբրեւ արդիւնք, մնայուն յանձնախումբի նախագահ ընտրուեցաւ Սլաւիկ Առուշանեան:

Նոյն օրը Խորհրդարանը փոփոխութիւններ եւ լրացումներ կատարեց կարգ մը յանձնախումբերու մէջ:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ ՆՈՐ ԿԱՊԵՐ

Երեւանի պետական համալսարանի միջազգային կապերու գծով տնօրէն Ռաֆայէլ Մաթեւոսեան յայտարարեց, որ այս տարի աւելի պիտի ընդլայնին համալսարանին կապերը արտասահմանեան երկիրներու համալսարաններու հետ:

Պետական համալսարանը արդէն բազմաթիւ համաձայնագիրներ կնքած է, որոնց համաձայն, արտասահմանէն ուսանողներ Հայաստան պիտի ուսանին, եւ փոխադարձաբար Հայաստանէն ուսանողներ՝ արտասահմանեան համալսարաններու մէջ:

Մօտ ատենէն պիտի սկսին նաեւ համալսարանի պատմամշակութային կեդրոնի ստեղծման նախապատրաստական աշխատանքները, եւ համալսարանին վերադարձուած հին շէնքը պիտի դառնայ անոր պատմութիւնը ներկայացնող կեդրոն:

ՆՈՐ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Հայաստանի մէջ տեղի ունեցաւ «Ռուէարկութիւն - Հայաստան» հասարակական կազմակերպութեան հիմնադիր ժողովը:

Կազմակերպութեան հիմնական նպատակներն են՝ նպաստել Հայաստանի մէջ իրական պետութեան եւ ժողովրդավարական հաստատութիւններու ձեւաւորման, կայացման եւ քաղաքացիական հասարակութեան կերտման:

Հիմնադիր ժողովը վաւերացուցած է կազմակերպութեան կանոնագրութիւնը եւ յառաջացուցած է ղեկավար եւ վերաստուգիչ իր մարմինները:

Որոշուած է նաեւ շուտով կազմակերպութիւնը պաշտօնականացնել արդարադատութեան նախարարութեան կողմէ:

ԱՆԱՒԱՐՏ ԲՆԱԿԵԼԻ ՇԷՆՔԵՐՈՒ ՃԱԿԱՏԱԳԻՐԸ՝ ԱՆՈՐՈՇ

Հայաստանի անաւարտ շինարարական ձեռնարկութիւններուն առընթեր, լուրջ մտահոգութիւն դարձած է նաեւ անաւարտ շէնքերու ապագայ ճակատագիրը:

Քաղաքաշինութեան նախարարին համաձայն, այսօր Հայաստանի մէջ գոյութիւն ունին շուրջ 4 հազար անաւարտ շինարարական ձեռնարկութիւններ, որոնց մէկ մասը պիտի սեփականաշնորհուի:

Սակայն անաւարտ բնակելի շէնքերու գծով, ներկայիս ոչ մէկ ստակ որոշում գոյութիւն ունի: Յրստակ է միայն, թէ վարչապետը յանձնարարած է տնտեսական նախարարութեան, որ այս գծով ծրագիր մը մշակէ եւ ներկայացնէ կառավարութեան:

Ըստ քաղաքաշինութեան նախարարին, հաւանաբար յառաջիկայ ամսուան ընթացքին այս հարցը լուծում ստանայ:

ՀԱՅ ՄԵԾ ԵՐԱԺԻՇՏԻՆ ԾՆՆԴԵԱՆ 75ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

ԱՌՆՕ ԲԱԲԱՋԱՆԵԱՆ
(1921 - 1983)

Խորհրդային ժամանակաշրջանի հայ երաժիշտներու հարուստ ցանկին մէջ յատուկ տեղ կը գրաւէ Առնօ Բաբաջանեանի անունը: Բարձր կարողութիւններով օժտուած երաժիշտի մը մասին է խօսքը, որ իր անուրանալի տաղանդին կողքին երաժշտական արժանի, հետեւողական ու լուրջ կրթութիւն ստացած է մանկութենէն ի վեր, նախ՝ Երեւանի երաժշտական յատուկ դպրոցին, ապա երաժշտանոցին մէջ: Աւելի ուշ ան իր երաժշտական կրթութիւնը կատարելագործած է Մոսկուայի Զայքովսկիի անուան երաժշտանոցէն ներս, կոր աւարտած է իրրեւ մեծ ու փայլուն ապագայ խոստացող դաշնակահար:

Բաբաջանեանի երաժշտական բագմակողմանի տաղանդը մանկութենէն ի վեր ինքնարտայայտման մէկ այլ ուղի փնտռած է: Դեռ 9 տարեկան, Եղիշէ Զարենցի աջակցութեամբ կ'իրականանայ անոր առաջին յօրինումը՝ մանկական գողտրիկ քայլերգ մը:

Բաբաջանեանի երաժշտութեան ոճի ձեւաւորումը կ'ընթանայ մէկ կողմէ Արամ Խաչատուրեանի, միւս կողմէ՝ Սերգէյ Ռախմանինովի ազդեցութեան տակ: Սակայն 50ականներէն սկսեալ արդէն կը հաստատուին անոր երաժշտական անհատականութեան ցայտուն գիծերը այնպիսի մեծ գործերու մէջ, ինչպէս «Հերոսական Բալլադը», ապա դաշնամուրային եռեակը: Առանձնայատուկ գաղափարական յագեցուածութեամբ, ժամանակակից համահնչիւններու վարպետ օգտագործմամբ աչքի կը գարնեն անոր ջութակի եւ դաշնամուրի սոնատը, թաւջութակի քոնչերթոն: 1947ին, Բաբաջանեանի «Վաղարշապատի պար», «Բրելիւտ» եւ «Էքսպրոմտ» գործերը կը ներկայանան միջազգային մակարդակով՝ Փրակայի մէջ, եւ կ'արժանանան փառատօնի առաջին մրցանակին:

Բաբաջանեանի երաժշտական ժառանգութեան մէջ յատուկ տեղ կը գրաւէ «Հերոսական Բալլադը», որ իր մեծ ներդրումը ունեցաւ հայ երաժշտական արուեստի գարգացման համար ընդհանրապէս: Այս գործը, որ գրուած է դաշնամուրի եւ սիմֆոնիք նուագախումբի համար, յայտնի է իր երաժշտահնչողական ճոխութեամբ ու բագմերանգութեամբ: Ագատօրէն մեկնաբանելով հայկական մեղեդիի առանձնայատկութիւնները, ներդաշնակօրէն գուգակցելով գանոնք ազգային եւ համաշխարհային երաժշտական նուաճումներու հետ, հեղինակը ստեղծած է գեղարուեստականօրէն կատարեալ գործ մը, որ գրաւիչ է իր վառ ինքնատիպութեամբ եւ գարմանալիօրէն մատչելի է ունկնդիրներու լայն խաւերուն:

Առնօ Բաբաջանեան իր երաժշտա-ստեղծագործական կեանքին մէջ մեծապէս սահմանափակուեցաւ միայն ստեղծագործութեամբ եւ իր դաշնակահարի անսպառ տաղանդը հագաղկպօրէն միայն արտայայտուեցաւ իր իսկ դաշնամուրային գործերու համերգային կատարումներով, հիացական կարծիքներու տարափ յառաջացնելով մամուլի էջերուն մէջ: Վարպետ դաշնակահարի գրիչով գրուած են անոր դաշնամուրային գործերը եւ ինչպէս բոլոր դաշնակահարները կը հաստատեն, Բաբաջանեանի ստեղծագործութիւնները որքան բարդ են, նոյնքան հաճելի ու յարմար են կատարման համար: Անոր գլուխ գործոցներէն է «Վեց Պատկեր» գործը: Բագմարովանդակ է Բաբաջանեանի այս նոր երկը: Անոր գործին ուժ կու տայ արդիականութեան գգացողութիւնը՝ իր ամբողջ բարդութեամբ ու բագմագանութեամբ հանդերձ: Ողբերգականօրէն շաղկապուած վեց փոքրիկ պատկերներով կ'անցնի իրար հակադիր կերպարներու շղթան: Այստեղ իրականը կը գուգակցուի անիրականին հետ, երգային՝ պարային, ներծծուած հիւմուրով: Թէեւ «Վեց Պատկեր»ները մանրանուագային ձեւերու շարքին կը դասուին, սակայն իրենց ներքին ուժով, համատեղ տրամաբանութեամբ ու ողբերգութեամբ, անշուշտ դուրս կու գան երաժշտական համեստ պատկերներու շրջագիծէն, դառնալով բարձր «վրձնահարուածներով» ստեղծուած վառ կտաւներ:

Բաբաջանեան նաեւ խորհրդային երգի ականաւոր վարպետներէն էր, որուն հարիւրաւոր երգերը սիրով կը կատարուէին ու կ'ընկալուէին ամբողջ Խորհրդային Միութեան տարածքին:

Առնօ Բաբաջանեանի համանուագային-գործիքային ստեղծագործութիւնները իրենց տեղը գտած են համաշխարհային երաժշտական գանձարանին մէջ եւ արժանացած են երաժշտական հսկաներու կատարման ու բարձր գնահատականին, ինչպէս Ռոստրոպովիչի, Ռիխտերի եւ շատ ուրիշներու:

ԿԱՐԻՆԷ Մ. ՂԱՌԱԶԵԱՆ

ՀԵՐԱԹԱՓՈՒԹԻՒՆԸ ՇԱՏ ՄԸ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐ ՈՒՆԻ

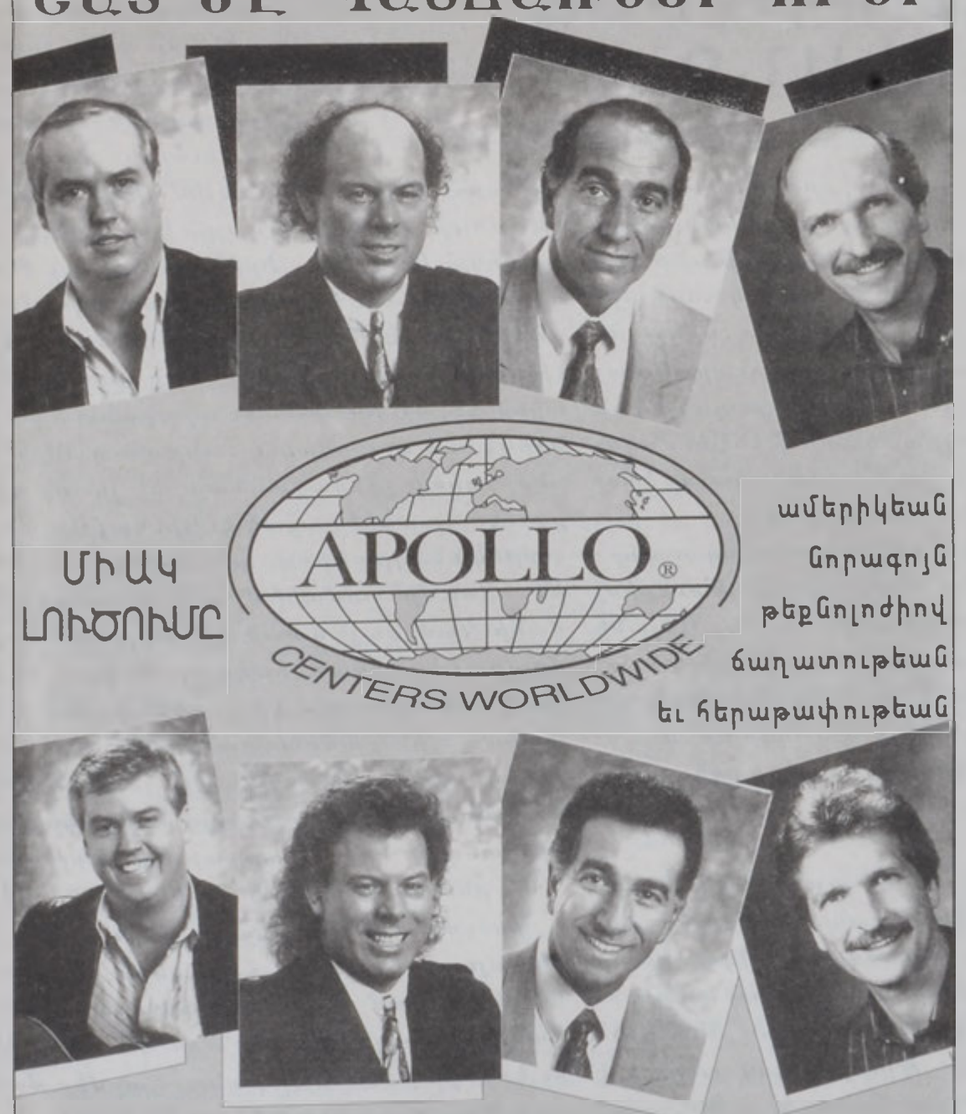

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

15 տարի առաջ Միւնիխի Հայկական Հասատատութիւնը հրատարակեց հայերէնով *«Մարդու իրաւունքների համընդհանուր յայտարարագիրը»*. Ինձ առաջարկուեց գրել նախաբանը, որը ես գրեցի: Այն ժամանակ մտքովս չէր անցնում, որ այս նախաբանում արտայայտուած տեսակէտները որեւէ ժամանակ կարող են անհրաժեշտ նկատուել նաեւ Անկախ Հայաստանում եւ ոչ միայն այն պատճառով, որ Հայաստանի անկախութիւնը շատ հեռու էր, այլ ես ունէի այն համոզուածութիւնը, թէ անկախ Հայաստանում անկարելի է, որ խախտուեն հայ մարդու իրաւունքները: Այսօր պարզուեց, որ ես սխալւում էի, ինչպէս նաեւ պարզուեց, որ միջազգային փաստաթղթերում շատ է խօսւում ու արձանագրւում մարդու իրաւունքների պաշտպանութեան անհրաժեշտութիւնը, բայց գրեթէ չի խօսւում ազգային իրաւունքների պաշտպանութեան մասին: Այդ իրաւունքները պաշտպանողներին կոչում են ազգայնականներ, համայնավարներ, ֆաշիստներ, միապետականներ, ինչը հնարաւորութիւն է տալիս տարբեր կառավարութիւններին, այդ թւում նաեւ Հայաստանի կառավարութեանը խախտել մարդու իրաւունքները՝ համայնավարութեան եւ ազգայնականութեան դէմ պայքարելու պատրուակով: Սակայն մարդու իրաւունքների պաշտպանութիւնը մեծագոյն բարոյական արժէք է, որից շեղուող պետութիւնները չեն կարող կոչուել ժողովրդավարական եւ չեն կարող լինել քաղաքակիրթ պետութիւնների ընտանիքի անդամ: Այս մասին ես մանրամասնօրէն խօսեցի 81 թուականին գրուած իմ նախաբանում եւ օգտակար եմ համարում այսօր կրկնել մեր ընթերցողների համար:

*
**

Երբ 20րդ դարի վերջում մենք խօսում ենք մարդու իրաւունքների մասին, մենք դեռ ես գտնւում ենք «բնական իրաւունքների» սահմաններում, որոնք ծնունդ տուին դարուս եւ մեծ ազդեցութիւն թողեցին ամբողջ քաղաքակիրթ մարդկութեան վրայ: Սակայն դրանից էլ առաջ, դեռեւս հին Յունաստանում գոյութիւն ունէին խօսքի ազատութեան եւ օրէնքի առջեւ բոլորի հաւասար լինելու իրաւունքները:

Այսօր էլ բոլոր երկրների սահմանադրութիւններում, գոնէ ձեւականօրէն, օրինականացուած են մարդու «բնական իրաւունքները»: Մարդու իրաւունքների պաշտպանութիւնը առաջին անգամ օրինականացուեց 1689 թուականին անգլիական խորհրդարանի կողմից: 1776 թուականին բնական իրաւունքների պաշտպանութիւնը արձանագրուեց ճիւսիս-ամերիկեան 13 նահանգների անկախութեան յայտարարագրում, իսկ 1789 թուականին այդ իրաւունքը իր պաշտպանութեան տակ առաւ Միացեալ Նահանգների սահմանադրութիւնը: Ինչ մնում է ֆրանսիական «մարդու եւ քաղաքացու իրաւունքների յայտարարագրին», ապա շատ նման է անգլիական եւ ամերիկեան համապատասխան յայտարարագրերին: Սրանք բոլորը հաստատում են, որ մարդիկ ծնւում եւ միշտ մնում են ազատ ու հաւասար իրաւունքներով օժտուած: Բոլոր քաղաքական վարչակարգերի նպատակը՝ մարդու բնական իրաւունքների պաշտպանութիւնն է:

1809 թուականին Շուէտը եւ 1815 թուականին Հոլանտիան, հետեւելով Անգլիայի օրինակին, բնական իրաւունքների պաշտպանութեան թեզը մտցրեցին միապետական վարչակարգի սահմանադրութեան մէջ: Ուրիշ երկրներ Ամերիկայի օրինակով հաստատեցին հանրապետական կարգեր եւ բացայայտօրէն իրենց վրայ վերցրեցին մարդու բնական իրաւունքների պաշտպանութիւնը:

Երբ Երկրորդ Համաշխարհային պատերազմից յետոյ ստեղծուեց Միացեալ Ազգերի Կազմակերպութիւնը, նրա առաջնակարգ խնդիրներից մէկը դարձաւ, ինչպէս ասում էր Չըրչիլը, *«պատուանդանի վրայ բարձրացնել մարդու իրաւունքները»*: Սակայն բնական իրաւունքների տեսութիւնը ունէր եւ ունի բազմաթիւ թշնամիներ: Այդ թշնամիներին էին պատկանում անգլիական քաղաքական մտքի սիւներ՝ Իւմը, Բերկը, Բենթամը, Օստինը: Հեկելի հետ միասին մարդու բնական իրաւունքների հակացութեան դէմ էին իդեալիստ փիլիսոփաները, որոնք հանձնելով բնական իրաւունքների գոյութիւնը, վերագրում էին այդ իրաւունքները ոչ թէ անձին, այլ հասարակութեանը: Այս տեսակէտը առանձնապէս սեւեռ պաշտպանութիւն գտաւ Գերմանիայում.

1848 թուականին գերմանական ազատականները ազգայնականների հետ հռչակեցին մի յայտագիր, որտեղ նրանք արդէն շեղւում էին անհատական սկզբունքներից: Եթէ անգլիական եւ ֆրանսիական յայտագրերը խօսում են մարդու իրաւունքների մասին, ապա գերմանական «Մանիֆեստը» խօսում է «գերման ժողովրդի» իրաւունքների մասին: Անգլիացի փիլիսոփայ Բրեդլին 1894 թուականին գրում էր.

«Անձի իրաւունքները մեր ժամանակներում լուրջ ուշադրութեան արժանի չեն: Հասարակութեան բարեկեցութիւնն է, որ արժանի նպատակ է եւ վերջնական չափանիշ: Անհրաժեշտ է բացարձակացնել հասարակութեան բարոյական իշխանութիւնը ամէն մի անձի վրայ: Հասարակութեան ամէն մի անդամի լաւ օգտագործումը հասարակութեան շահերի համար՝ տուեալ հասարակութեան իրաւունքն է եւ պարտականութիւնը»:

Վերջին հաշուով, թէ՝ ազգայնականութիւնը եւ թէ ընկերվարութիւնը յանգում են այսինքն տեսակէտին: Մարքսի համար, օրինակ, մարդու իրաւունքների սկզբունքը պուրժուական նախապաշարմունք էր:

Բայց, Մարքսի տեսութեան հակառակ, Խորհրդային Միութիւնը իր սահմանադրութեան մէջ, նախ 1936 թուականին, յետոյ 47 թուականին, ապա վերջին սահմանադրութեան մէջ, իր քաղաքացիների համար նախատեսում էր որոշ իրաւունքներ ամերիկեան եւ ֆրանսիական սահմանադրութիւնների օրինակով, այդ թւում նաեւ խօսքի, մամուլի, ժողովների, զանգուածային ցոյցերի ազատութիւնների իրաւունքը: Մէկ կողմ թողնելով այն հարցը, թէ ի՞նչ արժեն այդ ազատութիւնները, նշենք, որ նոյնիսկ ստալինեան մռայլ տարիներին խորհրդային դեկավարները իրենց ելոյթներում ու լօզուածներում պաշտպանութեան տակ էին առնում մարդու իրաւունքները: Սա նշանակում է, որ չնայած բազմաթիւ թշնամիներին, մարդու բնական իրաւունքների սկզբունքը համընդհանուր ճանաչում է գտել: Բայց ի՞նչ արժէք ունի մարդու բնական իրաւունքների ճանաչումը, եթէ նրանք իրականում պաշտպանութեան տակ չեն առնւում, նոյնիսկ այն երկրներում, որտեղ այդ իրաւունքների պաշտպանութիւնը օրինականացուած է սահմանադրութեամբ:

Այստեղ անհրաժեշտ է նշել հասարակագէտների այն կարծիքը, որ մարդու իրաւունքները կարող են լինել իրաւաբանական եւ բարոյական:

Իրաւաբանական իրաւունքներով օժտուած է ամէն մի մարդ, որ ապրում է որոշակի սահմանադրական կամ այլ տեսակի օրէնսդրական հասարակարգում, որտեղ օրէնքի պահպանումը ապահովուած է: Թէ որքանով են տուեալ հասարակարգի օրէնքները արդար եւ որքանով են նրանք համապատասխանում մարդու բնական իրաւունքներին, այստեղ կարեւոր չէ:

Իրաւաբանական իրաւունքի ասպարէզում գլխաւոր հարցը օրինապահութեան աստիճանն է, այսինքն այն, թէ որքանով է ապահովուած օրէնքի կատարումը: Բարոյական իրաւունքների դերը շատ աւելի բարդ է: Նա բախում է մարդու էութիւնից եւ երբեմն դժուար է լինում որոշել, թէ ո՞րն է մարդու դերը բնութեան մէջ, ուստի դժուար է որոշել, թէ մարդու ո՞ր ձգտումը եւ ո՞ր պահանջը պիտի բնական համարուի եւ ո՞րը այլասերուածութեան արդիւնք: Յամենայնդէպս, մէկ բան պարզ է: Եթէ իրաւաբանական իրաւունքի կարեւորագոյն կողմը նրա իրագործման ապահովութիւնն է, ապա բարոյական իրաւունքի գլխաւոր էութիւնը արդարութիւնն է: Այսինքն՝ մարդիկ կանգնած են դժուարին ընտրութեան առջեւ. մարդու ո՞ր բնական պահանջները արդարեն: Այստեղ կայ նաեւ որոշ տրամաբանական դժուարութիւն: Եթէ մենք մեր բնական ձգտումները պիտի վերածենք բնական իրաւունքի՝ արդարութեան միջոցով, ապա ինչպէ՞ս սահմանենք արդարութիւնը: Արդարութեան ո՞ր ատեանում մենք պիտի կշռենք մեր վարքագիծը:

Երբ այս հարցի մասին խօսում են արժէքաբանները, նրանք փորձում են արդարութիւն սահմանել բնական ձգտումների եւ բնական իրաւունքների միջոցով. համարելով, որ այն, ինչ «չայլասերուած մարդու» համար բնական է՝ արդար է: Իսկ մենք ուզում ենք մարդու բնական իրաւունքները որոշել արդարութեան միջոցով: Սա այն կախարդական շրջանակն է, որտեղ ամէն պտոյտի ժամանակ պատճառը հետեւանք է դառնում, իսկ հետեւանքը պատճառ: Ու տրամաբանական այս լաբիւրինթոսից դուրս գալը դիւրին բան չէ, բայց մեզ հանգստացնում է այն, որ մեր դժուարութիւնը ոչ առաջինն է եւ ոչ էլ վերջինը: Նման դժուարութիւններ ցցւում են մեր առջեւ բոլոր այն սահմանային գծերի վրայ, որտեղ բախւում են տարբեր էութիւններ՝ անձը եւ ազգը, նիւթը եւ ոգին, իրաւունքը եւ պարտականութիւնը, զգացմունքը եւ տրամաբանութիւնը, եւայլն:

Այս դժուարութիւնից մարդիկ սովորել են դուրս գալ «տրամաբանական ներքմբռնումով», որտեղ մարդու բնական ազատութիւնները տրամաբանօրէն սահմանափակւում են այնտեղ, որտեղ նրանք կարող են խանգարել մէկ ուրիշի ազատութեանը: Այս տրամաբանական ներքմբռնումը մեզ թոյլ է տալիս սահմանել մի շարք բնական իրաւունքներ, որոնցից կարեւորագոյնը՝ ապրելու իրաւունքն է:

ԷԴՈՒԱՐԴ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

18 Փետրուար, 1996

ՔՐՈՆԻԿ

ՄԱՄԼՈՅ ԵՒ ԽՕՍՔԻ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՄՂԶԱՒԱՆՔ

Գրատուները կր նմանին, ձեւով մը, գրօսայգիներու: Երբ հոն մտնես կու գաք, կր նկատէք որ նոր ծաղիկներ կր բանան իրենց փերթերը, կր ժպտին, կր գրաւեն ձեզ: Աւա՜ղ, լոյս տեսնող գրքերու քանակը եւ աւօրեայի ստրկացումները թոյլ չեն տար որ յաճախ փախուստ տանք գրքի կախարդական աշխարհ, որովհետեւ իւրաքանչիւր գիրքի պատուհանը կր բանայ գաղտնի պարտէզներու վրայ, կր բանայ անծանօթ հորիզոններ:

Քանի մը օր առաջ տրամադրուեցայ այս խաղին, ինքզինքս ագատելով ժամադրութիւններէ, հեռաձայնի զանգէն, ծուխով մշուշուած սենեակներէ: Կր փնտռէի որոշ գիրք մը, գիրքը անձի մը որ դարձած էր իմաստուն՝ տարիքին հետ: Բայց ուրիշ գիրք մը գրաւեց ուշադրութիւնս, ուշագրաւ անունով մը. Տասը դիմանկարներ մամլոյ ազատութեան համար: Ժամանակները կր փոխուին, բայց կարմանալիօրէն մենք կր շարունակենք խօսիլ մամլոյ ագատութեան մասին: Մաշեցնող ճառ մը... Վոլթէրէն ի վեր յառաջդիմութիւն արձանագրուած է: Բայց օգտակար պիտի ըլլայ տխրեցնող հաշուապահութիւն ընել եւ պիտի տեսնենք որ աշխարհի քարտէսին վրայ միայն քանի մը շրջաններ կան ուր մամլոյ ագատութիւնը իրապէս գոյութիւն ունի, հետեւարար՝ ուժ է, սարսափ կր պատճառէ, հակակշռողն է իշխանութեան, անշրջանցելի ուժ մը՝ ընդդէմ ամէն կարգի փորձութիւններու, որոնք կրնան արգելք ըլլայ ագատութեանց: Ցստակ պէտք է ըլլայ, կամ գոյութիւն ունի մամլոյ ագատութիւն կամ գոյութիւն ունի պաշտօնական - կաղապարուած լեզու եւ ոճ: Այսպէս է կացութիւնը մեծ կամ պզտիկ մենատէրերու պատին մէջ, Զինաստանէն մինչեւ Միջին արեւելեան անորոշ իշխանապետութիւն մը...

Տասը դիմանկարներ ագատութեան համար: Յառաջարան գրած է Ռոպէր Պատէնթէր: Լուսարձակի տակ են Այժերիան, Պոսնիան, Քամբրուներ, Զինաստանը, Քուպան, Քոլոմպիան, Լիբանանը, Ռուսաստանը, Սուրիան, Թուրքիան: Այս ցանկը, շատ հասկնալի է, սպառիչ բնոյթ չունի:

Կր դարձնեմ էջերը: Ի՜նչ տխրութիւն: Հայածանքը ընդհանուր օրէնք է: Լրագրողներուն չափ եւ հնագանդութիւն պարտադրելու համար սպառնալիքներ եւ բռնարարքներ, դատապարտութիւններ, բանտարկութիւն, մահափորձ եւ սպանութիւն մաս կր կազմեն աւօրեային: Պարզ է, որ լրագրողները կր խանգարեն: Պէտք է յիշել որ ամերիկեան «Ուաշինկթըն Փոսթ» թերթը վար առաւ նախագահ Ռիչրրտ Նիքսընը հրապարակ հանելով Ուոթրկէյթի հարցը: Լրագրողները կր խանգարեն... Քանի-քանի՜ անգամներ լսած են այս բացատրութիւնը, որ յատուկ է մեծ մենատէրերուն եւ փոքրիկ դիւանակալներուն, ափարաչիքներուն: Այս բացատրութիւնը լսած եմ նոյնիսկ մեր նեղ համայնքային շրջանակին մէջ:

Կասկած չկայ, որ լրագրողները խանգարողներ պէտք է ըլլան, քանի որ կր տեղեկացրնեն, ուրեմն՝ կր լուսաւորեն: Տեղեակ եւ լուսաւորուած անհատն է, որ կրնայ գիտակցարար տէր կանգնիլ իր ագատութեան, գիտէ ընտրել: Ուրեմն ժողովրդավարութիւնը կախում ունի լրագրողէն: Հակառակ հոգեյոյզ ճառերու, աշխարհի տարածքին, որոշելու դիրքին մէջ գտնուողներու ստուար մեծամասնութիւնը, - եւ ոչ միայն քաղաքական դէմքերը -, կր խորշին ագատութենէ եւ ժողովրդավարութենէ: Յիշեցէ՛ք հռչակաւոր խօսքը. պէտք է արգիլել՝ արգիլելը:

Այս հարիւր յիսուն էջերէ բաղկացած գրքին մէջ, Լիոնէլ Տիւրուա կր խօսի, Թուրքիոյ յատկացուած բաժնին մէջ, Կիւնայ Ասլանի մասին, որ կր համարուի հայրենիքի դաւաճան: Տասը փոքրիկ էջերով, Լիոնէլ Տիւրուա կր ներկայացնէ ահաւոր պատկեր մը, միանգամայն՝ յուզիչ: Կրնանք նոյնիսկ ըսել, որ կր դիտենք կարճ ժապաւէն մը... սարսափի մասին:

Կր գրէ «Կիւնայ Ասլան այսուհետեւ ապատ է: Այլեւս Գոյչեկիգի բանտը չի գտնուիր, Թուրքիոյ հարաւ-արեւմուտքը: Պէտք էր որ հոն վերադառնար երկու յաւելեալ տարիներու համար, բայց փախուստ տուաւ, 1995 Յունուարի գիշեր մը: Թիավարելով անցած է Մարիքա գետը որ սահմանագիծ է Թուրքիոյ եւ Յունաստանի միջեւ: Գացած է ապաստան գտնելու Գերմանիոյ մէկ շրջանը, ուր արդէն կան մեծ թիւով քիւրտեր: Ահաւասիկ, այլեւս հոս չէ, ըսել կ'ուզեմ Պոլիս, ուր կր բնակին իր ընտանիքը, բարեկամները: Պիտի չըսեմ իր քաղաքը, քանի որ Պոլիս իր քաղաքը չէ: Հոն եկած էր ապաստան գտնելու համար արդէն, որ կինը չսպաննեն, իր տան մէջ, Վան, Բոլորովին Թուրքիոյ արեւելքը: Քրտական աշխարհի մէջ: Հոն կրնային կինը սպաննել, եթէ մնար: Իր երէց եղբայրն է որ կ'ըսէ, նաեւ որ կինը՝ Կապրիէլ: Իրիկուն մը ալ վերադարձած պիտի չըլլար: Յաճախ այսպէս կր գործէ ոստիկանութիւնը, հոն, հարաւ-արեւելեան Անատոլուի մէջ: Պիտի չըսենք Քիւրտիստան, ոչ, որովհետեւ այդ բանտ կ'առաջնորդէ եւ կ'արժանացնէ ծանր տուգանքի: Ուրեմն պիտի չվերադառնար, եւ յետոյ պիտի ըսուէր որ անհետացած է: Կիւնայ Ասլան, 35 տարեկան, լրագրող, անհետացած 199.ի... ին... Տող մը՝ տոմարի մը մէջ, առանց գերեզմանի: Կամ, գայն գտած պիտի ըլլային մայթի մը վրայ երկարած, ճակատը ծակած, դէմքը ջարդուած: Այսպէս կր գործեն երբեմն: Այդ պարագային կ'ամբաստանեն ՓԷ. Քա. Քա.ի քիւրտ ագատամարտիկները, յեռնցի անկախականները: Կ'ըսեն թէ այդ ահարեկիչներու միջեւ եղած հաշուեյարդար պիտի ըլլայ:

Եւ ընտանիքը կր լռէ: Եւ բոլորը կր լռեն»:

Արեւմուտքի մէջ դեռ կր շարունակեն խօսիլ այսպէս կոչուած հայկական ցեղասպանութեան կամ քիւրտ անջատողականներու մասին: Եւ նոյն Արեւմուտքը, կամաւոր խուլ եւ կոյր իր թեւերը կր բանայ կարմիր թաթերով Թուրքիան ընդունելու համար...

Ոմանք կր խորհին որ Մարդկային Իրաւանց Պաշտպանութեան դարը կ'ապրինք:

Յ. ԴԱԼԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ 21ՐԴ ԴԱՐԻ ՆԱԽԱՇԵՄԻՆ

20րդ դարավերջն ուրուագծում է վերջին հազարամեակի հայկական երաժշտության զարգացման պատկերը: Այն ներկայացում է որպէս յաջորդաբար ծաւալուող ընթացք, որը կարգաւորում է տարատեսակ պատճառների խմբով: Մասնաւորապէս՝ հասարակական-մշակութային եւ աշխարհաղաղական բնոյթի, որոնք արտեալ են երաժշտական մշակոյթի գործունէութիւնը եւ դանդաղեցրել յօրինողական եւ կատարողական բնագաւառի մակարդակի ձեւաւորումը: Սրա հետ կապուած, տանդոյթների ժառանգման, դրանց մշակման եւ զարգացման, ինչպէս նաեւ ազգային յօրինողական դպրոցի հաստատման, դրանում անհատի նշանակութեան (այսինքն՝ անհատական ստեղծագործական ներուժի) հիմնախնդիրները, բոլորովին այլ լուծումներ ստացան, քան՝ ուրիշ երկրներում: Այդ կերպ զարգանալով, ասես զուգահեռ հարթութիւնների վրայ, տարբեր միջավայրերում հայկական երաժշտութիւնը իր մէջ ներառեց հոգեւոր-գաղափարներ: Դաղափարների պատշաճեցման փաստերը նոր չեն եւ անցեալի համար, իսկ 20դարում չափազանց կարեւոր նշանակութիւն ստացան: Այդ միտման դրսեւորումը, որը մշակոյթի եզրաբանութեան մէջ անուանւում են *արտանկուլտուրացիա*, Հայաստանում բաւականին իմաստով կերպով արտայայտուեց: Պատանեւոր գեղարուեստական մտածողութեան ազգային իմաստաւորութիւնը պահպանելն էր, որը բոլոր ժամանակներում հայկական արուեստի վէմն է հանդիսացել:

«Ազգային իմաստութեան պահպանման» փոխարերութիւնը իր մէջ շատ բան է ներառում: Մի կողմից, տեսանում ենք առանձին մշակութային ճիւղերի, երաժշտական ժանրերի մէջ բերումը կամ ներքին ազատ մեկնաբանումը, ժողովրդական նուագարանների գործածութիւնը, սեռերի, ձեւերի, կատարողական արուեստի օգտագործումը, եւ, վերջապէս, անցեալի հոգեւոր-ծիսական համազգածկցութիւնը նրա երաժշտական, բանաստեղծական, եկեղեցական, պատմական շերտերի հետ: Միւս կողմից, «ազգային իմաստութեան պահպանման» տակ կարելի է հասկանալ նաեւ ազգայինի բիւրեղացուած պատկերացումներում աշխոյժ միջամտութիւն, ներքին կառուցուածքային եւ մտածելակերպային օրինաչափութիւնների, գեղարուեստականի ամբողջացման տրամաբանութեան որոնումներ:

Անցեալ ժամանակաշրջանի երաժշտութեան [illegible] հայրենի եռաձայնային եռամբարբարոց հա[illegible]ի շրջանակում կան նաեւ բառակապակցութեան առանձնական հարցեր: Դրանք օգնում են պարզաբանելու դարաշրջանի երաժշտական գործընթացների կշռոյթը եւ ուժականութիւնը: Դա առաջին հերթին, 20դարի հայկական երաժշտութեան փուլատրումն է, սահմանագծային երեւոյթների փաստարկման չափանիշներն են, նոր ժամանակների արուեստի որակական բնութագրումը:

Տուեալ հարցերը սերտօրէն փոխկապակցուած են եւ ասես բխում են մէկդ միւսից: Փուլատրումը, որպէս պատմական նշանակութեան առաջնային հարց, որոշում է առանձին մշակոյթի զարգացման կշռոյթը՝ ելնելով սահմանագծային երեւոյթներից: Դրանք, իրենց հերթին, միատուած են առաջընթացի գործօնին: Այդ կերպ ասած, երեւոյթը դառնում է սահմանագծային՝ միայն նախկին երեւոյթի էութեան փոփոխութեան դէպքում, եթէ դա տեղի չունենայ, ոչ թէ պիտի խօսուի երաժշտութեան եղափոխութեան, այլ նրա բարդութեան պարզունակացման, դարձային զարգացման մասին:

Բարեբախտաբար հայկական երաժշտութեան մէջ դա տեղի չունեցաւ: Դրա առաջընթաց զարգացումը, որն սկսուեց 19–20դդ. սահմանագծում, ի դէմս Կոմիտասի, չնայած 20դարի առաջին տասնամեակների ողբերգական դէպքերին, վիթխարի շարժ արեց առաջ եւ արդէն դարի վերջին քառորդում համաշխարհային մշակոյթի կողմից գիտակցուեց որպէս իր բաղկացուցիչ մասը:

30ական թուականներին ամբողջութեամբ ձեւաւորուեց ազգային յօրինողական դպրոցը: Այն կարող է դիտուել իբրեւ առաջին փուլ: Երկրորդը (30–50 թթ.) հիմնականում Արամ Խաչատրեանն է իր ստեղծագործութիւններով: Երրորդ փուլը (60–70 թթ.), բնութագրւում է նոր գաղափարների ներմուծմամբ եւ զարգացմամբ: Վերջապէս, 80ական թուականներից սկսում է չորրորդ փուլը: Թէեւ այն կապուած է նախորդի հետ, բայց միաժամանակ առաւել յայտնօրէն եւ նկատելիօրէն է ուղղուած վաղնջական դարաշրջաններին եւ ժամանակաշրջանների գաղափարներին:

Անշուշտ, պատմութեան ցանկացած յրսատակ սահմանագծումներին դիմադրելի է. յարաբերում, որովհետեւ հետազօտական անհատական դիրքորոշումը կարող է իրական սրբագրել փուլատրման մանրամասները: Բայց հիմնականը չի փոխւի, քանի որ որպէս հիմք վերցուում են բնական ռնատեղծական կերպարանափոխութիւնները: Ի դէպ, նշանակալի է, որ չնայած կարող խօսել Հայաստանի եւ նախկին Խ. Միութեան հանրապետութիւնների երաժշտական փուլատրման նմանութիւնների մասին, թէեւ դուրս է, շատ դէպքերում գեղարուեստական շաւերի եւ գեղագիտական կանխադրոյթների բնագաւառում պիտի բերէր նոյնօրինակութեան:

Սակայն դա տեղի չունեցաւ:

Հայկական երաժշտական մշակոյթն իմաստալից է եւ 20դարի արեւմտաեւրոպական աշխարհի հետ բաղդատութեան ասակէտից: Թէեւ կարելի է երեւոյթների ժամանակագրական մի շարք զուգահեռներ յայտնաբերել: Օրինակ՝ Կոմիտաս-Զուլիոնիս-Դեբիւսի գիծը յօրինողական արեւաւում, բանահիւսութեան բնագաւառում: Կոմիտաս-Բարտոկ գիծը, բնդ որում որպէս գիտական-ազգագրական Կոմիտասը կանխատեսել է Բ. Բարտոկի, Զ. Կոդալի, Ա. Կուլիակայի գաղափարները, որոնք ստեղծեցին բանահիւսութեան ուսումնական համեմատական դպրոցը: Կարելի է նաեւ հայկական երաժշտութեան մուտքը Խաչատրեանի ազդեցութիւնը շեշտել արեւելեան տարածաշրջանի յօրինողների վրայ: Հետաքրքրական է, որ դա տեղի ունեցաւ այն ժամանակ, երբ «Դայիսեն»ի եւ «Սպարտակ»ի նեղինակի հայրենիքում սկսուեցին նոր ժամանակներ:

Այսպիսով, մենք մօտեցանք նոր ժամանակի հիմնահարցին՝ որպէս 20դարի երաժշտութեան փուլատրման լրացուցիչ չափանիշի: Յայտնի է, որ նոր ժամանակ հասկացութիւնը, ինչպէս նաեւ նրան իմաստով մօտ «նոր երաժշտութիւնը» մէկ անգամ չէ, որ երեւան են եկել պատմութեան մէջ: Նրա բովանդակային տեսանկիւնն այլ է, սակայն ամէն առիթով «նոր ժամանակներ»ի տակ հասկացւում էր պատմական որոշակի ժամանակաշրջան, որը բնութագրւում էր գեղարուեստական ստեղծագործութեան նախկին կանոնների փոփոխութեամբ:

Հայկական երաժշտութեան մէջ նոր ժամանակները ձեւաւորւում են հարիւրամեակի կէսերին, երկրորդ փուլից սկսած: Տարբեր նեղինակների երաժշտութեան բնութագրումը ցուցանիշը մտածողութեան ազգային չափանիշների կերպարանափոխումն է, որն անդրադառնում է հնչեցեալ երաժշտական երեւոյթի յատկութիւնների վրայ: Փոփոխւում են նրա բնկալման եւ գնահատման տեսանկիւնները, բանգի եթէ բնկալման տարկան (երաժշտական ստեղծագործութիւնը) ծրագրային յօրինուածքի նախկին յատկանիշներից, պատմողականութիւնից եւ այլ գրական նախատիպերից, ապա շնորհիւ այլ յատկանիշների (ասենք փիլիսոփայական, հոգեվերլուծական անհերթի կամ յարակարծութեան տրամաբանութեան) այն էապէս փոխւում է:

Բացի իմաստաբանականից, կերպարանափոխման հետեւեր ակնյայտ են յօրինողական բեռնիրի, երաժշտական ձեւաբանութեան եւ ժանրաստեղծման բոլոր մակարդակներում: Ստեղծագործութեան ազատ դաշտը հնարաւորութիւն տուեց ժամանակակից յօրինողին իրական-պատմական կամ երեւակայական աշխարհները տեսնել հեռանկարում հրատապութիւն եւ արտասովորի հիւստածքով: Ահա թէ ինչու նոր ժամանակների արուեստի խորհրդանիշը կարելի է պատկերացնել որպէս իր առանցքի շուրջը պտտուող խաղ, որի իրամանչիրը թեւ խորհրդանշում է ուղղութեան տարբեր փուլերի, մշակոյթների ոճական տարբեր շերտերի: Ենթատեքստային վերլուծութիւնը յատուկ կարեւորութիւն է տալիս Հայկական երաժշտութիւնը եւ համաշխարհային երաժշտական բնագիրը» խնդրին: Այն կարող է լուսաբանուել երկու կողմից: Առաջինը ենթադրում է հայկական երաժշտութեան բաղդատումը համաշխարհային մեղամակրբութեան հետ: Երկրորդը՝ համաշխարհային մշակոյթի ազդեցութիւնը ազգայինի վրայ: Երկու դէպքում էլ միջմշակութային շրջապտոյտները յանգեցնում են երաժշտական ձեւերի ամբողջացմանը:

Հայկական երաժշտութիւնը 21րդ դարը դիմաւորում է հոգեւոր կեանքի հարուստ փորձով: Ոչ մի գարաշրջանում նա նանաչողութեան այնքան բուռն նանապարհ չի անցել, որքան մեր հարիւրամեակում: Երբեմ երաժշտութեան լեզուն եւ հնչիւնային նիւթի կազմակերպման եղանակը չէր դարձել միջոց նման իմաստաբանական բուռն հորացման, մարդու աշխարհի եւ տիեզերքի ներթափանցման, արտայայտչականութեան եւ պատկերաւորման, յուզական-զգացական եւ հոգեմտաւոր ոլորտների հնարաւորութիւնների բացայայտման մինչ այդ չօգտագործուած ասպնջանոցներով: Հայկական երաժշտութեան հոգեւոր առնականացումը արտացոլում է նրա փիլիսոփայական-մտածողական ասպնջանը, պատմական մեծ տարածքներով մտածելու ունակութիւնը, ածանցեալ դաշնութեան մէջ միաւորելով հերմոնականութեան, էրիսմոնիզմի եւ արեւելքի որոշ պաշտամունքային առանձնահատկութիւնների տարրեր:

Հարկ է բնդգծել նաեւ հակումը աշխարհայեացքային մտածելակերպի նկատմամբ, որը, որպէս մտածողութեան որակ, պարզորոշուել է հայ երաժշտութեան դասականների մօտ դեռեւս դարասկզբին, իսկ ուրեմն ուշ, 20դարի կէսերին դարձաւ նոր ժամանակների արուեստի նոր չափանիշներից մէկը: Հայկական երաժշտութեան ժառանգականօրէն բնորոշ հոգեւոր չափանիշների փոխակերպուած նշանակութիւնը հնարաւորութիւն է բնձեռում այսօր էլ լինելու մասնիկը համաշխարհային մշակոյթի, այդ բարդ եւ անջնջելի բնագրի:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԱՆՈՒԱՆ
ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ ԴԱՍԱԽՕՍ

ՄԱԼԵԱՆՆ ՈՒ ԹԱՏՐՈՆԸ

Ո՛չ թէ պատահականութիւն, այլ ազգային հոգեւոր մշակոյթի յարատեւութեան տրամաբանութեամբ թելադրուած մի օրինաչափութիւն էր, որ ստեղծուեց Կինոդերասանի թատրոն - արուեստանոցը: Ստեղծուեց այնպիսի մի ժամանակ, որը հետագային պէտք է կոչուէր «լճացումի տարիներ» երբ արդէն կատարելապէս ձեւախխտուել էր արուեստի ճշմարիտ ըմբռնումը եւ երբ ամէն ինչ դարձել էր «սովետական»՝ հայրենիքից մինչեւ հայր, երկնքից մինչեւ քահանան, մանկարարձութիւնից մինչեւ... թատրոնը:

Այսօր էլ ոմանք կարող են տարակուսել թատրոն - արուեստանոցի անպաճոյճ ու անյաւակնոտ անուն-բացատրութեան վրայ, որը, սակայն ներկայացնում է ոչ միայն ազգային թատրոնի ոգեղէն այդ երեւոյթը, այլեւ իր՝ Բեմադրիչի խառնուածքը: Ներկայացնում է նոյնքան անյաւակնոտ արուեստագէտին, ոգեմիտ հայի նրա տիպարը, որպիսին էր միշտ տառապող ու չարչարուող այդ մշակը, մշակոյթի մէջ ինքգինքը մէկընդմիշտ հաստատած, բայց եւ ազգային ո՛չ թէ ձեւի, որպիսին պահանջում էր սոցռէալիզմի մեթոտը, այլ ազգային բովանդակութեան որոնումներին տրուած Մալեանը:

Թատրոնը, որը նա ստեղծեց Գեղարուեստա - թատերական հիմնարկութեան իր ուսանողներով, հասկանալի վերապահութեամբ հանդուրժուեց թատերական աշխարհի կողմից: Բանն այն է որ բեմադրիչներից շատերը, ինչին նրանք թատրոնի կամ կինոյի ասպարէզի մէջ, ամենայն սովետական ընդհանուր գործութիւնը միամտօրէն փորձում էին յաղթահարել երբեմնի նէոռէալիզմի ժամանակաւրէպ եւ հայ արուեստի համար արհեստականօրէն պատուաստումի փորձերով, որոնց մէջ ամէնից մատչելի արհեստավարժ դերակատարումներից հրաժարուելն էր ու «փողոցից բերուած» սիրողներին, որոնք նոյնիսկ հայերէնին չէին տիրապետում, բեմ հանելը: Քանի որ Մալեանը որ կինոյի միջոցով չաստուածը որոշել էր տեղ հասցնել թատրոնի բեմից, հաւատարիմ էր ազգային եւ ինչու միայն ազգային, նաեւ մեծ հաշուով թատերական արուեստի մշակած աւանդոյթներին, ապա նրա թատրոնը նոյնիսկ «նորարական» չհամարուեց: Եւ այս հանգամանքը, նոյնպէս բնական էր, քանի որ նաեւ «նորարութիւն» յորջորջուող տեսիլքներով էին փորձում կենդանութեան պատրանք ստեղծել տարեց տարի հոգեգրկուող սովետական արուեստի համար: Ոմանք այս թատրոնը մեծահոգաբար դիտում էին որպէս «յաջողակ կինոռեմադրիչի» սովորական մի քմահաճոյք ճիշդ այնպէս, ինչպէս թատրոնի «յաջողակ բեմադրիչներն» էին իրենց թերարժէքութեան բարդոյթները փորձում յաղթահարել կինոյի լուսարձակների տակ: Եւ վերապահութիւնը թատրոնի շարունակական ուղեկիցը դարձաւ նոյնիսկ այն ժամանակ, երբ արդէն ունէր իր դիմագիծը եւ իր հանդիսականը:

Կինոդերասանի թատրոն - արուեստանոցն ստեղծելու ժամանակաշրջանը յատկանշական էր շատ աւելի ծանր մի իրողութեամբ: Դա մի ժամանակ էր, երբ հասարակութիւնը գրաղուած էր կորցնելով: Հասարակութիւնը «խրոխտարար» կորցնում էր բարոյական կողմնորոշումների վերջին նշոյները: Եւ այդ կորուստների մէջ ամէնից ճակատագրականը լինելու էր չափանիշների կորուստը: Եւ եթէ կ'ուզէք՝ ժամանակակից մեր ողբերգութեան հիմքը չափանիշների հէնց այդ կորուստը եղաւ:

... Ուսանողական հինգ տարիների եւ ապա Կինոյի տան փոքր դահլիճի բեմի վրայ ելս մի քանի տարուայ աշխատանքի ընթացքին թատրոնը դարձաւ թատերական արուեստի իւրօրինակ մի չափանիշ: Եւ այնքան էլ կարեւոր չէր, թէ պաշտօնական թատերագիտութիւնը կողմնորոշուում էր այդ չափանիշով, թէ՝ ոչ: Ի վերջոյ, պաշտօնական թատերագիտութիւնը, կամ արուեստաբանութիւնը, կամ գրականագիտութիւնը երբեք էլ չի կողմնորոշուել ճշմարիտ արուեստի չափանիշներով: Նրա համար եւակէտը, միշտ եղել է կուսակցականութիւնը:

Ամէն մի թատրոն նախ թատրոն է իր ծրագրով ու իր գեղագիտական ուղղուածութեամբ: Թատրոն - արուեստանոցը այս ամէնից գատ, ստեղծուել է իր նախնական, երբեմն յանիրաւի մոռացութեան տրուող, բայց միշտ էլ արդիական նշանակութիւնը չկորցնող հուութեանը հաւատարիմ: Մի հուութիւն, որը ժամանակին նշել էր Նայրանդ Եանը՝ ազգային ազատագրութեան գործին նուիրուած այդ մարտնչող ոգին: Թատրոնը, ասում էր նա, «մի նոր տեսակ դպրոց է, ուր ուսանում են ամէն հասակի մարդիկ»:

Յայտնի բան է՝ դպրոցում ամենայն ուսուցում սկրսւում է բարոյական արժէքներից ու մայրենի լեզուից: Թատրոն - արուեստանոցը «Նոր տեսակի դպրոցի» վաղեմի աւանդոյթները վերահաստատելով, ծնուեց Յովհաննէս Թումանեանի հեքիաթների բեմադրութեամբ:

Ու դարձեալ նոյն հարցը՝ պատահական ընտրութիւն էր արդեօք, թէ՝ օրինաչափութիւն: Անշուշտ, այս վերջինը, որովհետեւ ճշմարիտ արուեստագէտի կեանքի մէջ ոչինչ պատահական չի լինում:

Հեքիաթը, որպէս գեղարուեստական մտածողութեան կատարեալ արտայայտութիւն, որպէս մշտնջենաւոր արժէք եւ բարոյականութեան նախահիմք, այն հգօր արմատն է, որը մարդուն օգնում է կառչած մնալ իր ընդերքին: Մանկութիւնից կտրուելն ու հեքիաթից հեռանալը մարդու ճակատագրական միեւնոյն կորուստներն են: Երկու դէպքում էլ մարդը կտրւում է ինքն իրենից, կորցնում է դէմքը եւ ազգային պատկանելիութեան զգացումը: Եւ մեր բարդ ժամանակներին, երբ կորուստները յաջորդում են իրարու նոյնպիսի արագութեամբ, որպիսի աճապարանքով մարդն է վրայից թօթափում բարոյական պատասխանատուութեան բեռը, ձգտելով ապրել անհոգ, յարմարաւէտ, «քաղցր կեանքով», սպառողի կեանքով, մանկութիւնն ու հեքիաթը թւում են ծանր կշռաքարեր, որոնք կարող են նաեւ խանգարել հոգեւոր լիակատար confortին: Հէնց այդ կշռաքարերն է Հենրիկ Մալեանը կախում թատրոն - արուեստանոցի հանդիսականի հոգուց, նրան վերադարձնելով մանկութեան յուշերը, մանկութեան հեքիաթները, մանկութեան երբեք, երբեք եւ երբեք չկրկնուող հրաշք աշխարհը: Բայց Թումանեանի հեքիաթներն ընտրելը պայմանաւորուած էր նաեւ մի կարեւոր հանգամանքով՝ սոցռէալիզմին ձեռնոց նետող թատրոնի բեմ չհանել սոցռէալիստական թատերագրութիւնը, որը ինչպէս գիտէք միայն «ձեւով էր ազգային», իսկ «բովանդակութեամբ՝ սոցիալիստական»:

Ուրեմն, Թումանեան... Այնուհետեւ Բոկաչիո՝ «Դէկամերոն», Նուշիչ՝ «Ինքնակենսագրութիւն», Շտոկ՝ «Աստուածային կատակերգութիւն», Սայմոն՝ «Երրորդ Աւրնիւի կայանաւորը», Այդեկցի՝ «Առակներ», Սարոյեան՝ «Իմ Անունը Արամ է»... Եւ ամէն անգամ՝ ժամանակի գգացողութեան բաց նեարդով: Ամէն անգամ որոշակի հաշիւ եւ այդ հաշուով պայմանաւորուած ձեւ, կատարում՝ սեփական ոճի մէջ: Իմ այս տպաւորութիւնը ժամանակին արդէն առիթ ունեցել եմ մեկնաբանել ծաւալուն քննախօսութեան մէջ («Սովետական Արուեստ» թիւ 5 1986), ուստի չարունակեմ միտքս «Նոր տեսակ դպրոցի» միւս առանձնայատկութեան մասին:

Լեգո՛ն:

Թատրոն-արուեստանոցի դերասանական խումբը խօսում էր բարեկիրթ հայերէնով եւ «ուսուցանում կեղեցիկ հայախօսութիւն»: Ուստի այս շատ երիտասարդ թատերախումբն ու թատրոնը իր Ուսուցչի գլխաւորութեամբ կարողացել է հաղորդակցուել ազգային ոգուն: Որովհետեւ ազգային ոգին լեգոն է եւ միայն լեգոն:

Իրական կեանքի հետ «մաքրուող» հաշիւ եւ լեգոն... Եւ կարմանալի չէ, որ այս գօրեղ նախահիմքերով թատերախումբը պէտք է ունենար ազգային արուեստ մշակելու անեղծ նպատակ եւ այդ նպատակով պայմանաւորուած ներդաշնակութիւն: Եւ, անշուշտ, ունէ՛ր:

Թատրոն-արուեստանոցում նաեւ սովորում էին... Աւելի ճիշդ՝ շարունակում էին սովորել: Որովհետեւ ի՞նչ է արուեստը, եթէ ոչ սովորելու, վարպետութեան գաղտնիքներին հասու դառնալու շարունակական մի ընթացք, մարդկային մի ամբողջ կեանք: Սովորում էին դերասանները, սովորում էին բեմադրիչները, որոնք նոյն դերասաններն էին, սովորում էին երաժիշտներն ու նկարիչները, որոնց դարձեալ հանդիպում էինք բեմի վրայ՝ իրենց դերակատարումներով:

«Նոր տեսակի դպրոցը» եւ նրա հմուտ Ուսուցիչը այսպէս հանգիստ, առանց յաւակնութեան ու առանց չեփորահարելու իրենց գոյութիւնը՝ ջանում էին վերագտնել այն ամէնը, ինչ կորցրել էինք եւ թւում էր արդէն, թէ անվերադարձ ենք կորցրել:

Մալեանն ու Թատրոնը... Յիրաւի, սա ինքնուրոյն մի երեւոյթ էր, որն ազգային թատերական արուեստի որոշիչ մի մարգ լինելով, երբեք «Մալեանը եւ Կինոն» փաստի յաւելումը չէր: Մալեանը իր թատրոնով ոչ միայն յաղթահարում էր սովետահայ թատրոնի կարծր կաղապարը, այլեւ ստեղծագործում էր կատարեալ ազատութեամբ, առանց հաշիւ տալու կամ ենթարկուելու որեւէ գաղափարական վերադասի, ինչպէս ստիպուած էր անել իր կինոարուեստում՝ Երեւանից մինչեւ Մոսկուա:

Հետեւաբար արդար բան կը լինէր, որ նկատի ունենալով ազգային բացառիկ այդ թատրոնի ճշմարիտ արժէքը՝ վերնագրի մէջ ասած լինէի.

«Մալեանի Թատրոնը»...

ԿԱՐԷՆ Ա. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

25 Փետրուար 1996, Փարիզ

ՄԵՐՁ. ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՅ ԱՒԵՏ. ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՈԼԷՋ

ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ՇԱՐՔ

(Նուիրուած Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին 150ամեակին)

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ 21ՐԴ ԴԱՐՈՒ ՍԵՄԻՆ»

Դասախօս՝
ՎԵՐ. ՊԱՐԳԵՒ ՏԱՐԱԳՃԵԱՆ
(Հովիւ՝ Հայ Աւետ. Եկեղեցւոյ, Շիքակօ)

- *Շաբաթ, 20 Մարտ 1996՝ ՀԱՅ ԲԱՐԵՊԱՇՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ, ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ ԵՒ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ*
- *Հինգշաբթի, 21 Մարտ 1996՝ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ԱՌԱՆՁՆԱՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ*
- *Ուրբաթ, 22 Մարտ 1996՝ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ԱՊԱԳԱՆ*

Բոլոր դասախօսութիւնները տեղի կ'ունենան Հայկազեան Համալսարանական Քոլէճի սրահին մէջ, Ժեհթաուի, երեկոյեան ժամը 7ին:

Արուեստի Աշխարհէն

ՆՈՐԱՐԱԲՈՒԹԵԱՆ ՁԳՏՈՒՄՆԵՐ...

ՏԵՍԼԱԳԱՀՏ ՌՈՒՍ ՔԵՄԱԳԻՐՔ ՄԸ ԿԸ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԻ ԱՅՆՊԻՍԻ ԹԱՏԵՐԱԽԱՂԵՐ, ՈՐՈՆՔ Կ'ԱՐՏԱՅՈՒԼԵՆ ՅԵՏ ԲԱՌԱԿԱՐԳՈՒՄՆԵՐՈՒ ՇՐՋԱՆԵՐԵ ԿԻՐՔՆ ՈՒ ՅՈՒՍԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Ռուսական կեանքի դառն ճշմարտութիւնները ներկայացնող բեմադրիչը՝ Լեւ Տոտին:

Իրականութիւնը հայելիի մը նման անդրադարձները դրասանին պարտականութիւնն է, նոյնիսկ երբ հանդիսատեսը ցնցելով՝ յուսութեան կը մատնէ գայն կամ, ինչպէս յաճախ, ջերմ ծափեր կը խլէ։ Ս. Փեթերսպուրկի «Մայի» թատերախումբը վարժուած է երկուքին։ Բազմաթիւ մրցանակներու արժանացած այս թատերախումբը յաճախ շրջապտոյտներու կը ձեռնարկէ Ռուսիայէն դուրս, «ադմկալից» ծափահարութիւններու արժանանալով։ Սակայն Ռուսիոյ մասին անոր արտացոլած դառն ճշմարտութիւնները այնքա՛ն կը խռովեն ռուս հանդիսատեսը, որ ան ներկայացումին աւարտին անձայն կը հեռանայ սրահէն։

Ռուսական կեանքին ներքին իրավիճակը նկարագրող նորարարութիւններով «Մայի» թատերախումբը միջակային համբաւ կը վայելէ։ Սակայն ռուսերուն համար անոր ներկայացուցած դառն իրականութիւնները յաճախ անհանդուրժելի կը թուին։ Անցեալ տարուան վերջերուն թատերախումբը ութ տարուան մէջ առաջին անգամ բլլալով՝ ներկայացումներ տուաւ Մոսկուայի մէջ երեք շաբաթ շարունակ լեցուն սրահներ ունենալով։ Թատերախումբը կը մատուցէր իր վերջին գլուխ գործոցը՝ «Քլոսթրոֆոպիա»ն։ Մոսկուացի հանդիսատեսը մը հետագային խոստովանած է. «Չեի սպասեր այս մէկը։ Ցաւցնող թատերախաղ մըն էր։ Ինձի ընկերակցող բարեկամս գայլի աճարկու գտաւ։ Սակայն ան բաւական երիտասարդ է եւ կրնայ փոխուիլ։ Բայց ես չեմ կրնար փոխուիլ. ներկայացուածը իմ պատմութիւնս էր»։

«Մայի» թատերախումբը կազմուած է 1944ին, Լենինկրատի (այժմ՝ Ս. Փեթերսպուրկ) պաշարումին խորտակումէն անմիջապէս ետք (ռուսերէնով «Մայի» կը նշանակէ փոքր)։ Սկիզբը եղած է հիւր բեմադրիչներով գործող համագործակցական թատերախումբ մը։ Հիմնուած է յատկապէս ստեղծելու այնպիսի վայր մը, ուր կործանած քաղաքին ժողովուրդը կարենար պահ մը մոռնայ իր մտահոգութիւնները։ «Մայի»ի ուղղութիւնը եւ ճակատագիրը մեծ փոփոխութիւններ կրեցին, երբ 1983ին բեմադրիչ Լեւ Տոտին ստանձնեց գայն։ Ան ներգրաւեց քաղաքի Թատերական Արուեստներու Ակադեմիայէն երիտասարդ դերասաններ եւ հաստատեց ամիսներու վրայ երկարող խստապահանջ փորձեր, որոնք կ'ընդգրկէին յանպատրաստից կատարումներ, երաժշտութիւն, պար եւ մարգանքներ։ Տոտին 1987էն ի վեր կը պաշտօնավարէ Ս. Փեթերսպուրկի Թատերական Արուեստներու Ակադեմիային մէջ եւ այժմ 51 տարեկան է։

Աւանդական խաղացանկերէ խուսափելով՝ Տոտին սկսաւ պատշաճեցնել ժամանակակից ռուսական գրականութենէն գործեր։ Խորհրդային գրաքննութիւնը թոյլ չէր տար, որ ան հանրութեան ներկայացնէր իր առաջին փորձարկումները։ Սակայն մարդիկ կը հետեւէին փորձերուն ժամանակացոյցին եւ կ'երթային դիտելու գանոնք։ 1987ին, երբ «Մայի» ներկայացումներ տուաւ Արեւելեան Գերմանիոյ մէջ, հրաւէրներու հեղեղ մը հոսեցաւ այլ երկիրներէ։ Իսկ երբ համայնավարութեան տապալումով նաեւ վերացաւ պետութեան նիւթական գօրակցութիւնը, թատերախումբին շրջապտոյտներուն հաստատ ապահովեց անոր գոյատեւումը։ Այսօր թատերախումբը տարուան կէսը կ'անցնէ Ռուսիայէն դուրս։ Մինչեւ յառաջիկայ Օգոստոս անիկա այցելութիւններ պիտի տայ Աւստրալիա, Նոր Զելանտա, Ֆրանսա եւ Բրիտանիա։

Տոտին եւ անոր շուրջ համախմբուած տաղանդաւոր դերասանները կը կառուցեն այնպիսի յաւերժական խաղացանկ մը, որ արդէն դասականանալու ընթացքին մէջ է։ Նորագոյն թատերախաղը՝ «Քլոսթրոֆոպիա»ն, որ ամէնէն աւելի տարակարծութիւն ստեղծած է, պատուիրուած է Փարիզի Պոպինի թատրոնին կողմէ, ուր նաեւ ներկայացուած է առաջին անգամ, 1994ին։ Անխրնայ յոյսի տակ ճերմակ պատեր կը շրջապատեն խաղարկութեան տարածք մը, որ մերթ կը վերածուի դասարանի, բակի, բացօթեայ շուկայի, հոգերուժարանի, Սիպերիոյ մէջ գինուորականի մը յարկարաժինի, եւ այլն...։ Դերասանները կը ճչան, «կ'ոռնան», իրենք զիրենք կը նետեն պատուհաններէ կամ խուռներէ ներս, գորս կը փորեն պատերուն մէջ (տեսնել նկարը)։

Ռուս բազմաթիւ հեղինակներու գործերէն եւ դերակատարներուն կեանքին մէջ պատահած իրականութիւններէն ներշնչուած այս թատերախաղը կը սկսի համայնավարութեան տապալումի վայրկեանին։ Այնուհետեւ 140 վայրկեանի մէջ կայծակնային տեսարաններ իրարու կը յաջորդեն, պատկերելով Ռուսիոյ ամէնէն մտահոգիչ ընկերային ախտերը, ինչպէս՝ ոգելից ըմպելիով փոխծորկած կատաղութիւնը, սեռային վայրագութիւնը, մարդասպանութիւնը եւ լինելութեան խորը գտնուող դատարկութիւնը։ «Թատրոնի ընդմէջէն, մարդ կը ճանչնայ ինքզինք։ Թատրոնի ընդմէջէն կը տեսնէ կեանքի տարբերակները», կը բացատրէ բեմադրիչը։

«Մայի»ի պարզած տեսարաններուն մէջ ուրախ աւարտներ չկան։ Եւ որովհետեւ թատրոնը գրեթէ ոգեշնչող դերակատարութիւն ունի ռուսական կեանքին մէջ, ասիկա կրնայ յարուցած վիճակ պատճառել։ Ս. Փեթերսպուրկի Կատակերգական թատրոնին նախկին բեմադրիչը՝ Ալեքսանդր Կելիքեռն կ'ըսէ. «Տոտին ցայտուն կերպով կը նկարագրէ փտածութիւնն ու սարսափը, սակայն դրական ոչինչ կ'ըսէ մեզի։ Յոյսի ակնարկութիւն չ'ըներ, մինչդեռ մարդիկ այդ ակնկալութեամբ կ'երթան թատրոն»։ Իսկ Տոտին եւ անոր դերակատարները կը մերժեն հեքիաթային լուծումներով աւարտել մարդկային կիրքն ու յուսահատութիւնը ցոլացնող իրենց թատերախաղերը։ Ռուսերը բաւական երկար ժամանակ մէկ առաջնորդէ կամ պետութենէ ակնկալած են իրենց հարցերուն պատասխանները։ Տոտին կը հաւատայ, որ ժամանակը հասած է ինքզինքին ապաւիներով սեփական հարցերը լուծելու։ Իսկ «Մայի» թատերախումբը պարզապէս կը ձգտի, որ մարդիկ իր կախարդական հայելիին մէջ տեսնեն իրենց էութեան արտացոլացումը։

ՇՐՋԱՓԱԿՈՒԱԾ ԱՇԽԱՐՀ ՄԸ. Կռիւներ կը բռնկին, Լենինի դիակը ուշադրութեան կը կարօտի, Աստուած խոյս տուած է...։ Նման խառնաշփոթ վիճակներէ բաղկացած է ռուսական «Մայի» թատերախումբին նորագոյն թատերախաղը՝ «Քլոսթրոֆոպիա»ն։

...ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ԿԵՐՊԱՐԱՆԱՓՈԽՈՒՄՈՎ

ԵՐԲ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՎԱՐՉԱԿԱՐԳԸ ԱՅԼԵԻՍ ԹԻՐԱԽ ՉԷ. ՌՈՒՍ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐՆԵՐ ԿԸ ՎԵՐԱԴԱՌՆԱՆ ԻՐԵՆՑ ԱՐՄԱՏՆԵՐՈՒՆ

Ռուսական որեւէ թատերասրահի մուտքին կարելի է գտնել վերարկուներու յատուկ սենեակ մը (*կարտերոպ*) եւ խոժոռադէմ *կարտերոպշիցա* մը, որ սատիկ կը բարկանայ, եթէ հանդիսատեսի մը վերարկուն օձիքին մօտ կախելու յարմար օղակ չունի...։ Իսկ եթէ ոեւէ մէկը վերարկուով թատերասրահ մը ընտնէ, այլ *պապուշքա* մը անպայման կը հալածէ զայն եւ կը պահարակէ «անլուրջ» վարք ու բարքին համար։ Այնպէս ինչպէս խորհրդային ժամանակներուն, օրէնքները կը մնան օրէնք։

Ռուսիոյ մէջ բազմաթիւ բաներ չեն փոխուած համայնավար վարչակարգին տապալումէն, հաւանաբար նաեւ ցարերու ժամանակներէն ի վեր։ Բեմադրիչներու եւ դերասաններու նոր սերունդ մը կը գիտակցի այս իրողութեան եւ նոյնիսկ ուրախ կը զգայ։ Մոսկուայի տարածքին կը բեմադրուին խորհրդային բարոյականութիւնը ծաղկող խայտաբղէտ թատերգութիւններ, որոնք կը փառաբանեն այն, ինչ որ յաւիտեան եւ անփոփոխ է ռուսական նկարագիրին մէջ։ Մինչ կը թուի, թէ Ռուսիոյ թատերական կառոյցը անդամալուծուած է վերջին տասնամեակի քաղաքական թոնուբոնին պատճառով, այսուհանդերձ երիտասարդ սերունդը մեծ մասամբ կ'արհամարհէ զայն։ Փոխանակ համայնավարութեան անկումին մասին խորաթափանց թատերախաղեր բեմադրելու, անիկա աւելի կը ձգտի օգտագործել յետ համայնավարութեան արուեստի ազատութիւնները, քանդելու համար բարեկարգումներուն նախորդող շրջանի թատերախաղերուն եւ դասականներուն աւանդութիւնը։ Այս նոյնովոյթին մէջ անիկա կը ստեղծէ յետ համայնավարութեան շրջանի ռուսական թատրոնը։

Համայնավար իշխանութեան տակ թատրոնը քաղաքական արտայայտութիւն մըն էր. մածոյցի մը մէկ մասնիկը, որ ընկերութիւնը միաձոյլ կը պահէր։ Աշխատաւորներ եւ մտաւորականներ կը լեցնէին թատերասրահները, վերլուծելու համար տողատակին թաքնուած քաղաքական պատգամները, նաեւ՝ ողբալու ու ծիծաղելու իրենց վիճակուած պայմաններուն համար։ Թատերագիրներ կը բիւրեղացնէին գրաքննիչներուն ուշադրութենէն վրիպող քաղաքական երգիծանքներ սպրդեցնելու արուեստը։ Շուտով մարդիկ ամէն ճիգ ի գործ կը դնէին թատրոն երթալու համար։ Իսկ երբ քաղաքականութիւնը վերածուեցաւ

9

Պատրաստեց Լ. ԿԻԻԼՈՅԵԱՆ - ՍԲԱՂԵԱՆ

Շարժապատկեր

ԻՍԹՎՈՒՏԻ ՄԻՒՍ ԱՇԽԱՐՀԸ՝ «ՏԸ ՊՐԻՃՋ ԱՖ ՄԷՏԻՍԸՆ ՔԱՈՒՆԹԻ»

Փակերի – ուսերրրն ժապաւէններու մէջ պաղարիւն հերոսն է Գլենը Իսթվուտ, որ կը պայմարէ աւազակ եւ ոճրագործ մեխանիզացիներուն դէմ։ Ան՝ բիւրապիր Սերգիո Լէոնէի մօտիկ գործակիցն է։ Ապաստաղանի ոստիկանապետ Հէրիսն է Իսթվուտ, որ Սան Ֆրանսիսքոյի մէջ կը հալածէ մարդասպաններ, թմրեցուցիչի վաճառականներ, մոլային խիստանդներ։

Քանի մը տարի է, ի վերոստինակին եռեւ անցած վերերան դերասանը, որ գրեթէ, հասած է. եօթանասունի դուռներուն, իրրեւ բեմադրիչ կը պատրաստէ, յաջող եւ ապաւորիչ գործեր։

*Անիմորկիվրն*ին մէջ, ան իր ոճով կ'ուզէր վերջ մը ապ *ուհսրրրն*ին, որ նախապէս տարիներ շարունակ խանդավառած է բեմադրիչներու հանդիսատեսներ։ Ապա՝ *է. Փրրֆէմր Ուրրյա*ին մէջ, Իսթվուտ այլ ձեւով կ'ուզէր փակել ոստիկանապետ Հէրիի իր էջը։ Միշտ արդարութիւնը ներկայացնելով՝ Իսթվուտ իր դէմ ունի բոլոր յանցաւորները՝ Քեւին Թոսքերը, որ յամենայնդէպս բարդոյթներով հարուստ անցեալով մոխտակն տիպար մը չէ։ Ամերիկեան միջավայրին թերութիւնները, «Ո՞վ եմ, ի՞նչ կ'ընեմ, ո՞ւր կ'երթամ»ի անպատասխան հարցումները...

*

* *

*«Տը Պրինց Աֆ Մեխիսրն Բաուերի»*ն Իսթվուտի միւս աշխարհն է. հալածանքներ, սպանութիւններ եւ կրակոցներ։ Հեռու, իր զգացական աշխարհն է. որ նախապէս մասամբ մը ներկայացուած է այլ ժապաւէնով մը՝ *«Փիլ Միսրի Դոր Մի»*։ Զայնասփիւռի կայանի մը դիշերային տիսմ – նոմիր՝ Իսթվուտ կը ներգրաւէ. ունկընդրող փափուկ սիրտ մը։ Նախորդին մէջ կայծի նման սրսփէնսի եւ հալածանքի տեսարաններ. *Տը Պրինց Աֆ Մեխիսրն Բաուերի»*ի պարագային, տարիա չկայ։ Կնոջ մը եւ մարդու մը յարաբերութիւնն է. Միացեալ Նահանգներու խորերը, Ծիմակոյի եւ Միսիսիփիի միջեւ. տեղի հարու գրանուող Այովա նահանգին մէջ։

Կինը՝ Ֆրանսեսքա Ճոնսն (Մերիլ Սթրիփ) երիտասարդ տարիին ամուսնացած եւ ազատութիւնը բնտանեկան կեանքին զիջած տիպար մայր մըն է, որ Մեխիսրն Բաուերի (Այովա) մէջ կը գրաղի երկրագործութեամբ եւ անասնաբուծութեամբ, օժանդակելով իր ամուսնոյն։

Մարդը՝ Ռոպերթ Քինիէյը (Քլինթ Իսթվուտ) բրոչուրի մը պէս ազատ, կեանքը վայելած ամուրի լուսանկարիչ մըն է, որ ժամանած է Մեխիսրն Բաուերի շրջանը, շաբաթ աւարտի մը համար նկարելու շրջանին հոչակաւոր կամուրջները։

Դէպքը տեղի կ'ունենայ 1965ին, այսինքն երբ բեմադրիչ Իսթվուտ իր երրորդ տասնամեակին մէջն է։ Պատահմամբ, ան կը հանդիպի Ֆրանսեսքոյի, որ այդ օրերուն քանի մը օր առանձին կը գտնուէր տունը։

Արդեօք ի՞նչ պիտի բլլար այս հազիւ 72 ժամուան ծանօթացումը։ Աշխարհին չորս ծագերը բմբոշխնած Քինիէյտ կը բարեկամանայ

Մերիլ Սթրիփի երկրորդ *«Ֆոլինկ Ին Լաւ»*ը. Զախէն աջ Ֆրանսեսքա (Սթրիփ) եւ Ռապերթ (Իսթվուտ), իրենց ետին *«Մետիսըն Քաունթի»*ի կամուրջներէն մէկը։

ռնատեսի մը տիպար կնոջ՝ Ֆրանսեսքայի հետ, որուն հետ Թիպերն ու Էվերլսբր «երազային» վայրեր են իր առօրեային հետ համեմատած։ Արդ, ո՞ւր պիտի հասնի անոնց բարեկամութիւնը...

*

* *

Ոչ մէկ կրակոց, ոչ մէկ վազք, պոռչտուք եւ արիւնահեղութիւն։ Այս անգամ, Իսթվուտ կեդրոնացած ու սեղ տուած է զրոյցին, խօսակցութեան, որոնք յանախ ունին իրենց խորունկ իմաստը։ 135 վայրկեան շարունակ մարդկային զգացումն է, որ կը տիրապետէ, մոռցնել տալով *էմշրն* տեսարանները։

Դարերը Քինիէյտի՝ Ֆրանսեսքայի հետ, որուն հետ Թիպերն ու Էվերլսբր «երազային» վայրեր են իր առօրեային հետ համեմատած։ Արդ, ո՞ւր պիտի հասնի անոնց բարեկամութիւնը...

Ե. Ա.

9

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԺԱՊԱՒԷՆՆԵՐԸ

◆ *«ՏԸ ՊՐԻՃՋ ԱՖ ՄԵՏԻՍԸՆ ՔԱՈՒՆԹԻ»*ի տի սկսի ցուցադրուիլ յառաջիկայ Հոբաթ։

◆ *«ՊԻՅԱՆՏՌԱՆԿՈՒՆ»* (Հոլիզէ).- Ռոն Պուրման կը նկարագրէ Պիրմանիան (այժմ Միանմար) իր ներքին վէրքերով։ Դերասանութեամբ՝ Փաթրիսիա Արքէթի։

◆ *«ՆԻՔՍԸՆ»* (Սիթէ, Սաժէս).- Օլիվըր Սթոնի բեմադրած վերջին ժապաւէնը։ Այս անգամ Ռենետին չէ, այլ 37րդ նախագահը, *Ուոթրրկէյթ*ի հերոսը՝ Նիքսըն։ Դերասանութիւն Լինթընի Հոփքինզի։

◆ *«ՏԻ ԱՄԵՐԻՔԸՆ ՓՐԵԶԻՏԸՆԹ»* (Փլանէթ).- Ռոպ Ռայնըր այլ ոճով կը ներկայացնէ նախագահը։ Դերասաններ՝ Մայքըլ Տակլըս եւ Անէթ Պենինկ։

◆ *«ՇԷՅԽԱ»* (*Փրեզիտանս*).- Լիբանանի իրական կեանքէն առնուած արկածախնդրական ժապաւէն մը, տեղական պատրաստութեամբ։ Բեմադրութիւն Լէյլա Ասաֆի։ Հազիւ 10 տարեկան աղջնակ մը իր շուրջ հաւաքելով տղաք, *կէնկ* մը կազմած է։

◆ *«ԺՈՒՄԱՆԺԻ»* (*Լյտորատօ եւ Լյսիաս*).- Փոքրերու համար, *«սփեշըլ իֆեքթ»*ներով հարուստ եւ Ռոպին Ուիլիամսի դերասանութեամբ ժապաւէն մը։

◆ *«ԼԷ ԶԱՆԺ ԿԱՐՏԻԷՆ»* (*Փլանէթ՝ Քասլիք եւ Զուք*).- Կատակերգութիւն մը, բեմադրութեամբ Ժան Միշէլ Փուարէի։

◆ *«ՖՈՐԿԷԹ ՓԷՐԻՍ»* (*Ամֆիր եւ Էսիաս*).- Դրժուար է մոռնալ լոյսերու քաղաքը, մանաւանդ Տեպրա Ուինկրրի ներկայութեամբ։

◆ *«ՍԱՏԸՆ ՏԷԹ»* (*Փլանէթ եւ Զուք*).- Ժան Բլոտ Վան Տամի սիրահարներուն համար...

◆ *«ՊԷՏ ԱՖ ՌՈԶԸՍ»* (*Լա Միթէ*).- Սիրային ժապաւէն մը։

Մայքըլ Կոլտընպէրկի բեմադրած ժապաւէնին մէջ դեր ստանձնած են Բրիս Ալէյթը եւ Մէրի Սթիուրթ Լինտրսընը։

◆ *«ԱՅ. ՔԻՒ.»* (*Փլանէթ*).- Ուալթըր Մէթաու կը խաղայ փրոֆ. Այնշթայնի դերը, իր կողքին ունենալով երիտասարդ զոյգ մը. գիտա-երեւակայական նիւթեր շօշափող բայց երգիծախառն ժապաւէն մը։

◆ *«ԱՆՏԸՐ ՍԻԾ - 2, ՏԱՐՔ ԹԵՐԻԹՈՐԻ»* (*Սարրոլլա, Սաժէս, Ամպասատ* եւ *Փրեզիտանս*).- Արկածախնդրական ժապաւէն մը, ուր կան պատանդներ եւ լարուած մթնոլորտ։

◆ *«ՍԵԻԸՆ»* (*Սիթէ*).- Ուտիկանական ժապաւէն մը, իր բազմաթիւ «յատկանիշներով»։

◆ *«ԿՈԼՏԸՆԱՅ»* (*Փլանէթ, Քասլիք* եւ *Զուք*).- Ջէյմս Պոնտն ու հոչակաւոր 007 թիւր վերադարձած են։ Նիւթն ու մթնոլորտը նոյնն են։ Կատարելագործուած պատրաստութիւն։ Բեմադրութիւն՝ Մարթին Քեմպրրի, իսկ դերասանութիւն՝ Փիրս Պրոսմանի։

Մարզական Մարզական

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ԱՅԱՔՍ ԵՒ Փ. Ս. Վ. ՀԱՒԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՑԻՆ – ՓՈՐԹՈ ԴԱՐՁԵԱԼ ԱՆՊԱՐՏԵԼԻ

Շարաթավերջին Հոլանտայի ախոյեանութեան 26րդ հանգրուանի մրցումներուն, Բ. դիրքը գրաւող Փ. Ս. Վ. Այնտհովրն երկու արժէքաւոր կէտ կորսնցուց, երբ 0 - 0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց նախավերջին դիրքը գրաւող Իւթրէխթի հետ:

Մրցումի սկիզբէն իսկ, Այնտհովրն տիրապետեց իր հիւրին վրայ, բայց միշտ այդ ժուարութիւն ունեցաւ անոր պաշտպանողական գիծը խորտակելու եւ մրցումը աւարտեց առանց կոյ նշանակելու:

Այնտհովրն այժմ ունի 61 կէտ եւ երկու կէտ ետ է ախոյեան Այաքս Ամսթերտամէն, որ իր կարգին 0 - 0 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց վերջին դիրքը գրաւող Վոլենտամի հետ, այս վերջինին դաշտին վրայ:

Հակառակ մրցակիցին վրայ իրենց յստակ տիրապետութեան, Այաքսի մարզիկները չյաջողեցան երեք կէտով վերադառնալ Վոլենտամի դաշտէն: Յառաջապահ Փաթրիք Քլիւվէրթ կրնար 15րդ վայրկեանին նշանակել կոյ մը, բայց ան չյաջողեցաւ հարուածել բերդին ուղղութեամբ:

Նշենք, թէ այժմ վերոյիշեալ երկու կագմերն ալ (Այաքս եւ Փ. Ս. Վ.) կատարած են 25ական մրցում, իսկ ախոյեանութիւնը կ'աւարտի 34րդ հանգրուանին:

3րդ դիրքը գրաւող Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամ, որ հեռուէ պարագլուխի դիրքը գրաւող Այաքսէն եւ Բ. դիրքը գրաւող Այնտհովրէն, 1 - 1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Տէօթինչէմի հետ:

Տէօթինչէմ որ կը գրաւէ ընդհանուր դասաւորման 14րդ դիրքը, 21րդ վայրկեանին բացաւ մրցումին հաշիւը, բայց 66րդ վայրկեանին Հէնք Վոս նշանակեց Ֆէյէնուրտի հաւասարութեան կոյը:

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

Տէօթինչէմ - Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամ 1 - 1
Վոլենտամ - Այաքս Ամսթերտամ 0 - 0
Վիթէս Առնհայմ - Սփարթա Ռոթերտամ 3 - 2
Կրոնինկըն - Վալվիք 1 - 1
Թիլպուրկ - Ռոտա Քերքրատ 1 - 2
Կո Ըհէտ Իկըլզ - Հիրենվին 2 - 3
Ֆորթունա Սիթարտ - Պրեդա 2 - 2
Փ.Ս.Վ. Այնտհովըն - Իւթրէխթ 0 - 0
Նայմիկըն - Թվենթէ 1 - 4

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ՄՐՑ.	ԿԷՏ
1.- Այաքս Ամսթերտամ	25	63
2.- Փ.Ս.Վ. Այնտհովըն	25	61
3.- Ֆէյէնուրտ Ռոթերտամ	26	44
4.- Վիթէս Առնհայմ	25	42
5.- Սփարթա Ռոթերտամ	26	41
.....		
16.- Նայմիկըն	27	19
17.- Իւթրէխթ	24	17
18.- Վոլենտամ	24	15

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼ

Փորթուգալի ախոյեանութեան 26րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող եւ ցարդ անպարտելի միակ կագմը՝ Փորթօ, արձանագրեց այս եղանակի իր 22րդ յաղթանակը եւ 70ի բարձրացուց իր կէտերուն ընդհանուր հաշիւը:

Ախոյեանին վերջին գոհը եղաւ նախավերջին դիրքը գրաւող Ֆարենսէն, որ 2 - 0 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Փորթոյէն:

Իր այս յաղթանակէն ետք, Փորթօ այժմ 16 կէտի առաւելութիւն մը ունի իր անմիջական մրցակիցներուն՝ Պոաւիսթայի եւ Պենֆիքայի վրայ, որոնք ունին 54ական կէտ:

Փորթոյէն կը բացակայէր բերդապահ Վիթոր Պայիա (2 ամիս կախակայուած), բայց յառաջապահ Տոմինկոս Օլիվէյրա վերադարձած էր խումբին:

Յետսապահ Ժոաօ Մանուէլ Փինթօ 5րդ վայրկեանին բացաւ մրցումին հաշիւը: Մրցումին վերջին վայրկեանին, Տոմինկոս, որ կը գրաւէ կոյ - սքորըրներուն պարագլուխի դիրքը, ապատ հարուածի մը վրայ արդիւնքը բարձրացուց երկուքի:

Բ. դիրքը գրաւող Պոաւիսթա 4 - 0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց վերջին դիրքը գրաւող Քամփոմաիորենսէն, որ անցեալ շաբաթ դժուարութեամբ տեղի տուած էր ախոյեան Փորթոյի առջեւ (1 - 0):

Վերոյիշեալ մրցումին, Պոաւիսթա կորսնցուց իր ռումանացի յառաջապահը՝ Իոն Թիմոֆթէն:

Խումբին բժիշկները կ'ըսեն, որ ան շատ հաւանարար երեքէն չորս ամիս հեռու մնայ դաշտերէն: Ան պիտի բացակայի նաեւ Ռումանիոյ ազգային խումբէն, որ յառաջիկայ Յունիսին պիտի մասնակցի Եւրոպայի ախոյեանութեան աւարտականի մրցումներուն, որոնք տեղի պիտի ունենան Անգլիոյ մէջ:

Պենֆիքա ճերմակ հաւասարութեամբ հեռացաւ Լեքայի դաշտէն: Պրագիլիացի միջնապահ Վայտոյի ապատ հարուածը, 18րդ վայրկեանին ցնցեց Լեքայի բերդին սիւնը, բայց ոչ ուռկանը:

Նշենք թէ յառաջիկայ շաբաթ 3րդ դիրքը գրաւող Պենֆիքա իր դաշտին վրայ պիտի հիւրընկալէ Փորթոն:

Ստորեւ՝ մրցումներուն արդիւնքները.

Պելենենսես - Թիրսենսէ 1 - 1
Զաւէս - Լէյրիա 0 - 1
Ժիլ Վիսենթէ - Մարիթիմօ 1 - 0
Փորթօ - Ֆարենսէ 2 - 0
Պրակա - Ֆելկէյրաս 2 - 0
Պոաւիսթա - Քամփոմաիորենսէ 4 - 0
Լեքա - Պենֆիքա 0 - 0
Սփորթինկ - Սալկէյրոշ 2 - 2
Ամատորա - Կիմարաէշ 0 - 0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ԿԷՏ
1.- Փորթօ	70
2.- Պոաւիսթա	54
3.- Պենֆիքա	54
4.- Սփորթինկ	52
5.- Կիմարաէշ	44
.....	
17.- Ֆարենսէ	21
18.- Քամփոմաիորենսէ	17

2 շաբաթ բացակայելէ ետք, Օլիվէյրա (վերեւը) վերադարձաւ եւ նշանակեց Փորթոյի երկրորդ կոլը:

ՍԿՈՎՏԻԱ

Սկովտիոյ ախոյեանութեան 29րդ հանգրուանի մրցումներուն, պարագլուխի դիրքը գրաւող Ռէյնճրրգ, իր դաշտին՝ «Իպրոքս»ի մէջ 1 - 1 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեց Բ. դիրքը գրաւող Սելթիքի հետ:

Մրցումի 13րդ վայրկեանէն ետք, Սելթիք 10 մարգիկով շարունակեց մրցումը ախոյեան Ռէյնճրրգի դէմ, երբ յետսապահ Ճէֆի Մաքնամարա կարմիր քարտ մը ստացաւ:

Մարգիկի մը առաւելութիւն ունենալով, Ռէյնճրրգ յաջողեցաւ կոյ նշանակել էլրն Մաքլարընի միջոցով (41րդ), բայց 87րդ վայրկեանին, յետսապահ Ճոն Հիուզ հաւասարեցուց արդիւնքը:

Սելթիք, որ 27 մրցումէ ետք անպարտելի է, երեք կէտի տարբերութեամբ ետ է Ռէյնճրրգէն, բայց ախոյեանութեան պայքարը վերջ չէ գտած:

Ստորեւ՝ 29րդ հանգրուանի մրցումներուն արդիւնքները.

Ֆալքըրք - Փարթիք 1 - 2
Հարթց - Հիպերնիըն 1 - 1
Քիլմարնոք - Մատըրուէլ 0 - 1
Ռէյթ - Ապըրտին 2 - 2
Ռէյնճրրգ - Սելթիք 1 - 1

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ԿԷՏ
1.- Ռէյնճրրգ	69
2.- Սելթիք	66
3.- Ապըրտին	44
4.- Հարթց	41
.....	
9.- Փարթիք	26
10.- Ֆալքըրք	23

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՌԱՍԻՆԿ ՄԻԱԿ ԱՆՍԽԱԼԸ

Արժանթինի ֆութպոլի ախոյեանութեան երկրորդ շարթուան մրցումներէն ետք, միայն մէկ կագմ՝ Ռասինկ, կրցած է առաւելագոյն վեց կէտերը ապահովել, յաջորդարար երկրորդ յաղթանակը արձանագրելով Սան Լորենսոյի վրայ, 1 - 0 արդիւնքով: Երկու կագմերը կը մնան բաժակին թիւ մէկ թեկնածուները: Սան Լորենսօ ամբողջական կագմով դաշտ չներկայացաւ, որովհետեւ «Լիպերթատոր» բաժակին գծով մրցում մը ունի կատարելիք Վենեկուելայի Միներվէնէին դէմ:

Պոքա Ժունիորզ, որ առաջին մրցումին յաղթական դուրս եկած էր, երկրորդ մրցումին 1 - 1 արդիւնք մը արձանագրեց Հուրաքանի հետ: Տիեկօ Մարատոնա ստեղծեց Պոքայի կոյը, որ նշանակուեցաւ Խուան Վերոնի կողմէ, 84րդ վայրկեանին: Վերջին վայրկեանին, ուրուկուէյցի յառաջապահ Ուկօ Կերա նշանակեց Հուրաքանի կոյը:

Ռիվըր Փլէյթ, որ առաջին մրցումին պարտուած էր, 3 - 0 արդիւնքով, պարտութեան մատնեց Պելկրանոն: 34 տարեկան վեթերան ուրուկուէյցի Էնկօ Ֆրանչեսքոյի նշանակեց իր կագմին երեք կոյերը, երկուքը՝ փենալթիով, իսկ երրորդը՝ ապատ հարուածի մը վրայ:

Մրցումներուն թեքնիք արդիւնքներն են.

Պանֆիլտ - Ինտիփենտիենթէ 0 - 1
Տեփորթիւօ Էսփանիոլ - Քոլոն 1 - 0
Էսթուտիանթէս - Արխենթինոս Ժունիորզ 2 - 0
Խիմնասիա Ի Էսկրիմա Խուխույ - Խիմնասիա Ի Էսկրիմա Լա Փլաթա 2 - 1
Հուրաքան - Պոքա Ժունիորզ 1 - 1
Փլաթենսէ - Նիւբլզ Օլտ Պոյզ 3 - 2
Ռասինկ - Սան Լորենսօ 1 - 0
Ռիվըր Փլէյթ - Պելկրանօ 3 - 0
Ռոսարիո - Վելէս Սարսֆիլտ 0 - 0

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

1.- Ռասինկ	6
2.- Պոքա	4
3.- Վելէս	4
4.- Տեփորթիւօ	4
5.- Ֆերրօ Քարիլ	3
.....	
18.- Խիմնասիա	1
19.- Պանֆիլտ	0
20.- Արխենթինոս Ժունիորզ	0

ՊՐԱԶԻԼԻԱ

Փալմէյրաս չարունակեց իր յաղթական ընթացքը, 12րդ շարթուան մրցումներուն, եւ 8 - 0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց Պոթաֆոկոն:

Սան Փաուլոյի միւս ախոյեանութեան մրցումներուն, Փորթուկեսա 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Սան Փաուլոն, այս վերջինին դաշտին վրայ: Թիքօ նշանակեց Փորթուկեսայի կոյը, իսկ յառաջապահ Լուիկիան նշանակեց 3 կոյ:

Կարեւորագոյն մրցումներուն արդիւնքներն են.

Ամերիքա - Կուարանի 2 - 1
Պոթաֆոկո - Փալմէյրաս 0 - 8
Քորինթիանս - Ֆերոլիարիա 2 - 0
Ռիո Պրանքօ - Արաքաթուպա 2 - 0
Սան Փաուլօ - Փորթուկեսա 0 - 1

Էնզօ Ֆրանչեսքոյի (Ռիվըր Փլէյթ), որ հէթ-թրիք մը իրագործեց

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ԿԷՏ
1.- Փալմէյրաս	31
2.- Փորթուկեսա	31
3.- Մոժի Միրիմ	25
4.- Քորինթիանս	24
5.- Սան Փաուլօ	21

Ռիո Տը Ժանէյրոյի ախոյեանութեան մրցումներուն, առաջին դիրքը գրաւող Վասքօ Տը Կամա պարտութեան մատնեց Ամերիքանոն (2 - 0), իսկ երկրորդ դիրքը գրաւող Ֆլումինենսէ՝ Ամերիքան (1 - 0):

Մրցումներուն թեքնիք արդիւնքներն են.

Ամերիքանօ - Վասքօ Տը Կամա 0 - 2
Ամերիքա - Ֆլումինենսէ 0 - 1
Պանկու - Պոթաֆակո 2 - 2
Իթափերունա - Ֆլամենկօ 1 - 1

ԴԱՍԱՒՈՐՈՒՄ

	ԿԷՏ
1.- Վասքօ Տը Կամա	6
2.- Ֆլումինենսէ	6
3.- Պանկու	4
4.- Ֆլամենկօ	3
5.- Ամերիքանօ	3

ԼԵՎԱՄԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԸ ԱՅՍ ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻՆ

ԼԵՎԱՄԻ մրցումները պիտի շարունակուին այս շաբաթավերջին: Յայտագիրի վրայ են փիճկ փոնկի, պասքեթպոլի (Գ. հանգրուան) եւ ֆութպոլի մրցումներ.

ՓԻՆԿ ՓՈՆԿ, Շաբաթ, 23 Մարտին ժամը 3է ն սկըսեալ, Քառասնից Մանկանց Վրժ.ի սրահին մէջ:

ՍԻՐԱԿ ԱՂՋԻԿ ԵՒ ՄԵԾ ԱՂՋԻԿ

ՊԱՍՔԷԹ. Շաբաթ 23 Մարտին, Սոֆիա Յակոբեան դաշտ.

Ժամը 1ին՝ Միջակ Տղաք - Ս. Խանամիրեան - Ն. Թաթիկեան
Ժամը 2ին՝ Միջակ Աղջիկ - Շամլեան - Եղիշէ Մանուկեան
Ժամը 3ին՝ Փոքր Տղաք - Ոեմարան - Մեսրոպեան
Ժամը 3.45ին՝ Միջակ Տղաք - Ոեմարան - Մեսրոպեան
Ժամը 4.45ին՝ Մեծ Տղաք - Շամլեան - Հոիփսիմեանց

ԿԻՐԱԿԻ 24 ՄԱՐՏԻՆ
ՖՈՒԹՊՈԼ
Ժամը 9ին՝ Մեծ Տղաք - Մեսրոպեան - Արճեստից
Ժամը 10.30ին՝ Փոքր Տղաք - Գ. Կիլլէնկեան (Այնճար) - Շամլեան

ՊԱՍՔԷԹ
Ժամը 2ին՝ Մեծ Տղաք - Քաղաքի Հայ Աւետ. - Եղիշէ Մանուկեան
Ժամը 3.30ին՝ Մեծ Տղաք - Ոեմարան - Ս. Խանամիրեան

ԼԻԲԱՆԱՆ – ՀԵԼՍԻՆԿՊՈՒՐԿ (1 – 1) ՄՐՑՈՒՄԷՆ

Երբ խումբերը սիրասիրար, մրցումէն առաջ

Լիբանանի ազգային խումբին կեդրոնի յետսապահ Հասան Այուպ կացութեան տէրն է եւ փրեսինկի կ'ենթարկէ իր մրցակիցներէն մէկը:

Շուէտացի երկու մարզիկներ «աքլան ի մէջ առած են Լիբանանի յետսապահ Ապպաս ՇաՀրուրը...

Որ մկանային հարց ունենալով գետին ինկած է: Օգնութեան հասած է յետսապահ Գէորգ:

Լուսանկար՝ ՎԱՐՈՒԺ ԲԱԲՈՒՄԵԱՆԻ

Մարզական Մարզական

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

Հ. Մ. Ը. Մ. ԿՐԵՑ ԱՆՍՊԱՍԵԼԻ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երէկ, Ռիատիի դաշտին վրայ, Լիբանանի ախոյեան Հ. Մ. Ը. Մ.ի աղջկանց կազմը, միջ-արաբական պասքեթպոլի 6րդ մրցաշարքին գծով, անապատելի պարտութիւն մը կրեց Եգիպտոսի Սիլիէն, 70-59 արդիւնքով:

Հ. Մ. Ը. Մ.ի աղջիկները լաւ ձեւով սկսան մրցումը եւ Ա. կիսախաղի միայն վերջին վայրկեաններուն տեղի տուին ու մէկ կողովով ետ մնացին խումբի մը դէմ, որ վարպետ էր 3 կէտնոց կողովներ նշանակելու:

Կիսախաղին 33-31 արդիւնքով պարտուած Հ. Մ. Ը. Մ.ի աղջիկները, Բ. կիսախաղին փոքր առաւելութիւն մը ձեռք ձգելէ ետք (37-36 ապա 39-36), ետ մնացին 42-41 արդիւնքով եւ անկէ ետք մրցակիցին մօտենալու առիթ չունեցան: Մրցումը վերջ գտաւ 70-59 արդիւնքով, ի նպաստ Սիլիին, որ ցարդ միակ անպարտելի խումբն է այս մրցաշարքին:

ՆԻՒՔԷՍԼԻ ՎԵՐՍՏԻՆ ԱՌԱՋԻՆ

Անգլիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 30րդ հանդիսաւանէն յետաձգուած մրցումի մը, Նիւքէսլի 3-0 արդիւնքով յաղթեց Ուէսթ Համին եւ վերստին բարձրացաւ պարապդիւքի դիրքին:

Ֆիլիփ Ալլէր (21րդ), Ֆաուսթինո Ասփրիա (55րդ) եւ Լէս Ֆերտինանտ (65րդ) նշանակեցին Նիւքէսլի 3 կոյերը:

Նշենք, թէ Նիւքէսլի 3 կէտով կերազանցեց Մանչեսթրը Եունայթիտը եւ 5 կէտով՝ 3րդ դիրքը գրաւող Լիվրրփուլը: Նիւքէսլի նաեւ տակաւին մէկ մրցում նուազ կատարած է:

Ստորեւ՝ դասաւորումը.-

	Կէտ
1.- Նիւքէսլի	64 (55-26)
2.- Մանչեսթրը Եունայթիտ	61 (57-30)
3.- Լիվրրփուլ	59 (60-26)
4.- Ասթոն Վիլա	55 (46-30)
5.- Արսենալ	51 (42-27)

ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏԻՑ
ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ
ԿԱՐՏԵՄԻ
(ԿԱՐԷՆ ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ)

Հովանաւորութեամբ՝
ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

Բացում՝ Ուրբաթ, 22 Մարտ 1996, երեկոյեան ժամը 7ին, վարժարանի սրահին մէջ:
Յուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ Կիրակի, 31 Մարտ, ժամը 16էն 21, իսկ Կիրակի օրերը՝ ժամը 10էն 13 եւ 16էն 21:

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱԽՈՅԵԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՅՍՕՐ՝ ԵՈՒՎԵՆԹՈՒՍ – ՌԷԱԼ ՄԱՏՐԻՏ, ԱՅԱՔՍ – ՏՈՐԹՄՈՒՆՏ

Այսօր տեղի կ'ունենան Եւրոպայի ախոյեան խումբերու մրցաշարքի՝ «Չեմպիոնզ Լիկ»ի քառորդ աւարտականի դարձի մրցումները:

Իտալիոյ մէջ, Եուվենթուս, որ երթին 1-0 արդիւնքով պարտուած էր Սպանիոյ Ռէալ Մատրիտէն, անպայման պիտի փորձէ վրէժ յուծել:

«Եուվէ»ի մարգիչ Մարսելօ Լիփի հաւանարար դաշտ ներկայացնէ 3 յառաջապահներ՝ Ճիանլուքա Վիալլին, Ալեսանտրօ Տէլ Փիերոն եւ Միքիլէ Փատովանոն, որ պիտի փոխարինէ կախակայուած Ֆասրիցիօ Ռաւանելլին: Հաւանական է, որ բացակային նաեւ փորթուգալցի Փաուլօ Սուսան եւ Աթիլիօ Լոմպարտոն: Եթէ Սուսա բացակայի, սերպ Վլատիմիր Եուկովիչ պիտի խաղայ, Ֆրանսացի Տիտիէ Դեշանի եւ Անթոնիօ Քոնթէի կողքին, միջնապահ դիծին վրայ:

Ռէալ Մատրիտէն մեծ թիւով մարգիկներ պիտի բացակայի: Վերերաւոր երեքապահ Փաքօ Պուլօ, արժանթինցի փլէյ-մէյքր Ֆեռնանտօ Ռետոնտօ, ձախ ծայրի յետսապահ Միկէլ Սոլէր եւ ազգային խումբի յառաջապահ Խոսէ Ամաւիսքա վիրաւոր են: Անոնց կողքին, կեդրոնի յետսապահ Մանոլօ Սանչէս եւ չիլիցի յառաջապահ Իվան Սամորանօ հաւանարար բացակային: Կախակայումի պատճառով այ պիտի բացակայի յետսապահ գիծի «ժայռը» Ֆեռնանտօ Հիերօ: Այս բացակաները պատճառ պիտի դառնան, որ միջնապահներ Միշէլ Կոնսայէս եւ քոլոմպիացի Ֆրետի Ռինքոն դաշտ ներկայանան:

Օրուան 2րդ հեռաքրքրական մրցումին, Եւրոպայի ախոյեան Այաքս Ամսթերտամ «դիւրին» մրցում մը ունի կատարելիք իր դաշտին վրայ, Գերմանիոյ Պորուսիա Տորթմունտին դէմ:

Մրցումը դիւրին կրնայ բլլալ, որովհետեւ երթին, Գերմանիոյ մէջ, Այաքս 2-0 արդիւնքով յաղթական դուրս եկած էր խումբի մը վրայ, որմէ պիտի բացակային լիպերօ Մաթիաս Զամրը, յետսապահ Շթեֆան Ռէօթրը եւ փլէյ-մէյքր Անտրէաս Մէօլրը: Վիրաւոր չեն միջնապահ Փաթրիք Պերկրը եւ պրազիլիացի յետսապահ Ժուլիօ Սեզար հաւանարար բացակային:

Այաքսէն պիտի բացակային նիգերիացի Ֆինիտի Ժորժ, որ վիրաւոր է եւ հաւանարար փոխարինուի ռուս Անտրէ Տէմչենքոյով: Յառաջապահ Փաթրիք Քլույվերթ կախակայուած է, իսկ խմբապետ Տանի Պլինտի եւ Միքայէլ Ռայդիկրրի վիճակը անորոշ է: Հաւանական է, որ Ֆինլանտացի Եարի Լիթմանէն վերադառնայ երկար ժամանակ անմակարդակ խաղարկութիւն ունենալէ ետք:

Ռուսիոյ մէջ, Սպարտակ Մոսկուա պիտի հիւրընկալէ Ֆրանսայի Նանթը:

Սպարտակ միակ խումբն էր, որ խմբակներու գծով (Ա. Հանգրրուանին) եւ բոլոր (6) մրցումները յաղթած էր, թէեւ երթին 2-0 արդիւնքով պարտուած էր Նանթէն: Ան պիտի մրցի առանց իր յետսապահներուն՝ Տիմիթրի Խլեսթովի եւ Ռամիզ Մամեդովի:

Նանթ, իր կարգին, պիտի մրցի կարեւոր մարգիկներու բացակայութեան: Ռէյնալտ Փետրոս (կախակայուած է), Ճաֆէթ Էնտրամ (վիրաւոր) եւ կեդրոնի յետսապահ Լորան Կիւլօ (կախակայուած է) պիտի բացակային, իսկ տակաւին յայտնի չէ, թէ խմբապետ Ժան Միշէլ Ֆերրի եւ Նիքոլա Ուեսէքի վերքերը լուրջ են թէ ոչ:

Յունաստանի մէջ, Փանաթինայքոս պիտի հիւրընկալէ Լեհաստանի Լեկիա Վարշաւան:

Երթին, 0-0 արդիւնքով հաւասարած՝ Փանաթինայքոս առիթ ունի հասնելու կիսաւարտականին, եթէ անշուշտ յաղթէ...

Խումբին 2րդ յաւագոյն յառաջապահը՝ Այեքսիս Այեքսուտիս իր ծունկը կոտրած է եւ պիտի բացակայի: Լեհ յառաջապահ Քրիսթոֆ Վարգիչա իր ազգակիցներուն դէմ պիտի խաղայ Ճորճ Տոնիսի եւ Անտրէաս Լակոնիքաքիսի հետ, որ պիտի փոխարինէ Այեքսուտիսը: Յետսապահներ Տիմիթրոս Մարքոս եւ Ճիորճիոս Ճիորճիատիս կախակայուած են եւ իրենց կարգին պիտի բացակային:

Լեկիայէն պիտի բացակային յետսապահ Մարէք Եոգվիաք եւ յառաջապահ Ճասէք Պետնարգ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Հազուստեղէնի ընկերութիւն մը, Ամերիկեան շրջանին մէջ, կարիքը ունի *բոմփիրրրի* վրայ աշխատող հաշուապահ օրիորդի մը: Անգլերէն եւ ֆրանսերէն գիտնալը պայման: Հեռ. 01-330931 եւ 03-330932, առաւօտեան ժամը 9ն 12:

ԵՈՒ.Է.Էֆ.Ա.Ի ԲԱԺԱԿ

Ա.ՍԷ. ՄԻԼԱՆ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑ, ՊԱՅԷՐՆ 5 ԿՈԼԵՐ ՆՇԱՆԱԿԵՑ

Երէկ գիշեր, տեղի ունեցան Եւրոպայի Եու.Է.Էֆ.Ա.ի մրցաշարքի դարձի մրցումները:

Քլինսման կոյ նշանակեց:

Օրուան ամէնէն անակնկալը արձանագրուեցաւ Ֆրանսայի մէջ, ուր Պորտօ 3-0 արդիւնքով ծանր պարտութեան մատնեց Եւրոպայի վերջին 5-6 տարիներու յաւագոյն կազմը՝ Ա.Սէ Միլան: Տիտիէ Թոյօ (14րդ) եւ Քրիսթոֆ Տիւկարի (63րդ եւ 68րդ) նշանակեցին Պորտոյի կոյերը:

Օրուան 2րդ անակնկալը արձանագրուեցաւ Անգլիոյ մէջ. Նոթինկհամի դաշտին վրայ, ուր Գերմանիոյ Պայէրն Միւնիխը 5 կոյ նշանակեց եւ միայն մէկ կոյ ստանալով՝ շահեցաւ կիսաւարտականի իր տոմսը:

Երթին 2-1 արդիւնքով յաղթական՝ Պայէրն փաստեց, թէ երթի մրցումին արդիւնքը միայն չարախտի պատճառով էր:

Քրիսթիան Ցիկը (30րդ), Թոմաս Շթրունց (43րդ), Եուրկրն Քլինսման (65րդ եւ 80րդ) եւ Ժան-Փիեռ Փափէն (72րդ) նշանակեցին Պայէրնի 5 կոյերը: Նոթինկհամ մէկ անգամ կրցաւ պատասխանել, այդ ալ մրցումի աւարտէն 5 վայրկեան առաջ, Սթիւ Սթոնի շնորհիւ:

Հոլանտայի մէջ Փ. Ս. Վ. Այնտհովրն 3-2 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց Սպանիոյ Պարսելոնայէն:

Երթին, Սպանիայէն 2-2 արդիւնքով վերադարձած՝ Այնտհովրն չկրցաւ պարտութեան մատնել 10 մարգիկներով Պարսելոնան (58րդ վայրկեանէն ոսկեայ):

Զենտին եւ Էքրլքամփ նշանակեցին Փ. Ս. Վ. Այնտհովրնի կոյերը, իսկ Պաքերօ, Ֆիկօ եւ Սիրճի նշանակեցին «Պարսա»ի 3 կոյերը:

Իտալիոյ մէջ, Ա. Էս. Ռոմա ճիշդ ճամբու մէջ կը թուէր բլլալ. երթի իր 2-0 արդիւնքով պարտութիւնը՝ Սլաւիա Փրակայէն, յեղաշրջած էր եւ 2 մրցումներուն արդիւնքը հաւասարեցուցած:

Երկարաձգման պահուն, Ռոմա կոյ մը ալ նշանակեց Մորիերոյի շնորհիւ, բայց 117րդ վայրկեանին, Ռոմայի բոլոր ճիգերը ի գուր անցան, որովհետեւ չեխական կազմը անակնկալ կոյ մը նշանակեց Խիրի Վաւրայի շնորհիւ:

Այսպէսով, Պայէրն Միւնիխ (Գերմանիա), Պորտօ (Ֆրանսա), Պարսելոնա (Սպանիա) եւ Սլաւիա Փրակա (Չեխիա) հասան կիսաւարտականին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Մարալ Աշկարեան եւ զաւակները՝ Յովիկ, Լատէն, Յոլակ եւ Յոլինէ
Տէր եւ տիկին Յարութիւն Վարդանեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Հայկ Աշկարեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Քերոբ Ճապուրեան եւ զաւակունք
Տիկին Մատլէն Սամուէլեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին տոքթ. Յովիկ Աշկարեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Գեղամ Պողոսեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարազատին՝

ԺԻՐԱՅՐ ԱՇԿԱՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Այնճար, 1944ին)

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, 19 Մարտ 1996, երեկոյեան ժամը 9ին, Մար Եուսէֆ հիւանդանոցին մէջ:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ Չորեքշաբթի, 20 Մարտ, կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Պիտրան Քուրայի կերեզմանատան մէջ (Հիւսիս):

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:

●Յաւակցութիւնները պիտի ընդունուին հանգուցեալին բնակարանը. Ամանոս:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Նուարդ Սաւուլեան
Տէր եւ տիկին Յակոբ Տէր Ղազարեան եւ զաւակունք
Տիկին Գոհարիկ Կիւն եւ զաւակը՝ Ժան
Տէր եւ տիկին Ռոպէր Կիւն
Պր. Հայկ Մարգարեան
Օր. Քրիս Թերէտէյեան
Տէր եւ տիկին Ժիրայր Աւանեան
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարազատին՝

ՎԱՀՐԱՄ ՍԱՒՈՒԼԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ Մատէն-Քէսին, 1914ին)

մահը, որ պատահեցաւ Շաբաթ, 16 Մարտ 1996, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 18 Մարտ, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Պոլսոյ Մ Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ:

●Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Պէյրութի ելեւմտական շուկային մէջ, դրամանիշերու փոխանցման սակացոյցը հետեւեալն էր երէկ.

Սուրիական թղթոսկի	36.50 - 38.50 լ.ո.
Քուէյթեան տինար	5295.75 - 5299.75 լ.ո.
Յորդանանեան տինար	2233.50 - 2237.50 լ.ո.
Սէուտական ռիալ	420 - 424 լ.ո.
Օմանեան ռիալ	4150 - 4175 լ.ո.
Քաթարեան ռիալ	433.75 - 437.75 լ.ո.
Եգիպտական կինէ	461.50 - 465.50 լ.ո.
Անգլիական սթերլին	2420.70 - 2424.85 լ.ո.
Գերմանական մարք	1070.10 - 1074.40 լ.ո.
Ֆրանսական ֆրանք	311.15 - 315.30 լ.ո.
Զուիցերիական ֆրանք	1326.10 - 1330.83 լ.ո.
Թրքական թղթոսկի	0.04581 - 0.04590 լ.ո.
Կիպրական փաունտ	3397.20- 3401.84 լ.ո.
Իտալական լիր	998.50 - 1001.15 լ.ո.
Ամերիկեան տոլար	1584 - 1586 լ.ո.
Քանատական տոլար	1165.10 - 1169.44 լ.ո.
Աւստրալիական տոլար	1224.70 - 1228.43 լ.ո.

● ՈՍԿԻ

Անգլիական մէկ ոսկի	145,500 - 150,500 լ.ո.
Իրանեան մէկ ոսկի	144,500 - 149,500 լ.ո.
Օմանեան մէկ ոսկի	129,500 - 134,500 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	19,750,000 - 20,250,000 լ.ո.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ արծաթ	270,500 - 275,500 լ.ո.

Հ.Մ.Ը.Մ. ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏԻ ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻ
ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 60ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Հովանաւորութեամբ՝
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
Նախագահութեամբ՝
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԵՂԲ. ԿԱՐՊԻՍ ՀԱՐՊՈՅԵԱՆԻ
Կազմակերպութեամբ՝
Հ.Մ.Ը.Մ. ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 23 Մարտ 1996, երեկոյեան ժամը 9էն սկսեալ, ճաշարան *Ժուլիուսնա*, Պէյրութ Մէրի:

Ծանօթ.– Յիշեցնենք, որ այս ձեռնարկը նախատեսուած էր 2 Մարտին:

... ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ ԿԵՐՊԱՐԱՆԱՓՈԽՈՒՄՈՎ

6

ազգային ժամանցի, խորհրդային թատրոնի սրամիտ լեզուն անգործնական դարձաւ: Ստեղծուեցաւ բացութիւն մը, ուր թափանցեցին նոր բեմադրիչներ, որոնք աւելի հետաքրքրուած էին մարդկային յարաբերութիւններով, քան թէ քաղաքականութեամբ:

Մինչ Ռուսիոյ դասական թատերախաղեր ներկայացնող աւանդական կառոյցները տակաւին կը վայելեն պետական հովանաւորութիւն, ինչ որ կը նշանակէ, թէ դերասաններ եւ բեմադրիչներ իրենց դիրքը եւ ապարեզը կրնան պահել երկար ժամանակ, անդին թատերական ապարեզով իսանդավառ նոր սերունդ մը բոլորովին առանձին է եւ զուրկ պետական որեւէ նպաստէ: Այս սերունդը գոյատեւելու համար կը ձգտի առեւտրականացնել թատրոնը: Աւանդապահներ չափազանց մտանոգ են այս երեւոյթով, որովհետեւ կը վախնան մակարդակի եւ չափանիշներու անկումէ: Սակայն պետական նպաստով գործերը եւս դիւրին չէ: Նոյնիսկ աշխարհահռչակ դասական Պոլշոյ Թատրոնը («Մեծ Թատրոն») ստիպուած է փոխել ժամանակներուն հետ: Այժմ անիկա պարտաւոր է թատերական իւրաքանչիւր եղանակի ներկայացնել նոր գործեր:

ԻՍԹՎՈՒՏԻ ՄԻՒՍ ԱՇԽԱՐՀԸ՝...

6

կուրեան լաստ նկատուող բնութեան գիրկը՝ Ապամա:

Մերիլ Սբրիփի ներկայութիւնն ու նիւթը կը յիշեցնեն այլ ժապաւէնմը, մօտաւորապէս 10 տարի առաջ նիմպրուած «Ցոյլինկ Ին Լաւ»ը (Ուլու Կոզպար), Ռապրրը Տրնիրոյի դերասանութեամբ: Այս պարագային նաւանիւ կազմած մայր մը եւ հայր մը իրարու կը ձանօթանային հսկայ Բաղամի մը՝ Նիւ Եորքի շոգեկառքի գիծին վրայ: Հոն, պարզ սիրային պատմութիւն մըն էր ներկայացուած, որ շատ բան կը պարտէր դերասաններուն:

*«Տր Պրինց ափ Մեխսրն Թաունթի»*ն մէջ, դերասաններուն կողքին, նիւթն ալ աւելի ամբողջական ու հետաքրքրական է:

Իսթվուտ եւ Սբրիփ այնքան մը հարազատութեամբ կը խաղան իրենց դերերը, որ ժապաւէնին պատրաստութիւնը աւարտած է հանթառնուած թիմակաւորելէն 40 օր առաջ: Յանկարծակի պատեհ առեղծուած են. նկարչական մեքենայով, Իսթվուտ իսկապէս նկարած ու գտարնացուցած է Սբրիփը: Նոյնիսկ Հոլիվուտի մէջ շատ նոր կային, թէ ժապաւէնին պատճառով, մօտիկ յարաբերութիւններ սկսած են երկու դերասաններուն միջեւ...

*Տր Պրինց ափ Մեխսրն Թաունթի»*ն Ռապրրը ձեւյմս Ուոլրի մէկ նորավկան է, որ մանի մը տարիէ ի վեր մեծ ժողովրդականութիւն ունի: Անշուշտ իր կողմէ գաղափարներ տեղցնելով է, որ Իսթվուտ պատրաստած է ժապաւէնը:

Ժապաւէնին թերութիւններէն է, որդեգրուած ձեւը, այսինքն Ծրանսխմայի գաղափարները կը կարդան իրենց մօր յուշերը եւ *ֆլէշ-պէք*ով (որ այդչափ ալ հասկնալի չեն) կ'ընթանայ ժապաւէնը: Նաեւ զգացական տեսարանները կը գերտիրապետեն, անակնկալի մատնելով Իսթվուտին ծանօթ համահիներն...

Լ.Օ.ԽԱՉԻ ՀԱՅԱՇԷՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՄԻՋԻՆՔԻ ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Տեղի կ'ունենայ Գարնան առաջին օրը. Հինգշաբթի, 21 Մարտ 1996, կէսօրէ առաջ ժամը 9ին, «ԿՈԼՏԷՆ ՊԻՉ»ի սրահին մէջ:

● *ՈՈՒԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ ԵՒ ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ:*

ՇԱԲԱԹ 23 ՄԱՐՏԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆԸ GOLDEN BEACHԻ ՄԷՋ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽԱՆԴԱՎԱՌ ՄԹՆՈԼՈՐՏ.
ՀԱՅԿԱԿԱՆ, ԱՐԱԲԱԿԱՆ
ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՃՈԽ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Ելոյթ կ'ունենայ սիրուած երգիչ

ԺՈՋԷՖ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝ ԻՐ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

23 տեսակ աղանդեր, ճաշ, խմիչք՝ *ուիսքի* եւ օղի

ՍԱԿ՝ 30 ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՏՈԼԱՐ

● Տոմսերը ստանալ *տիսքոթէք* GEKAէն, *տիսքոթէք* ԺՈՋԷՖ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԷՆ եւ ելոյթի օրը ճաշարան GOLDEN BEACHէն:

Մանրամասնութեանց համար դիմել Սթիւտիո Խաչիկ Մալխասեան, Սանթըր Գերմանիկ, հեռ. 266118 եւ 03-261061, Սթիւտիո Ճեքա, Պուրճ Համուտ, իսկ երեկոյեան՝ ճաշարան Կոլտըն Պիչ, հեռ. 402559 , 407371 / 2,3,4,5:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Տեղի կ'ունենայ Շաբաթ, 30 Մարտ 1996, երեկոյեան ժամը 9.00էն սկսեալ, Century Park Hotelի, State Hall սրահին մէջ:

«ԳՈՒՍԱՆ»
ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲԻ
ՀԱՄԵՐԳՆԵՐ
16 ԵՒ 17 ԱՊՐԻԼ,
1996

ԾԱԽՈՒ ԽԱՆՈՒԹ (ԽԼՈՒՅՈՎ)

● Արաքս թաղի մէջ, գրատուն Նարեկացիի դիմաց, 20 քառ. մեթր տարածութիւն: Հեռ. 261290 կամ 268483, 03/882786:

ԾԱԽՈՒ ՇԷՆՔ

● Պուրճ Համուտի կեդրոնին մէջ, 5 յարկանի: Հեռ. 261473:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

● Պուրճ Համուտի (Փոլիքարպոս) STAVRO KOUYOUMJI առտնին առարկաներու հաստատութեան համար ներկայանալի օրիորդ մը: *Քոմփիութըր* եւ արաբերէն գիտնալը պայման: Հեռ. 264894:

ԾԱԽՈՒ ԳՈՐԾԱՏԵՂԻ

● Պուրճ Համուտ, Սանթըր Պլանքօ (Արաքս թաղի դիմաց), 2րդ յարկ, 70 քառ. մեթր տարածութիւն:
Հեռ. 264279 եւ 583280:

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ ՄԱՍՆԱՎՃԱՐՈՎ

● Աշութ, 110 քառ. մեթր. գին 30.000 տոլար, ամսական 300 տոլար վճարումով:
Հեռ. 493677, 484449, ուզել 129:

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ

● Զըղրինի մէջ, Մար Իլիաս շէնք 130-260 քառ. մեթր տարածութեամբ, իւրաքանչիւր քառ. մեթրը 350$ եւ 2 տարուան մասնավճարով, հեռ. 04-990312 եւ 03-244746:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱՔԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ՝

ԱՖՀԻԼի մօտ

● ՆՈՒԱՔԱԳՈՅՆ սակերով
● ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՅՆ խնամք
● Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից, Հեռ. 263324

Լ. Օ. ԽԱՉԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Նիւթ՝

«ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ ՀԱՅ ԸՆՏԱՆԻՔԷՆ ՆԵՐՍ»

Կը Դասախօսէ՝

ՊՐԿ. ՎԻԳԷՆ ԱՒԱԳԵԱՆ

● Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 21 Մարտ 1996, կէսօրէ առաջ ժամը 10.30ին, Լ. Օ. ԽԱՉԻ «Արաքսի Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի «Թնճուկեան» սրահին մէջ:

«ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՈՒԽՏԻ ՕՐ»Ը

Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Մուտն ի Վիրապ տօնին «ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՈՒԽՏԻ ՕՐ»ուան առիթով, Անթիլիասի Մայր Տաճարին մէջ տեղի պիտի ունենան հետեւեալ արարողութիւնները.-

ա) Շաբաթ, 23 Մարտ, առաւօտեան ժամը 9.30ին՝ Ս. Պատարագ:

բ) Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 7ին, հսկումի արարողութիւն ի պատրաստութիւն յաջորդ օրուան ուխտաւորութեան:

գ) Կիրակի, 24 Մարտ, Ս. Պատարագ, որուն պիտի հետեւի Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻ ԱՋՈՎ գլխաւորուած սրբազան մասունքներու բափօրը Անթիլիասի Մայրավանքի շրջափակին մէջ, մասնակցութեամբ Միարան Հայրերուն եւ Լիբանանի բեմի բահանայից դասուն:

Արարողութեանց եւ բափօրին պիտի հանդիսապետեմ.

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Պիտի պատարագ. եւ բարոզ.

ԳԵՐԾ. Տ. ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԼԹԱԼՊՈՅԵԱՆ
(Առաջնորդ Հայոց Բերիոյ Թեմին)

Ժամերգութիւնը պիտի սկսի
առաւօտեան ժամը 8ին:
Պատարագը՝ ժամը 9.30ին:
Քարոզը՝ ժամը 11ին:
Ս. Աչքերու եւ այլ մասունքներու
թափօրը՝ ժամը 11.30ին:

Ջերմօրէն կը հրաւիրենք ժողովուրդը՝ հոգեպէս գօրանալու Ս. Լուսաւորիչի Աջին գօրութեամբ եւ Հայց. Եկեղեցւոյ կազդուրիչ շունչովը:

ԳԻՒՂԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐՔԱՆԻ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ Բ. ՆԻՍՏ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Անթիլիասի Մասնաճիւղի անդամական ընդհանուր ժողովի Բ. նիստը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, 22 Մարտ 1996, երեկոյեան ժամը ճիշդ 8ին, Աղբալեան Ակումբ, Սերժ Թովմասեան սրահին մէջ:

ԳԻՒՂԱՆ
ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԻ

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազդ կ'ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ կայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Սանդուխտ Թերզեան եւ դուստրը՝ Սօսի
Տէր եւ տիկին Յովհաննէս Թերզեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Վազգէն Թերզեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Գարեգին Թերզեան
Տէր եւ տիկին Կարպիս Թերզեան
Եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր եւ հարազատին՝

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ (ԱՒԵՏԻՍ) ԹԵՐԶԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ 1932ին)

մահը, որ պատահեցաւ Ուրբաթ, 15 Մարտ 1996, առաւօտեան ժամը 2.30ին, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Թաղման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Երեքշաբթի, 19 Մարտ, կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Կաթողիկոսարանի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազդ:

● Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին Չորեքշաբթի 20, Հինգշաբթի 21, Ուրբաթ 22 Մարտ, հանգուցեալին բնակարանը, Տորայի բոլորակ, «Մասուտ» շէնք:

ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)
Այսօր պիտի բլլաք եմայող եւ փայլուն. կարգ մը հարցեր պիտի լուծուին դիւրութեամբ: Պիտի համոզէք ձեր խօսակիցները ձեր արամաբանական խորհուրդներով:

ՑՈՒԼ (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)
Ծիգիմական ակարութիւն մը պիտի զգաք. առէք կենսանիներ եւ գօրացնող այլ դեղեր: Մարզանք ալ բրէք եւ բալեցէք:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)
Լաւ ծրագիր մը ջուրը պիտի իյնայ կամ պիտի նկատուի անիրագործելի. հարկ է վերատեսութեան ենթարկէք այս հարցը եւ գտնէք յարմար լուծում:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)
Արեան շրջագայութեան կամ արեան ակարութեան հարց մը կրնաք ունենայ: Այդ պարագային, կենսանիներով կամ երկաթի դեղահատի եւ բուսական բուժումներով վերականգնեցէք ձեր առողջութիւնը: Թերեւ հարցերը մի՛ ծանրացնէք յոռետեսութեամբ:

ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)
Օրը պիտի ներկայանայ բնական ձեւով: Ոչինչ ունիք կորսնցնելիք: Նոյն ատեն ժամանակ արամադրեցէք ձեր հետաքրքրող խնդիրը կարգադրելու, որուն իրաւունքը ձեզի կը պատկանի:

ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)
Տրամադրութեան անկում, գլխու կամ ատամոնքի ցաւ եւ կամ հարբուխ: Բուժումի հետեւեցէք եւ հանգիստ բրէք:

ԿՇԻՌՔ (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)
Նուազագոյն անգգուշութիւն մը կրնայ ծանր հետեւանքներ ունենայ: Հեռու մնացէք բուսնաւորող վէճերէ եւ հարցը կապեցէք անուշի:

ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)
Օրը պիտի բուռն սովորական եւ ծանծրացուցիչ: Փոխելու համար այցելեցէք բարեկամի մը կամ պատոյի գացէք լեռնային շրջաններ:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)
Գործեր պիտի յաջորդեն իրարու, խառնշակելով ձեր օրը: Ոչ ոքի հետ վէճ ունեցէք. որովհետեւ զուր պիտի բլլան ձեր բնդդիմադիրները համոզելու ձեր փորձերը: Հանգչեցէք:

ԱՅԾԵՂՋԻՐ (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)
Ամուսնացածներ կամ զոյգեր բախումներ պիտի ունենան. խօսք մը, ապտուրիշ խօսք մը ու այսպէս հարցը կրկնայ երկարիլ: Յաղթելու լաւագոյն ձեւը լռելն է:

ՄՕՎԱՆՈՅՇ (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)
Յոգնած կը բուլի եւ ֆիզիքապէս տկար: Եռմեռաշարժ մշելու պատուն եղէք զգոյշ: Լաւագոյն դարմանը հանգրստանալն է:

ՁՈՒԿ (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)
Այսօր պիտի յայտնաբերէք ձեր կարողութիւնները եւ կարեւոր գործեր պիտի կատարէք արժանանալով գնահատանքի:

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 3338

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Զիւթ - Պատկեր:
2. Ղազարապատ գիւղի արդի անունը:
3. Հոսող - Շէն, գուարթ:
4. Իգական անուն - Գեղմ:
5. 1005 - Խաղաղ, հանգիստ (հակ.):
6. Աղօտ, անշուք - Այրուրենէն - Ածականակերտ մասնիկ:
7. Անգլիացի միակ պապը - Կրկնուած բաղաձայններ:
8. Թլուատ - Սեմական աստուած:
9. Ջմեռնող կամ ընտիր (հակ.):
10. Լարաւոր նուագարան - Գորգ շինելու քառակուսի կապմած:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Գաղթող թռչուն:
2. Պատմական կայսրութեան:
3. Շարլոթ Քորտէյի գոհր - Ջրաղաց, աղօրիք:
4. Արական անուն - Մէկ հատիկ:
5. Փուճ, ունայն - Հայաստանի գետերէն:
6. Տանին, փոխարէն - Կէս՝ անեփ:
7. Ապականութիւն - Եղանակաւորիչ մակրայ - Կայթ:
8. Շրջ.՝ գգրոց - Ֆրանսահայ օրաթերթ:
9. Վայրաց, գագանային:
10. Յորդոր - Հեկեկանք:

ԹԻՒ 3337

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Վ	Ա	Տ	Ի	Կ	Ա	Ն	■	Կ	Կ
2	Ա	Ն	Ա	Ր	Ի	■	Ա	Ս	Ի	Ա
3	Ս	Տ	Ր	Ո	Ի	Կ	■	Ի	Ն	Ն
4	Տ	Ա	■	Կ	Ր	Ա	Մ	■	Ջ	■
5	Ա	Ն	Կ	■	Ո	Ր	Ա	Կ	Ե	Լ
6	Կ	Ե	Ո	Ա	Ս	Ե	Ն	Ի	■	Ա
7	■	Լ	Ա	Ռ	■	Լ	Ի	Մ	Ո	Ն
8	Ջ	Ի	Ն	Ա	Ն	Ի	Շ	■	Ռ	Ա
9	Ա	■	Ե	Ի	Ա	■	Ա	Դ	Ա	Մ
10	Տ	Ա	Լ	■	Ե	Դ	Կ	Ե	Լ	Ի

ԹԻՒ 3337

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ՍԱՐԱԵՎՈ ԱՆՑԱԻ ԽՐՈՒԱԹ – ԻՍԼԱՄ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՁԵՌՔԸ

Պոսնիոյ մայրաքաղաք Սարաեւոն երէկ ամբողջութեամբ իսլամ-խրուաթ դաշնակցութեան հակակշիռին ենթակայ դարձաւ, սերպական վերջին արուարձանին՝ Կրպաւիչայի փոխանցումէն ետք։

Իսլամ-խրուաթ դաշնակցութեան ոստիկանութեան իշխանութեան ստանձնումէն կարճ ժամանակ մը ետք, հակառակ անոր, որ իշխանութիւնները նախապէս յայտնած էին, թէ միայն շրջանին մէջ ստացուածք ունեցող քաղաքացիներուն պիտի արտօնեն որ մտնեն, կանխարգիլելու համար այլ արուարձանի մը՝ Իլիճայի մէջ ստեղծուած քաոսային եւ սանձարձակ վիճակին կրկնութիւնը։

Կրպաւիչան վերջինն էր սերպական հակակշիռի ենթակայ Սարաեւոյի 5 արուարձաններէն, որոնք ըստ Տէյթընի խաղաղութեան համաձայնագիրին պայմաններուն՝ պէտք է անցնէին իսլամ-խրուաթ դաշնակցութեան հակակշիռին տակ։

Իշխանութեան փոխանցումը թէեւ աւարտեցաւ, սակայն անիկա պատճառ դարձաւ, որ շուրջ 60 հազար սերպեր գաղթեն 5 արուարձաններէն, մեծ հարուած հասցնելով համաձայնագիրին յայտարարուած առաջադրութեան՝ Պոսնիոյ բազմա-համայնքային աւանդութիւնը վերականգնելու։

ԴԱՐՁԵԱԼ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ

Խրուաթիոյ, Սերպիոյ եւ Պոսնիոյ ղեկավարները, ենթարկուելով ամերիկեան եւ եւրոպական ճնշումներուն, Երկուշաբթի օր ընդունեցին նոր քայլերու դիմել Պոսնիոյ խաղաղութեան տագնապի մատնուած համաձայնութիւնը գործադրութեան դնելու համար։

Նոր համաձայնութիւնը, որ Ժընեւի մէջ ամբողջ օրուան մը բանակցութեանց արդիւնքն էր, Պոսնիոյ իրարու մրցակից 3 կողմերը յանձնառութեան տակ կը դնէ մինչեւ Մարտ 23 պատերազմական բոլոր գերիները ազատ արձակելու, ինչպէս նաեւ կ'առաջադրէ Սարաեւոյի եւ Պելկրատի մէջ յարաբերութեանց բնականոնացման գործընթացը արագացնել։

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարար Ուորրն Քրիսթաֆերի հովանաւորութեամբ տեղի ունեցած բանակցութիւններուն, մրցակից կողմերը խոստացած են այս տարի արդար ընտրութիւններու կայացումը դիւրացնել եւ լուծում գտնել վայրագութեանց, որոնք կը վտանգեն բազմա-համայնքեան Պոսնիան։

●ՎԻԵՆՆԱՅԻ եւ Միւնիխի ոստիկանութիւնները Երկուշաբթի օր ձերբակալած են պոսնիացի 2 քաղաքացիներ, որոնց շուրջ կան կասկածներ, թէ սերպերու դէմ պատերազմական ոճիրներու ձեռնարկած են։

(ՌԷՈԹԸՐ)

ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ԶԷՆՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Բրիտանիոյ մէջ Երեքշաբթի օր բազմաթիւ կողմերէ ձայներ բարձրացան զէնքերու գործածութեան վրայ աւելի խիստ հակակշիռ պահելու համար, յատկապէս Սկովտիոյ մէջ շաբաթ մը առաջ տեղի ունեցած 16 փոքրիկ երեխաներու սպանութենէն եւ Երկուշաբթի օր 14 տարեկան դպրոցականի մը ձերբակալման դէպքերէն ետք։

Դպրոցականը Ուրբաթ օր անհետանալէն կարճ ժամանակ ետք, ընակարանէ մը 2 ատրճանակներ, 2 հրացաններ եւ գինամթերք գողցած էր։

Ներքին գործոց նախարար Մայքրլ Հաուըրտ յայտնեց, որ եթէ Տանպլէյնի դէպքին շուրջ քննութիւններէն ետք, կառավարութեան թելադրուի, որ զէնքերու վերաբերեալ օրէնքը փոխէ, անիկա պատրաստ է արագօրէն քայլերու դիմելու։

ԻՐԱՆԸ ՄԵԿՈՒՍԱՅՆԵԼՈՒ ՃԻԳԵՐԸ ՃԻՇԴ ՉԵՆ

ԿԸՍԷ ՉԷՅՆԻ

ԱՊՈՒ ԴԱՊԻ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեան նախկին նախարար Տիք Չէյնի Երեքշաբթի օր քննադատեց Իրանը մեկուսացնելու ամերիկեան ճիգերը, որովհետեւ անոնք իրենց ժխտական անդրադարձը պիտի ունենան։

Չէյնի դիտել տուաւ, որ Իրանի դէմ որդեգրուած տնտեսական պատժամիջոցները արդարացուցիչ են, որովհետեւ միջազգային կօրակցութիւն կը վայելեն, սակայն ճիշդ չէ միակողմանի քայլեր առնել, մեկուսացնելու համար երկիրներ. այսպիսի քայլեր կը վնասեն ամերիկեան շահերուն, աւելցուց Չէյնի, որ դէպի Մոսկի երկիրներ շրջապտոյտի մը ձեռնարկած է։

ՄԱԿ-ԻՐԱՔ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ԴԻՄԱՑ ԱՐԳԵԼՔՆԵՐ

ԺԸՆԵՒ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Պութրոս Ղալի Երեքշաբթի օր յայտարարեց, որ տակաւին շատ մը հարցեր կ'արգելակեն Իրաքի հետ քարիւղի համաձայնագիրը, բայց եւ այնպէս, ինք լաւատես է։

Ղալի դիտել տուաւ, որ տեղեակ չէ թէ Իրաքի փոխվարչապետ Թարէք Ազիզ պիտի մասնակցի Ապրիլ 8ին վերսկսելիք բանակցութիւններուն։ Ան աւելցուց, որ համաձայնութեան մը հասնելու գործընթացը երկարէ, սակայն պէտք չէ յուսահատիլ։

Իրաք, իր կարգին, լաւատես է եւ կը յուսայ մօտ օրէն համաձայնութիւն մը գոյացնել ՄԱԿին հետ, սահմանափակ քանակութեամբ քարիւղ վաճառելու եւ անոր փոխարէն ուտեստեղէն եւ դեղ ներածելու համար։ Իրաք նաեւ կը յուսայ, որ քարիւղի վաճառքի համաձայնութիւնը բլայ առաջին քայլը բոլոր պատժամիջոցները վերցնելու։

Բանակցութիւնները արգելակող գլխաւոր հարցը քրտական շրջաններու մէջ ուտեստեղէնի եւ անհրաժեշտ պէտքերու բաշխումի ձեւն է։

ՓԵՔԻՆ ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՈՒԺԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՓԵՔԻՆ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Չինաստան Երեքշաբթի օր սուր քննադատութիւն ուղղեց շրջանին մէջ Միացեալ Նահանգներու կողմէ «ուժի ցուցադրութեան» դէմ, միաժամանակ շարունակելով թայուանի նեղուցին մօտ իր ռազմափորձերը։

Չինաստան պահանջեց Միացեալ Նահանգներէն, որ անմիջապէս դադրեցնեն այն արարքները, որոնք թայուանի նեղուցին մէջ յարուցածութիւնը աւելի եւս կրբարձրացնեն, ակնարկելով «Նիմից» եւ «Ինտիփենտընս» օդանաւակիրներուն շրջան առաքման։

Իր կարգին, Ուաշինկթըն կոչուցուց Փեքինը, ըսելով, որ թայուանի հանդէպ անոր սպառնական դիրքի մարտավարութիւնը կրնայ արգելակել Միացեալ Նահանգներու հետ առեւտրական առանձնաշնորհեալ կապերու (որոնք տարեկան միլիոնաւոր տոլարներ կ'արժեն) վերանորոգումը։

Երեքշաբթի օր, Չինաստան ռազմափորձերու նոր փուլի մը ձեռնարկեց։ անոնք պիտի տեւեն մինչեւ թայուանի մէջ տեղի ունենալիք Մարտ 23ի նախագահական ընտրութիւններու կայացումէն 2 օր ետք։ Նախատեսութեանց համաձայն, ներկայ նախագահ Լի Թենկ-Հուի յաղթական դուրս պիտի գայ ընտրութիւններէն։ Փեքին կայն կ'ամրաստանէ կղզին դէպի անկախութիւն մղելու, փոխանակ գայն Չինաստանի վերամիացնելու։

Չինաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանիերը՝ Շէն Կուօփանկ քննադատելով Միացեալ Նահանգներու կեցուածքը, յայտնեց նաեւ, որ 2 երկիրները կ'աշխատին արտաքին գործոց նախարարներու մակարդակով ժողով մը կազմակերպել, թայուանի հարցով ստեղծուած տագնապը քննարկելու համար։

ՊՈՆ-ԹԵՀՐԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԿԸ ԲԱՐԴԱՆԱՅ

ՊՈՆ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իրան կը յայտնէ, որ կը ծրագրէ դատական հետապնդումի ենթարկել Գերմանիան, որ ձերբակալման հրամանագիր արձակած է Իրանի նախարարի մը դէմ։

Պոնի մօտ Իրանի դեսպան՝ Հիւսէյն Մուսաւեան, դիտել տուաւ, որ Թեհրան օրինական քայլերու պիտի դիմէ դատախազ Քայ Նեհմի դէմ, որ արձակած էր հրամանագիրը գաղտնի սպասարկութեան նախարար Այի Ֆայահեանի դէմ, որ ամրաստանուած է չորս քիւրտերու սպանութիւնը ծրագրած բլլալու յանցանքով։ Մուսաւեան դիտել տուաւ նաեւ, որ Պոն այս ձեւով բաւարարած կ'բլլայ Միացեալ Նահանգներն ու Իսրայէլը։

Գերմանիոյ արտաքին գործոց նախարար Քլաուս Քինքել յայտնեց, որ Պոն-Թեհրան կապերը նուրբ եւ կպայուն հանգրուան մը կ'անցնին։

Իրանի կառավարութիւնը, իր կարգին, քննադատեց Գերմանիոյ կեցուածքը յոյս յայտնելով, որ անիկա պիտի անդրադառնայ գործած սխալին եւ սրբագրէ զայն։

ՔՈՒՊԱ ԵՏԴԱՐՁ Չ'ԸՆԵՐ

ՀԱՒԱՆԱ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Քուպա Երկուշաբթի օր հերքեց, թէ ետդարձ կատարած է իր այն հաստատումը, որ անցեալ ամիս իր վար առած ամերիկեան փոքրիկ 2 օդանաւերը իր օդային սահմաններուն մէջ կրկին գտնուէին։

Արտաքին գործոց նախարար Ռոպերթօ Ռոպայնա հաստատեց ամերիկեան յայտարարութիւնները, թէ քուպայի եւ ամերիկացի մասնագէտներ, 2 շաբաթ առաջ Նիւ Եորքի մէջ հանդիպում ունեցած են Փետրուար 24ի դէպքը քննարկելու համար։

«ՄՈՍԱՏ»Ի ՊԵՏԸ ԳԱՂՏՆԻՔ Չէ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Իսրայէլցի գօրավար մը, որ իրրեւ գինուորական խորհրդատու գործած է երկու վարչապետներու հետ, հաւանարար պիտի դառնայ Իսրայէլի «Մոսատ» գաղտնի սպասարկութեան պետը։

Վարչապետ Շիմոն Փերէս գօրավար Տանի Եաթոմի նշանակումը պիտի յայտարարէ կառավարութեան կիրակի օրուան նիստին, հաղորդեց Իսրայէլի ռատիոկայանը։

Եաթոմ պիտի բլլայ «Մոսատ»ի առաջին պետը, որուն անուանը պետական գաղտնիք պիտի չբլլայ։

ՇԱՔԱՐԱԽՏԻ ԴԷՄ ԴԵՂ

ՈՒԱՇԻՆԳԹԸՆ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Գիտնականներ Երկուշաբթի օր յայտնեցին, թէ անչափահասներու շաքարախտին կապուած փիրուսին մը գտած են, ինչ որ կրնայ ախտաճանաչումը դիւրացնել եւ նոր դարմանումներու դուռ բանալ։

Էնսիլինէ կախեալ շաքարախտի այս տեսակը կրնայ կուրութեան, սրտի հիւանդութեանց եւ կանխահաս մահուան պատճառ դառնալ։

ԴԻՏԱԿԱՆ

ԼՈՒՍՆԹԱԳԻ ՄԱՍԻՆ ՆՈՐ ՏՈՒԵԱԼ

ԱՆՆ ԳԻԱՆԱՍԻՕՅՕ, 19 (ՌԷՈԹԸՐ).- Ամերիկեան «Կալիլէօ» անցրպտանաւուն կողմէ երկիր դրկուած տեղեկութիւնները ցոյց կու տան, թէ Լուսնի գլխաւոր բազալտը իր կազմութենէն ի վեր (մօտ մը միլիոն տարի առաջ) չէ փոխուած։

ՆԱՍԱի գիտնականներ յայտնեցին նաեւ, որ մոլորակին վրայ եղողները կրնան ժամանակ աւելի մնալ 640 թմ. արագութեամբ սուրալ։

ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

ԷՆՔԸՐԷՃ (ԱԼԱՍՔԱ).- Էնքըրէճէն 885 քմ. հեռաւորութեան վրայ գտնուող Աքութան հրաբուխը անցեալ շաբթուընէ ի վեր շարժեր կ'արձանագրէ։ Մօտակայ կղզիի մը եւ գիւղի մը բնակիչները Երկուշաբթի օր հեռացած են։

ՄԱՏԻԼԻՏ.- Պասքերու անկախատեղական ԷթէԱ խմբակը երէկ յայտնեց, թէ իր գինեպները սպանած են սահմանադրական ատեանին նախկին մէկ դատաւորը եւ պասքոստիկանապետ մը. Սպանիոյ մէջ Մարտ 3ի երեսփոխանական ընտրութիւններէն օր մը ետք։

ՄԱՆԻԼԱ.- Մանիլայի գիշերային մէկ գրօսավայրին մէջ Երեքշաբթի առաւօտեան ժամերուն տեղի ունեցած հրդեհի մը զոհերուն թիւը 148ի հասած է։ Անոնց մեծ մասը ուսանողներ էին, որոնք ակադեմական տարուան աւարտը կը տօնախմբէին։

ՄՈՍԿՈՒԱ.- Ալճաւնօրներ Երկուշաբթի գիշեր կրակ բացած են Ռուսիոյ Կեդրոնական Դրամատան տնօրէն Սերգէյ Տուպինինի Մոսկուայի տան վրայ։ Մարդկային վնասներ չեն արձանագրուած։

ՏՈՒՊԱՅ.- Ամերիկացի վոսկ երաժշտութեան աստղ Մայքրլ Ճէքսըն եւ սէուցի միլիառատէր Ուալիտ Պրն թայալ իշխաներ միացեալ գործառնութեան մը պիտի ձեռնարկեն։ Անիկա այլ քայլերու կողքին Ճէքսընի գործունէութիւնը պիտի վարէ, յայտնեց սէուտական օրաթերթ մը, երէկ։

ՓԵՔԻՆ.- Չինաստան կը ծրագրէ 45 միլիոն տոլար արժողութեամբ անջրպետային արեգակնային աստղադիտակ մը կառուցել, հաղորդեց «Զսինհուա» լրատու գործակալութիւնը, երէկ։

ՄԱՆԱՄԱ.- Երեք ուսանողներ ձերբակալուեցան Պահրէյնի մէջ, դպրոցներու մէջ տեղի ունեցած հակա-կառավարական ցոյցերու ընթացքին։ Ցոյցերը տեղի ունեցած են Երկուշաբթի օր, երեք դպրոցներու մէջ, իրրեւ հակադարձութիւն ցուցարարի մը դէմ արձակուած մահափձիռին։ Ցուցարարը ամբաստանուած է անցեալ տարի այ ոստիկան մը սպաննած բլլալու յանցանքով։ Իշխանութիւնները չհաստատեցին երեք ուսանողներուն ձերբակալման լուրը։

(ՌԷՈԹԸՐ)

White-Westinghouse®

WHITE-WESTINGHOUSE AND UNILEC INVITE YOU
TO DISCOVER THE LATEST INNOVATIONS IN ELECTRICAL HOME APPLIANCES

SALON DE L'ELECTROMENAGER ET DE L'ALIMENTATION 1996 AT PORTEMILIO 16 March - 24 March From 4:00 P.M. to 10:00 P.M.

UNILEC
UNITED ELECTRIC OF LEBANON LTD.

UNILEC, NEW EXCLUSIVE DISTRIBUTOR OF WHITE-WESTINGHOUSE
Office and showroom : Jal El Dib - Mid Town Center - Tel : 01. 406393/4 - 444693 - Telex : 44737 LE - Fax : 01. 601915
Workshop : Mar Mikhaël Street - Abdjian Bldg - Tel : 01. 447040
UNILEC, EXCLUSIVE AGENT OF TOSHIBA SINCE 1968

Speedway
BLANCO CENTER
ՀԵՌ. 585545-268962
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
●ՀԱՒ ՉԻՆԱԿԱՆ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ
●ԲՐԻՆՋ
●ԱՂՅԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը նեսուեալն էր երէկ կէսօրին.

● Մէկ սրերլին	1.5308/18$
Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Մարք	1.4770/80
Զուիցերիական ֆրանք	1.1926/36
Պելճիքական ֆրանք	30.36/40
Ֆրանսական ֆրանք	5.0492/42
Իտալական լիր	1557.9/9.4
ԵԼԿ	106.30/40
Շուէտական քրոն	6.6820/20
●Մէկ սնս ոսկին	395.10/395.60$

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. ԽՄԲ. 239186 (ՊԷՅՐՈՒԹ), 260780-583026 (ՊՈՒՐՋ ՀԱՄՈՒՏ), 260115 (ՏՊԱՐԱՆ)
AZTAG, TEL.RED. 239186 (BEIRUT), 260780-583026 (BOURJ HAMMOUD), 260115 (IMP.), P.O.B. 80860, BOURJ HAMMOUD
ԱԶԴԱԿ
المطبعة ٢٦٠١١٥ - بيروت ٢٣٩١٨٦ هاتف دار التحرير
٥٨٣٠٢٦-٢٦٠٧٨٠ برج حمود - ص.ب. ٨٠٨٦٠ برج حمود
أزتاك